

ምዕራፍ 9 ግንኙነትን አጥብቆ ወደ ትጭጭት መሸጋገር

ብርታትን ይዞ መቅረብ

ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ ወንዶችና ሴቶች ተቀራርበው በትዳር ተጣምረው የሚኖሩ ቢሆንም ግንኙነታቸው ከመፈጠሩና ከመዳበሩ በፊት በውስጣቸው ብዙ ጭንቀትና መረበሽ መፈጠሩ የማይቀር ነው። በመጀመሪያው ጋብቻ አዳምና ሄዋን ሳይተዋወቁና በዘመናችን መልክ ያለ አሰሳ (ዴቲንግ) ትዳራቸውን እንደመሰረቱ ይታወቃል። ከእነሱ በኋላ በተነሱት ትውልዶች መካከል በተለይም የስልጣኔ ብርሃን ብዙ ባልበራበት ዘመን ጉልበትና ስልጣን ያለው የሚወዳትን ልጅ ማግባት የሚችልበት ሁኔታ ነበር። ቀደም ባሉ ጊዜአት ሰዎች በሕግና ደንብ ስር በሰርዐት መኖር በጀመሩበት ጊዜ ደግሞ በብዙ አካባቢዎች ትዳር መያዝ በተጋቢዎች ምርጫ ሳይሆን ወላጆች በሚያደርጉት ግንኙነት ላይ የተመሰረተ ነበር። በዚህ ዓይነቱ ትዳር ሴቷ ብቻ ላትሆን ወንዱም ቢሆን ስለ ሚያገባት ልጅ ከሴቷ ብዙም የተለየ ምርጫና መብት አልነበረውም። እነዚህ ከላይ የጠቀስናቸው ዓይነት የትዳር ጅማራዎች በተለይ በመፈላለግና መመራረጥ አንጻር ስንመዝናቸው በተጋቢዎቹ ላይ ብዙ ጭንቀት የማያሳድሩ ናቸው። ስልጣኔ እየተስፋፋና ከተሞች እየተደራጁ ሲመጡ ግን ወንዶችም ሆኑ ሴቶች የሚፈልጉትን መርጠው የሚያገቡበት ሰፊ እድል ደረጃ በደረጃ እያገኙ መጡ። ይህም በመሆኑ ከባዱ ሃላፊነት በተጋቢዎች ላይ ያረፈ ሆነ ማለት ነው። እንዲህ ዓይነቱ ግንኙነቱ የሚመሰረተው በሁለት ወጣቶች መካከል በመሆኑ ያላቸው የሕይወት ልምድም ሆነ እውቀት አናሳ በመሆኑ በተጋቢዎች ዘንድ «እንሳሳት ይሆን?» «የተሳካ ትዳር ይሆንልን ይሆን?» በሚል የጭንቀትና የስጋት ስሜት የሚያስከትል መሆኑ አያጠራጥርም።

መጠነኛ ፍርሃትና ስጋት ጠንቃቄች ሊያደርገን የሚችልበት አጋጣሚ ቢኖርም መጠኑ ሲጨምር ጉዳቱ ያመዝናል። በአብዛኛው ፍርሃት ነገሮችን አጋንን በማየት ከቁጥጥራችን ውጭ ከማድረግ በስተቀር አንዳች ፋይዳ የለውም። ስለዚህ ፍርሃት እኛነታችንን እንዳይቆጣጠረን በጣም መጠንቀቅ አለብን። ፍርሃትና ጭንቀት ለውን ሽባ የማድረግ ኃይል

አለው። ትዳር መምራትም ሆነ ማንኛውንም ሥራ ለመስራት አያስችልም። ስለ ራሳችን የሚኖረንን ግምትም ክፉኛ ይቀንስብንና ብቸኛ፣ የአእምሮ በሽተኛ፣ ሰዎች የሚርቁን ያደርገናል። ፍርሃት ጊዜአችንን፣ ጉልበታችንንና ማንነታችንን ጭምር የማዛባት ከፍተኛ ኃይል አለው።

በሚያዩትና በሚሰሙት አለመደለል

ከጋብቻ በፊት በሚኖረው የትውውቅና አብሮ የመውጣትና የመግባት ሂደት ውስጥ በወንዱም ሆነ በሴቷ በኩል የሚንጸባረቁ ባሕርያት እውነተኛ ማንነታቸውን የሚገልጡ ሳይሆኑ ይችላሉ። በዚህ ወቅት የሚታዩት ቀላል አለመግባባቶች በኋላ ኋላ ሊሰፉ የሚችሉና የማይታረሙ የመሆናቸው አጋጣሚ እንዳለ ሁሉ መልካም የሆኑ ባህርያትም ሳይታዩ ጥንዶቹ ወደትዳር ዓለም ሊገቡ ይችላሉ። እንደዚህ ዓይነት ሁኔታዎች ሲከሰቱ ቢያንስ ከሁለት አንዳቸው ይህንን በመረዳት የሚቀጥለው እርምጃቸው ምን መሆን እንደሚገባው ቆም ብለው ማሰብ ይኖርባቸዋል። ለምሳሌ አንዳንድ ዓይነቱ አለመጣጣም አብሮ በመቆየት ሲሻሻል ሌላው ግን ጉዳቱ የሚጨምር እንጂ የማይሻሻል ይሆናል። ይህን ጊዜ አስተዋይ ለው የዘለቄታውን በማሰብ ገና በመጠናናት ላይ ሳሉ ሁለቱንም በማይጎዳ መልኩ ግንኙነቱን ያቋርጣል። ብልህ ሰው መፋታት የሚያስከትለውን ከፍተኛ ጉዳት በመፍራትም በእጮንነት ደረጃ ላይ አያሉ የሚከሰተውን መጠነኛ ጉዳት መጋፈጡን ይመርጣል። ይህ አሁን አነስተኛ ተብሎ የሚቆጠረው ጉዳት የደረሰው ከጋብቻ መመስረት በኋላ ቢሆን ኖሮ የጋብቻው መፍረስ የሚያስከትለው የመንፈስ መረበሽና ጥሎ የሚያልፈው ጠባሳ ክብደቱ መለኪያም አይኖረውም። ያን ጊዜ ጉዳቱ የሚገለጠው አጅግ ጥልቅ በሆነ ሐዘንና ስብራት፣ ንዴት፣ የጤንነትና የገንዘብ ክስረት ወዘተ መልክ ሊሆን ይችላል።

አንዳንድ ሰዎች ከማሕበረሰቡና ከአንዳንድ ሁኔታዎች ግፊት የተነሳ ምንም የሚመሳሰሉበት ባሕርይ ሳይኖራቸው ይጋቡና ትዳራቸው በከፍተኛ ችግር ውስጥ ይወድቃል። በንግግር የመግባባት ወይም ሀሳብን የመግለጽ ችሎታቸው (ኮሚኒኬሽን)፣ ችግርን የመፍታት፣ በየግል ጊዜአቸው ሊያደርጓቸው በሚፈልጉት ነገሮች ምርጫቸው (Hobby)ና በሌሎችም ነገሮች ልዩነቶች እንዳሏቸውና ከሚያግቧቸው ነገሮች ይልቅ የሚለያዩባቸው እንደሚበዛ ከመጋባታቸው በፊት ያውቃሉ። ሆኖም በወላጆቻቸው ተጽእኖ ወይም በጓደኛ፣ በሁኔታና በቁመና ተገደው ይጋባሉ። ከዚያም ገና ከመጋባታቸው ስለፍቺ መንገድ ማሰብ ይጀምራሉ። በሌላ በኩል አንዳንድ ሰዎች ስለራሳቸው በሚገባ ስለማያውቁ ያለ በቂ ጥናት ይጋባሉ። ሊያገቡ ከሚፈልጉት ሰው አንዳንድ የሚማርካቸውን ነገር በማየት ወይም በአድሜ መግፋታቸውና የምርጫው ማነስ ብቻ ስለሚያስጋቸው ትዳር ይይዛሉ። በወሲብ ፈተና ይወድቁና ሰው ሳይሰማና ሳያውቀው እንዲሁም ወላጆች እንዳይጎዱና እንዳያዝኑ በማለት ተጣድፈው የሚያገቡም አሉ። በእንደዚህ ዓይነቱ መንገድ የተጋቡ ሰዎች ብዙ ሳይቆዩ

የባሕርይና የልማድ ወይም ፍላጎት ልዩነታቸው እየሰፋ ይመጣና ትዳራቸው የጭቅጭቅ ቤት ሊሆን ይችላል። ስለዚህ የሚያገቡ ሰዎች ስለራሳቸው በሚገባ ካላወቁ ለጋብቻ የተዘጋጁ አለመሆናቸውን መገንዘብ አለባቸው። አንዳንዴ ከላይ የጠቀስናቸውን መሰረታዊ ነገሮች ግምት ውስጥ ሳያስገቡ ባጋጣሚ ጥሩና የተዋጣለት ትዳር የጀመሩ ሰዎች «እኔ በእምነት አግብቼ» ወይም «እኔ ያገኘሁትን አግብቼ ምን ሆነኩ፤ እዩት ትዳራ አምሮልኛል» የሚሉትን በመስማት ያገኙትን ሰው በድፍረት ለማግባት ይነሳሳሉ። አጋጣሚ ለሁሉ ሰው እኩል አይሰራም። ልንለውጠውና ከገባንባት በኋላ መውጣቱ ለሚያስቸግር ነገር እንዲህ በቀላሉ ወደትዳር ለመግባት የነዚህን ሰዎች ምክርም ሆነ ምሳሌነት ልንጠቀምበት አይገባም።

ሌላው በወጣቶች ላይ የሚስተዋለው ድክመት ዘለቄታ ያለው ፍቅር በጊዜ፣ በሁኔታ፣ በስፍራ፣ በውስጥና በውጭ እንዲሁም ከሰዎች ጋር በሚኖረን ግንኙነት ሁሉ የሚፈተን መሆኑን መዘንጋት ነው። ለወዳጅና ለዓይን ጥቂት ይበቃዋል እንደሚባለው ዓላማቸው ትዳር የሆነ ወጣቶች ብዙ በመቀራረብ፣ አብረው በመውጣትና በመግባት ሂደት ላይ እያሉ አነስተኛ በሆነ ድንገተኛ ግጭት ግንኙነታቸውን ያቆማሉ። ለጋብቻ የሚፈላለጉ ወጣቶች ሊያውቁ የሚገባቸው አንድ አውነት በመጠናናት ሂደት ውስጥ ግጭት የማይቀር ክስተት መሆኑን ነው። ግጭትን በእልህና በቁም ለመፍታት መፈለግ ግን ደካማነት ነው። ቀደም ብሎ የተባባሉትን አንደኛው በመዘንጋት፣ ቀጠሮ ባለማከበር፣ በቀልድ የተወረወረ ማስተዋል የነደለው ንግግር፣ በጥርጣሬ፣ የሰው ወሬ በመስማት ወዘተ ለዘለቄታ የተወጠኑ ብዙ ጥሩ ጅማሬዎች ይፈርሳሉ። አንድ ጊዜ «ቀጠሮአችን ልደታ ነበር?» «የለም ፒያሳ መብራት ኃይል ነበር» በሚል ምክንያት የተጣሉ በጣም ይግባቡ የነበሩ ወጣት ፍቅረኞች አጋጥመውኛል። ሌላ ጊዜ ደግሞ «----- ይገሮ እመጣለሁ ብለሽኝ አልነበረም?» «የለም ዛሬ እመጣለሁ አላልኩህም» በሚል ሰበብ ተጣልተው ጠባቸው ለቤተዘመድና ጓደኞቻቸው ሽምግልና የደረሰ እጮኞቻች ታሪክ ሰምቻለሁ። በእንደዚህ ዓይነት ሁኔታዎች አጥፊው ወገን በወቅቱ ይቅርታ ባለመጠየቁ ወይም ምክንያቱን በወቅቱ በቂ በሆነ መንገድ ባለማስረዳቱ ብቻ የተበላሹ ግንኙነቶች ሞልተዋል።

ጠንቃቃና ልብ ሙሉ መሆን

ማንም ሰው እንግዳ፣ ያልተለመደና ግዙፍ የሆነ ነገርን እንደሚፈራ እሙን ነው። ሰው ሁሉ በሚያውቀውና በለመደው አካባቢ ሲሆን መረጋጋትንና ነገሮችን በቁጥጥሩ ስር የማድረግ አቅም እንደሚኖረው የታወቀ ነው። ሆኖም በተለመደው ነገር ላይ ብቻ የምናተኩር ከሆነ አዲስ ነገር የማወቅም ሆነ የመሻሻልና የማደግ እድሉ አይኖረንም። የምናውቀውና የለመድነው በጣም ጥቂት ነው። ገና ለመገኘትና ለመገለጥ የተዘጋጀ እጅግ ብዙና ሰፊ እድል ደግሞ ከፊታችን ተዘርግቷል። አዲስ

ስፍራ የሄዳችሁበትን ጊዜ አስቡ። ለምሳሌ ት/ቤት ለመጀመሪያ ቀን የሄዳችሁበት እለት ለጊዜው አስፈርቷችሁ ይሆናል፤ ሆኖም የከፈተላችሁን ሰፊ እድል ደግሞ አስታውሱ። በተመሳሳይ መንገድ የትዳር ጓደኛንም ከለመድነው መንገድ ወጣ ብለን ለማግኘት ጥረት የማናደርግ ከሆነ ብዙ የሚቀርብን አለ። «ያላዩት አገር አይናፍቅም» የሚለው አባባል በዚህና በሌላም ምክንያት ጊዜ ያለፈበት ተረት እየሆነ ነው። ያልተለመደ አዲስ ነገር መሞከር ቢያስፈራም ባንጻሩ ምን እንደሆነ የማወቅ ጉጉት በውስጣችን ማቀጣጠሉ አይቀርም። መላ ሰውነታችንን በሚያስር ፍርሃትና ለማወቅ በሚያድርብን ጉጉት መሃል ችግር ስብረን ልንወጣ ያስፈልጋል። አዲስ ነገርን የማወቅ ጉጉትና የሚያስገኘው ውጤት በራሳችን ላይ እምነት እንድናሳድር ከፊታችን የሚከፍትልንን አዲስ እድል እንድንናፍቅ ያደርገናል። ናፍቆቱ ደግሞ ለጊዜውም ቢሆን ፍርሃታችንን ሳናሳይ ደፋር መስለን በዓላማችን እንድንገፋ ያስችለናል። ልብ ሙሉና «አደርገዋለሁ» የሚለው እምነትም ልባችንን ይሞላዋል፤ ቀጥሎም የመረጋጋት ስሜት ይፈጠርብናል። አንድ ሰው እንዲህ ዓይነቱን ችግር ለማቃለል ምን ማድረግ እንዳለብን ለማስረዳት የሚከተለውን ምሳሌ ተናገረ። «የመኪና መንገድ ለማቋረጥ ስታስቡ መጀመሪያ የመንገዱን ቀኝና ግራ ተመልከቱ። ከዚያ መንገዳችሁን ቀጥሉ። በመሃል መንገድ ላይ ግን አትቁሙ ትገጫላችሁና»። ልብ ሙሉነት በራስ መተማመንን ከማምጣቱ በላይ በተመልካቹም ላይ ስለእኛ አወንታዊ ተጽኖ ያሳድራል። በምዕራፍ 8 ውስጥ ከሌላ ሰው ጋር ስትገናኙ በውስጥና በውጭ ሊኖራችሁ ስለሚገባ ጥንቃቄ የተገለጠውን መልሶ መመልከት ጠቃሚነው።

በአዳዲስ ሁኔታዎች ደንገጥና አፈር ማለት መቼም የተፈጥሮ ጉዳይ ስለሆነ ምንም ልታደርጉ አትችሉም። ሆኖም ከላይ የተገለጡት መመሪያዎች የውስጣችሁን ጭንቀትና ማንነት ዝርግፍ ብሎ እንዳይወጣ ጊዜ እንድትገዙ ከማስቻላቸው በላይ መረጋጋትንና ፈጥኖ ሁኔታዎችን መቆጣጠርን ይሰጣችኋል። ከዚህ በፊት አዳዲስ ሁኔታዎች ባጋጠማችሁ ጊዜ ሁሉ ተመሳሳይ ስሜት ተስምቷችሁ እንደነበርና ምንም ሳትሆኑ እንደተወጣችሁት ማስታወሱ ይበልጥ ያበረታችኋል። ሌላው ሲናገር ረጋና ፈገግ ብሎ ማድመጡ ፍርሃትና ስጋታችሁን ለመቆጣጠር ጊዜ ከመስጠቱ ሌላ አስተዋይና ጨዋ የመባል አድናቆትን ያስገኛላችኋል። ትኩረት ሰጥቶ ማድመጥ ስለተናጋሪው ብዙ ለማወቅና እንዴት መቅረብ እንዳለባችሁ ያመለክታችኋል።

አንዳንድ ሰዎች አልኮልና ሌላም እጾችን በመውሰድ ድፍረት ለማግኘት ይሞክራሉ። ይህ አደገኛ ከመሆኑ በስተቀር በዚህ መንገድ የሚገኝ ልብ ሙሉነት ጊዜያዊና ፍሬአማ ያልሆነ ልብ ሙሉነት ነው። አደንዛዥ እጽ፣ አልኮል መጠቀም በሌላው ሰው ዘንድ የመጥፎ ልማድ እስረኛ አስመስሎ ከማሳየቱ ውጭ ትክክለኛ እናንተነታችሁን አይለውጠውም። ለጊዜው በመጠጥ ወይም በአደንዛዥ እጽ ማደፋፈሪያነት የተሸሸገው ባህሪያችሁ

ቆይቶ አደባባይ መውጣቱና መጋለጣችሁ አይቀርም። ለእናንተ ሞቅና የተዘናናችሁ ቢመስላችሁም ሌላው ሰው ሰክራችኋል ወይም ራሳችሁን አልሆናችሁም ብሎ መታዘቡ አይቀርም።

አለባበሳችሁም ቢሆን አለቅጥ የተጋነነ እንዳይሆንና በሌላው ዘንድ ተገቢ ግምት የሚያሳጣችሁ እንዳይሆን ተጠንቀቁ። የምትወዱትንና ስትለብሱት የሚያምርባችሁን ቀለል ያለ ነገር መልበሱ ይጠቅማችኋል። አንዳንድ ሰዎች አዲስ ልብስ ይለብሱና እንኳን ሌላው ወገን እነሱም ቢሆኑ ከአለባበሳቸው ጋር እንዴት መሄድ እንዳለባቸው ስለማያውቁ እማያስፈልግ ችግር ውስጥ ይገባሉ። ይሌላው ሰው ላይ አምሮ ያያችሁት ልብስም ሆነ ሌላ ነገር በናንተ ላይ ተመሳሳይ ውጤት ላይኖረው ይችላልና ለመጠቀም ከመሞከራችሁ ጠፊት አለብዎት። በተለይ አዲስ ጫማ በጣም አስቸጋሪ እንደሆነ አስታውሱ። ከእግራችሁ ጋር ካለመዋሃዱ ሌላ አረማመዳችሁና ጠቅላላ ሁኔታችሁ ላይ አሉታዊ ተጽኖ ሊኖረው ስለሚችል በመጀመሪያዎቹ የግንኙነት ጊዜአት ባታደርጉት ይሻላል። በተመሳሳይ መንገድ ጥብቅብቅ ያለ ልብስም ቢሆን ምቹት ከመንሳቱ በስተቀር በሌላው ዘንድ ዓላማችሁን እንግዳ ትርጉም ሊያስጠው ስለሚችል እንዲህ ዓይነት አልባላትን ከመልበስ ብትቆጠቡ ይሻላል።

ከሌላው ሰው ጋር ስትሆኑ አቀራረባችሁ ጥንቃቄ የተሞላበት ይሁን። ሌላው ሰው በተለይ ረዘም ላለ ጊዜ የማያውቃችሁ ከሆነና ከዚህ በፊት ስለ እናንተ ብዙ ካልሰማ፤ ስለ እናንተ የሚኖረው ግምት አብራችሁት በምትሆኑበት ጊዜ ከምታሳዩት ሁኔታና አቀራረብ ላይ የሚመሰረት ስለሆነ ጥንቃቄ አድርጉ። አንዳንድ የምታውቋቸው ሰዎች ከሰዎች ጋር ሲሆኑ ብዙ ተቀባይነትና የተዘናና ሁኔታን የሚፈጥሩት ምን ዓይነት ዘዴ በመጠቀም እንሆን ለማወቅ ሞክሩ። ሚስጥሩ እነሱ የተረጋጉ ስለሆኑ መረጋጋትን በአድማጮቻቸው ውስጥ የመፍጠር ሁኔታ አላቸው። ባንጻሩ ግራ የገባው ወይም የተደናገጠ፤ ቅዝቅዝ ያለ መንፈስ ያለውና ከእናንተ ብዙ የሚጠብቅ ሰው ካጋጠማችሁ ልባችሁን በስጋት ይሞላና ጥላችሁት ብረሩ ብረሩ ያስኛችኋል።

በጣም ልታውቁት የሚገባው ነገር ቢኖር ሰዎች ብዙ እስኪቀርቧችሁና ስለእናንተ ብዙ እስኪሰሙ ድረስ ስለ ራሳችሁ የምትናገሩትንና ሆናችሁ የቀረባችሁትን ሁሉ ይቀበላሉ። ስለዚህ ሰዎችን ስትቀርቡ ፈገግታ ያልተለያችሁ፤ ጽዱና ተግባቢ ሆናችሁ ቅረቡ። ከዚህ ሌላ ማንም ሰው ቢሆን በመጀመሪያ ቀን ግንኙነቱ ግርና አስስፈሪ እንደሚሆንበት በመረዳት በውስጣችሁ ያለው ፍርሃት ሁሉ ሳይገለጥ ጊዜ እስከምታገኙ ሸፈንፈን አድርጋችሁት ለመቅረብ ሞክሩ። ጊዜ በወሰዳችሁ መጠን ፍርሃቱም ስጋቱም እየለቀቃችሁ ይሄዳል።

ከአሰሳ ወደ እርጭኝነት መሸጋገር

የአሰሳው ጊዜ አንድ ደረጃ ሲደርስ ወደሚቀጥለው ከፍተኛ ደረጃ መሸጋገር አለበለዚያም ጨርሶ መቆም አለበት። ረዘም ላለ ጊዜ የሄደ

ከሆነ ግን ወደሚቀጥለው የትጭጭት (ግንኙነቱን ሕጋዊ ወደማድረግ) ደረጃ ይሄዳል። ይህ የሽግግር ጊዜ እጅግ ወሳኝና አስፈላጊ ስለሆነ ትዳር ለመያዝ የሚያስቡ ወጣቶችን ሁሉ የሚያርድ ነገር አለው። ወንዱ ተቀባይነት ሊያገኝ በሚችልበት ሁኔታ ጥያቄውን ለማቅረብ ብዙ ልቡን የሚረብሽበትና የሚያርድበት ጊዜ አለ። ማንም ሰው ቢሆን «አልፈልግም» መበለን አይወድም። ስለዚህ ይህን ያለመፈለግ ቃል ሳለመስማት ከፍተኛ ጥንቃቄ ማድረግ ይኖርበታል። ሌላው የሚረብሸው ነገር ትክክለኛ ምርጫ አድርጌ ይሆን የሚል ነው። በሴቷ በኩልም «ይጠይቀኝ ይሆን ወይ?» ከሚለው ጥያቄ ጀምሮ ትክክለኛውን ጊዜ ባካተተ መልኩ «እሺ» የሚል መልስ መስጠቱ በጣም ከባድ ነው። ነገሩ እንዲቀጥል የማትፈልግ ከሆነ በብዙ መንገድ ከወዲሁ አለመፈለግን የሚያሳዩ ምልክቶችን መስጠትና ርቀት ልታሳይ ትችላላች። ግንኙነቱ እንዲያድግና ወደትጭጭት መሻገሩን የምትፈቅድ ከሆነ ግን ፈታኝ ሁኔታዎች ያጋጥሟታል። «አለቅጥ ፈጥኜ እሺ በማለት ከግምት ውስጥ ያስገባኝ ይሆን? ትክክለኛውን ምርጫ አድርጌ ይሆንስ? ይህን አልፈልግም ብል ሌላ አድል ያጋጥመኝ ይሆን?» የመሳሰሉ ጥያቄዎች እረፍትና ሰላም የሚነሳት ጊዜአት ናቸው። «አልፈልግም» የሚለው መልስ ቀላል የሚሆነውን ያህል «እሺ እፈልግሃለሁ» የሚለው ቃል በጣም ከባድ ነው። በዚህ ጊዜ ሴቶች ደርበብ ብለው መታየታቸው ጉዳዩን ጠበቅ ለማድረግ ይረዳቸዋል። ሆኖም አለቅጥ መግደርደሩ ደግሞ የማይፈልጉትን ውሳኔ በሌላው በኩል እንደሚያመጣ ማወቁ አስፈላጊ ነው። መልሱን እርግጠኛ ካልሆኑ የተለያዩ ምክንያቶችን በመፍጠር ማዘግየት ይቻላል። ሆኖም ምክንያቶቹ የማይገፈትሩ እንዳይሆኑ ጥንቃቄ ያስፈልጋል። በትዳር ሂደት ውስጥ አንድ የታዘብኩት ነገር ቢኖር ከትዳር በፊት ሴት የሴት ጭራ ተከትሎ የሚሄድ ሲመስል ከተጋቡ በኋላ ሴቷ የባሏን ጭራ እየፈለገች የምትሄድ መምሰሏ ነው። ለማንኛውም በወንዱ በኩል «የአግቢኝ» ወይም «የእንጋባ» ጥያቄ ከመቅረቡ በፊት የሚደረጉ ጥንቃቄዎችን ቀጥለን እንይ።

(1) ጥያቄ በፊት የሚደረግ ጥንቃቄ

አንድ ወጣት በአንዲት ልጅ ሁኔታ ተማርኮ ለትዳር የሚፈልጋት ከሆነ ራሱን መጠየቅ ያለበት ብዙ ነገሮች ሊኖሩ ይገባሉ። ለምሳሌ በኑሮውና በስሜቱ ለማግባት የተዘጋጀ መሆን አለመሆኑን ማረጋገጥ አለበት። ትዳር ለመያዝ ሲፈለግ በአግቢው ፊት ሰፊ ነገሮች ይደቀናሉ። ለምሳሌ የመኖሪያ ስፍራ፤ ምግብ፤ ልብስ፤ ልጆች ቢወለዱ ማሳደጊያ የመሳሰሉት ነገሮች ያሳስባሉ። ከዚህ ጋር ጊዜው የአግቢአብሔር ጊዜ መሆኑን ማረጋገጥ አለበት። ይህንን በራሱ ብቻ የሚወጣው ሳይሆን ከሌሎችም ማበረታቻ ማግኘት አለበት። ካልሆነ ግን አቅም ሳይፈቅድ ስለትዳር ማሰቡ ራሱን በማያስፈልግ ወጥመድ ማስገባት ነው። በሌላ አባባል ከጀመርነው ዓላማ የሚያስናክለንን ወይም የሚያዳክመንን መንገድ

መምረጣችን ነው። ይህ ደግሞ ቆይቶም ቢሆን ጸጸት ማስከተሉ አይቀርም።

በተለምዶ ለትዳር የሚጠይቁ ወንዶች ስለሆኑ ልጅቱ ስትጠየቅ ክርስቲያናዊና ጥንቃቄ የተሞላው ምላሽ ለመስጠት መቻሉ አለባት። አንዳንድ ልጃገረዶች ለትዳር ሲጠየቁ የሚሳደሱ እንዳሉ ይሰማል። ይህ ባህሪ ስነስርዕት የለሽነትን የሚያንጸባርቅ ነው። አንዳንዶች ይህንን የሚያደርጉት መንፈሳዊነታቸውን ለማሳየት ነው ይባላል። እንዲህ የሚያደርጉ ከሆነ የተሳሳተ መንፈሳዊነት ነው። በተለይ በአማኞች ዘንድ እንዲህ ዓይነቱን ጥያቄ በብዙ አክብሮት መያዝ አለበት። መጠየቁ ራሱ ትልቅ ስፍራ ሊሰጠው ይገባል።

ወጣቷ በርግጥ የሚሰማት ፍቅርና ዘለቄታ ያለው ስበት ካላት ያለመግደርደር ብዙ ሳታቆይ ሃሳቧን መግለጧ ብስልነት ነው። እርግጠኛ ካልሆነችና ለጊዜው የሚሰማት ስሜት ከሌለ ግን ትዳርን የሚሠራ እግዚአብሔር ስለሆነ ጸልያና አስባ መልስ መስጠት ይኖርባታል። በዚህ አንጻር አንድ ወንድም የነገረኝን አስታውሳለሁ። አብረው በመዝሙር የምታገለግለውን ወጣት ለጋብቻ ይጠይቃታል። ልጅቱ በርግጥ መልክ መልካም ነበረችና ፈላጊዋ በዛ ያለ ነው። ታዲያ አንድ ቀን መዝሙር አጥንተው ሲወጡ እሱ እፊት እፊት ሲሄድ እርሷ ከጓደኛዋ ጋር ሆና እርሱ እንዲሰማ በማድረግ «እገሌ እኮ ጠየቀኝ፤ አይገርምሽም ደግሞ ድፍረቱ» በማለት ሲሳሳቁ ይሰማና በሀፍረትና ሀዘን ተሞልቶ እርምጃውን ፈጠን በማድረግ ወደእኔ ይመጣና ጉዳዩን በእንባ ተሞልቶ ይነግረኛል። ወጣቱ «ምነው አፌን በቆረጠው፤ ምነው ሞቼ ባረፍኩት፤ ከዚህ በኋላ መዘመር ቀርቶ ቤተ ክርስቲያንም ድርሽ አልል» የሚሉ ውርደትንና ሽንፈትን የሚያመለክቱ ዐረፍተ ነገሮች በንግግሩ ውስጥ መላልሰው ይሰሙ ነበር። እኔም ልጄን ምናልባት በትክክል እንዳልሰማ? ወይም ስለሌላ ጉዳይ እያወሩ ሊሆን እንደሚችል? በስመ ሞክሼነት ሊሳሳት እንደሚችል? ብሚሉ መንገዶች ነገሩን ሰፋ ብሎ እንዲያይ ብነግረውም እሱ ፍንክች አላለም። ብዙ ተስፋ ቆርጦ በራሱ ላይ ችግር እንዳይፈጥር ወይም የማያስፈልግ እርምጃ እንዳይወስድ ካጽናናሁና አብረን ከጸለይን በኋላ ወደቤቱ ሸኽሁት። በሳን እሱን አብዝቶ የሚቀርበውንና ጉዳዩን የሚያውቀውን ሰው ጠርቼም ጥንቃቄ እንዲያደርግለት አደራ አልኝ።

ባለኝ መንፈሳዊ መሪነት መሰረት ይህች ልጅ ያደረገችውን ለማጣራት በቤተ ክርስቲያን አግኝቼ ከሰፊ ውይይት በኋላ ስለወጣቱ የሚሰማትን በዘዴ ጠየቅኳት። ወጣቷ በግድየለሽነት ለጓደኛዋ እንደነገረችት ዓይነት ነገር ለእኔም ነገረችኝ። እኔም በነገሩ ኮስተር ብዬ ትክክል እንዳላደረገችና መንፈሳዊነት በሳደለው ሁኔታ እንደምትናገር ነገርኳት። በርግጥ ልጅቱ በጊዜው የተሰማት ነገር አልነበረም። ሆኖም ከአራት ወይም አምስት ዓመት በኋላ ከማይሆን ሰው ጋር ባደረገችው ግንኙነት እርግዛ ስለነበር አዝና ሲታናግረኝ በዚያ ወጣት ላይ ያደረገችውን በደል

አንስቼባት በድርጊቱ በጣም ተጸጽታ ንስህ እንደገባች አስታውሳለሁ። ሰው የዘራውን በብዙ መንገድ ያጭዳል።

ወጣቶች ማወቅ ያለባቸው ሰውና ጊዜ በብዙ መንገድ ተለዋዋጭ መሆኑን ነው። ዛሬ ድህ የመሰለ ሰው ጠንክሮ ከሰራ ነገ ይከብራል፤ ዛሬ መልካምና ባለደም ግባት የሆነው ወጣት ነገ ሁኔታዋ ተለውጦ ልናያት እንችላለን። ሰው በእግዚአብሔር አምሳል የተፈጠረ ስለሆነ ጩርሶ ሊናቅ አይገባም። ግንኙነቱን ካልፈለግን ባግባቡ ምላሽ መስጠቱ በሳልነት ነው። ምክንያቱም አንድ ወጣት አንዲትን ወጣት ለትዳር የሚጠይቃት አስቦ፤ አጢኖ፤ ጸልዮና ባንዳንድ መንገድ ከሰዎች ጋር ተማክሮ እንደሆነ በመገንዘብ ጸልያ፤ አስባና አጢኖ ካስፈለገም ከሌሎች ጋር ተማክራ እንድትመልስለት ጊዜ መስጠቱ ተገቢ ነው። ከዚህ ጋር የሚከተለውን ርዕስ በጥምና ማየት ጥያቄአችንን ስኬታማ ያደርገዋል

(2) ለውሳኔ የማይመቹ ጊዜአት

«ጊዜ» ብዙ ነገሮችን ለማከናወን ወሳኝ ሚና ይጫወታል። ከጊዜው በፊት የሚሆንም ሆነ ጊዜው ካለፈ በኋላ የሚደረግ ፋጫ ፋይዳ ቢሰ ነው። ለትዳር ጓደኛ «የእንጋባ» ጥያቄ ለማቅረብ ስንነሳም የጊዜን ጉዳይ ለአፍታም ቢሆን መዘንጋት የለብንም። «የእንጋባ» ጥያቄ ጥሩ ምላሽ ከማየገኙባቸው ጊዜያት ውስጥ ሐዘን፤ ብቸኝነት፤ ከሥራ መባረር የመሳሰሉት ጊዜያት ፍሬአማ የማይሆኑ ጊዜአት ናቸው። በእነዚህ ጊዜአት የሚገኝ «እሺታም» ከደረሰው ችግር ለማምለጥ የሚደረግ እንጂ አስቦና አመዛዝኖ የማይሰጥ ስለሆነ ቆይቶ ወደቁጭትና መሳዳዳት ማድረሱ አይቀርም። ይህ ወቅት ሌላው ቀርቶ ለራሱም ቢሆን ማንነታችንን የምንጠላበት ጊዜ ስለሆነ ከጥቅሙ ጉዳቱ ይበልጣል። የትዳር ጓደኛን ለመፈለግም ሆነ ለመተዋወቅ የማይመረጡ ጊዜያት ውስጥ የሚከተሉት ይገኛሉ።

1. በጣም የምንወደው ሰው በሞተ ሰሞን። በዚህ ጊዜ ሰዎች በአጠገባችን ሆነው ከደረሰብን ሐዘን እንድንጽናና እንዲረዱን የምንፈልግበት ጊዜ ነው። ሆኖም በዚህ ወቅት ሐዘናችንን ሊካፈሉን የሚገባቸው ቀደም ብለን የተወዳጀናቸው ወዳጆቻችን እንጂ አዲስ የምንተዋወቃቸው ይሁኑ ማለት አይደለም። ያለንበት ሁኔታ አዲስ ግንኙነት የምንጀምርበት ወቅትም አይደለም። በሐዘናችን ልባችን ተሰብሮ እጦታችንን መልሰን መላልሰን የምናብስለስልበት ስለሆነ ጊዜው ከተቃራኒ ጾታ ጋር ግንኙነት ለመመስረት ተመራጭ አይደለም። የማመዛዘን ችሎታችንም ቢሆን ከሐዘኑ የተነሳ ስለሚኖረው ሁኔታና ዘላቂ የሆነ ግንኙነት በተለይም የትዳር ጓደኛ የምትሆንንን ለመምረጥ አእምሮአችን ዝግጁ አይሆንም። አንዳንድ ሰዎች ለሐዘናቸው መርሻ ወይም ባጡት ወዳጃቸው ምትክ የሚሆናቸው ያገኙ እየመሰላቸው ልቡን ሰፋ አድርጎ ከቀረባቸው ወይም ፈገግ

ካለላቸው ተቃራኒ ጾታ ጋር ወዳጅነት ይጀምሩና ካላሰቡት ችግር ወስጥ ይገባሉ። በተለይ የቅርብ ወዳጅ (ወላጅ፣ የትዳር ጓደኛ፣ ፍቅረኛ) የሞተባቸው ሰዎች ለሁለት ዓመት ያህል ህዘናቸውን ጨርሰው እስኪረሱ ድረስ ትዳርን የተመለከተ ምንም ዓይነት ነገር እንዳይጀምሩ የስነ ልቦና ምሁራን ይመክራሉ።

2. ከሥራ መባረር። ይህ ወቅት ሌላ ሥራ ፈጥናችሁ ስለምታገኙበት መንገድ የምትጨነቁበት እንጂ ከተቃራኒ ጾታ ጋር ስለትዳር ጉዳይ የምታስቡበት ጊዜ አይደለም። ሁለቱንም ጉዳዮች ለማቅናጀት መዋከር ደግሞ የጊዜ ውጥረት ከመፍጠሩም በላይ አንዱንም በትክክል እንዳታከናውኑ ያደርጋችኋል። ስለዚህ ለሥራ ፍለጋው ቅድሚያ ሰጥታችሁ የትዳሩን ጉዳይ ብታዘገዩት ይሻላል። ያለ ሥራ ልትራሱ ትችላላችሁ፤ ያለ ተቃራኒ ጾታ ግን ምንም የምትሆኑት ነገር የለም። ለትዳር የመረጣችሁት ሰውም ቢሆን ሥራ ፈትን መቀበል ፈተናና ሽክም ሲሆንበት እንደሚችል አትርሱ።
3. ከመኖሪያ ቤታችሁ ስትፈናቀሉ። ይህ በተለያዩ ምክንያቶች ሊደርስ ይችላል። አንዳንድ ሰዎች ቤትና ገንዘብ ካለው ተቃራኒ ጾታ ጋር በፍቅር መወዳጀትን ወይም ግንኙነት መፍጠርን በአንድ ጠጠር ሁለት ወፍ እንደ መግደል ሊቆጥሩት ይችላሉ። ይህ በችግር ሰበብ የሚፈጠር ግንኙነት ምንም ዓይነት ስምምነት ቢኖረው ቆይቶ የሁለቱንም ሕይወት ከፋኛ መጉዳቱ አይቀርም።
4. በተለያዩ ምክንያት ድብርት (Depression) ውስጥ ስትገቡ። ይህ ወቅት ተጨባጭ ከሆነው የመኖር እውነታ የምትወጡበት ጊዜ ነው። በዚህ ስሜት ውስጥ ስትሆኑ አስተሳሰባችሁም ሆነ የምታደርጓቸው ውሳኔዎች ሁሉ ትክክል ካለመሆናቸውም በላይ ዘላቂነት የላቸውም። በዚህ ጊዜ የሚያስፈልገው ወደ ጤንነትና የተረጋጋ ስሜት ስለምትመለሱበት መንገድ እርዳታ ማፈላለጉ እንጂ ከተቃራኒ ጾታ ጋር ግንኙነት መፍጠር ያላችሁበትን ጨለማ ስሜት የምታባብሱበት ጊዜ አይደለም። ጽባታ (ድብርት Depression) በሚገባ ምግብ እንዳትበሉ፣ እንዳትተኙ፣ ሥራ እንዳትሠሩና በትክክል እንዳታሰቡ የማድረግ ኃይል አለው።
5. ከሌላ ፍቅረኛ ጋር ግንኙነት ባቋረጣችሁበት ወቅት። አንዳንድ ሰዎች ለጋብቻ የተጀመረ ወዳጅነት በተለያዩ ምክንያት ድንገት ሲቋረጥ ፈላጊና ተቀባይ እንደማያጡ ለማሳየት በመፈለግ ቶሎ ሌላ ግንኙነት ይጀምራሉ። ከሚወዱት ሲለዩ የሚፈጠረው ሕመም በመኪና የተገጨ ያህል ይሰማል። ልዩነቱ የመኪና ግጭት በአካል ላይ የሚያስከትለው ቁስል በዓይን የሚታይና ለመረዳት የማያስቸግር ሲሆን ከሚወዱት የመለየት ሕመም ግን የማይታይ ላላጋጠመው ለመረዳት የሚያስቸግር መሆኑ ነው። በዚህ ወቅት ማድረግ የሚበጀው ለመፈወስ ጊዜ መውለድና

እርዳታ መጠየቅ እንጂ ፈጥኖ ሌላ ግንኙነት መጀመሩ አይደለም።

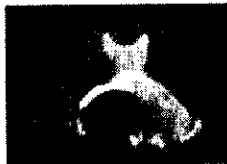
(5) የእንጋባ ጥያቄ

ለጋብቻ የሚፈላለጉ ወጣቶች የሚገጥማቸው እጅግ ትልቁ ፈተና የመጀመሪያውን ጥያቄ ማቅረቡ ላይ ነው። ይህ እርምጃ የቱንም ያህል አስፈሪና እስጢፍቂ ቢሆንም መወሰድ ያለበት እርምጃ ነው። አብዛኛው ወንድ ልቡ ያስባትንና ወጣ ገባ በማለት ያጠናቅቅ ወጣት የእንጋባ ጥያቄ ለማቅረብ ሲነሳ «እንቢ ብባልሰ» የሚል ክፍተኛ ስጋት ይይዘዋል። ማወቅ ያለብን ግን ያለዚህ በር ሌላ አማራጭ መንገድ አለመኖሩ ነው። ይህም ማለት ጥያቄ ሳናቀርብ «እሺ» የሚለውን መልስ ማግኘት አንችልም ማለት ነው። ስለዚህ መልሱ አስደሳች ሆነ አሳዛኝ ጥያቄው የግድ መቅረብ አለበት። መልሱ «እሺ» ቢሆን እለየው ነው። ሳይሆን ቀርቶ «አይሆንም» ብትባሉ ቅሬታችሁን ውጣችሁ ከማትኳኋት ሰው ጋር በመጓተት ጊዜአችሁን ማባከን እንደሌለባችሁ ራሳችሁን በማሳመን መረጋጋት መቻል አለባችሁ። እይሆንም ያላችሁ አንድ ሰው ብቻ እንጂ ዓለም ሁሉ እንዳልሆነ መገንዘቡ ተስፋ ሳትቆርጡ ወደሌላ አቅጣጫ ለመመልከት ያስችላችኋል። አንዳንድ ጊዜ እንቢ ያላችሁ ሰው እናንተን ጠልቶ ወይም ግንኙነቱን ሳይፈልግ ቀርቶ ሳይሆን ምናልባት ጥያቄውን ባቀረባችሁበት ወቅት ያለበት ተጨባጭ ሁኔታ ጥሩ ስላልነበረ ወይም ምን ዓይነት መልስ መመለስ እንዳለበት እርግጠኛ ስላልሆነ ይሆናል። ስለዚህ ልባችሁ ወደሌላ ከማሰቡ በፊት ተጨማሪ መከራዎችን ለማድረግ ሌላ እድሎች አሏችሁ። ከዚህ ባሻገር እሺ ሲሏችሁ የተዘጋጁ እንዳሉ በማመን ወደፊት መራመድ እንጂ ዓለም የተገለበጠ ይመስል ለቅሶ መቀመጡ ዋጋ የለው። እንቢ መባልን የሚጠሉ እውነተኛዎችን እህል ውሃ አጣጫቸውን ለማግኘት ያላቸው እድል ጠባብ ነው። በተለይ እብረው ወጣ ገባ ሲሉ የቆዩ ከሆነ ጠባይ ለጠባይ ብዙ መተዋወቅ ስለሚኖር እዝማሚያን መመዘን በጣም ቀላል ነው። ከዚህ ተመሳሳይ በሆነ ርዕስ ቀደም ብሎ እብሮ ወጣ ገባ ለማለት (አላሳ ወይም ዴንግ) ስተጠያየቁ ሊኖር የሚገባውን ጥንቃቄ እዚህ ላይ ማሰቡ ጠቃሚ ነው። ብዙ ጊዜ የሚጠየቁት ሴቶች ስለሆኑ እዚህ ጋ ለእነሱ የሚሆን አንዳንድ ምክር መስጠቱ አስፈላጊ ነው። ጠያቂ ሁሉ እውነተኛ ነው ብሎ ለመቀበል ስለሚያስቸግርና ጥያቄውም የምር መሆኑን ለማረጋገጥ ሲባል እሺታን ከመግለጹ በፊት መግደርደር ሲኖር ይችላል። ሆኖም አባቶች እንደሚሉት «የተወረወረ ቀስት አይመለስም»ና ከወዲሁ ነገሩን አስቦ በጨዋ ደንብ ተገቢውን መልስ መመለሱ ይመረጣል። ሌላ ጊዜ እነጋግረኝ፣ ላሳብበት፣ አሁን ስለዚህ የማሳብበት ወቅት አይደለም ወዘተ የሚሉ ምክንያቶች ጊዜን መግዣና ፍሬውን ከገለባው መለያ ሆነው ስለሚያገለግሉ መልሳችሁን ቶሎ ላለመስጠት በምክንያትነት ልትጠቀሙባቸው ትችላላችሁ። ከዚህ ጋር በተለይ ከሰውየው ጋር ወጣ

ገባ በማለት የተጠናናችሁ ከሆነ በርግጥ ግራ የሚያጋባና ያልደረሳችሁበት ሚስጥር ከሌለ በስተቀር እሺ ወይም እንቢ ለማለት ብዙ ሳያስጨንቅ ይችላል።

ጨርሶ ልባችሁ ውስጥ ካልገባ ግን የራሳችሁንም ሆነ የሌላውን ጊዜና ሕይወት ማባከን እንዳይሆንባችሁ፤ «ሰለጠየቅኸኝ አመሰግንህለሁ ሆኖም በእኔ በኩል የሚሆን አይደለም» ማለቱ ይበጃል። ሌላውን አለመጉዳትና ጊዜውን አለማባከን ለራስም ሕይወት መጠንቀቅ መሆኑን አስታውሱ። በተጨማሪም ይህ ሰው ቆይቶም ቢሆን ጓደኛችሁን ሊያገባ፤ ወይም አንድ ቀን አለቃችሁ ሊሆን አልቻለም በጉርብትና ወይም በማሕበር አንድ አካባቢ ልትኖሩ የምትችሉበት አጋጣሚ ሊፈጠር ስለሚችል መልሳችሁ የማይሸር ቁስል ትቶ የሚያልፍ እንዳይሆን ተጠንቀቁ።

ለእጮኝነት ሲፈቃቀዱ አንዱ ሌላውን በሚገባ ለማክበርና ሳለመጎዳዳት ቃል መግባት አለባቸው። እጮኛ መያዝ ማለት መጋባት ማለት አይደለም። የእጮኝነት ጊዜ ለመጋባት ወይም ለዘለቄታው አብሮ ለመኖር የሚኳኳኑ መሆናቸውን ከበፊቱ ይልቅ ጠለቅ ባለ መንገድ ሕብረተሰቡ በሚያውቀውና በሚፈቅደው ወግ ተቀራርበው የሚጠናኩበት ጊዜ ነው። እጮኝነት በአሰላ ከሚገኝ ከጓደኛነት አንድ ደረጃ ከፍ ይላል። ይህ ወቅት ግንኙነታቸውንና ትውውቃቸውን ጥልቅ ለማድረግ፤ በባህርይና በዓላማ መገጣጠማቸውን ለይተው የሚያውቁበት፤ ፍቅራቸው ዘላቂና ጥብቅ መሆኑን የሚለኩበት ወቅት ነው። በተጨማሪም የእግዚአብሔር እጅ በሁለቱ ግንኙነት ውስጥ እንዳለ የሚያውቁበትና ለዘለቄታ ኑሮአቸው የሚዘጋጁበት ነው። እነዚህ ሁሉ ተደማምረው ነው ወደጋብቻ የሚያደርሷቸው። ስለዚህ እጅግ አስፈላጊ ርዕስ በሚቀጥለው ክፍል ሰፋ አድርገን እንመለከታለን።

ልባምን ሌት (ወንድ) ማግኘት ልብን ያሳርፋል

ክፍል 3 የትጭጭት ጊዜ

ምዕራፍ 10 የትጭጭት ሂደት

የእጮኝነት ጊዜ አስፈላጊነት

በአብዛኛው የዓለም ክፍልና ባህል ትጭጭት ወደ ሰርግና ጋብቻ የሚያደርስ መንገድ ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ያዕቆብ ራሄልን ለማግባት ጠይቆ በትጭጭት መልክ አስራ አራት ዓመት እንዳገለገለ እናነባለን። ያዕቆብ እነዚህ የጥበቃ ዓመታት እንደ ጥቂት ቀናት ሆነው እንደታዩት ተጽፏል። «እርሷንም ይወድዳት ስለነበረ በእርሱ ዘንድ እንደ ጥቂት ቀን ሆነለት» (ዘፍ 29: 20)። በአዲስ ኪዳንም ስለማርያምና ዮሴፍ የእጮኝነት ታሪክ ተጽፏል (ማቴ 1:18-25)። እንደሚታወቀውና በብዛት እንደተለመደው ወደፊት በጋብቻ ለመተላለር ዓላማ ያላቸው ወጣቶች በማህበሩ ፊት ስለ እጮኝነታቸውና ለመጋባት ስለ መስማማታቸው ማረጋገጫ በሚሆኑ ወረቀቶች ላይ ፊርማቸውን በማኖር ቃለ መሀላ ያደርጋሉ። ከዚያም ሁለቱም እስከ ጋብቻቸው ዕለት ድረስ በፊት ወደእሚኖሩበት ወላጆቻቸው ቤት በመሄድ በሁለቱም ወገን የሰርግ ዝግጅት ይቀጥላል። በተለይ ሴቷ በነዚህ ጊዜያት ውስጥ ስለቤተሰብ አያያዝና ልጅ አስተዳደግ ከወላጆቻቸው በተለየ መልክ ትኩረት ተስጥቷት ትማራለች።

በዘመናችን የእጮኝነት ጊዜ የሚጀመረው አነስተኛ ድግስ ተዘጋጅቶ ወጣቶቹ የቃል ኪዳን ቀለበት ሲለዋወጡና እጮኛዎች መሆናቸው ሲታወጅ ነው። አንዳንዴ እጮኝነታቸው በግልጽ ሳይነገር ድግስ ወይም ቀለበት መለዋወጥ ሳይኖር በእጮኛዎቹ መካከል ብቻ ወይም በጣም በሚቀርቧቸው ሰዎች ብቻ የሚታወቅ ጉዳይ ሊሆን ይችላል። በእጮኝነት ጊዜ ከመውሰድ ይልቅ ከትውውቅና መፈቃቀድ በኋላ በቀጥታ ወደ ሰርግ የሚሄዱም አሉ። ይህ ዓይነቱ እርምጃ ለአንዳንድ ሰዎች ቢሰራላቸውም አንዳንዴ ራሱን የቻለ ችግር ይዞ ይመጣል። የእጮኝነት ጊዜ በትዳር ለሚፈላለጉ ወጣቶች የሚሰጠው ጥቅም እንደሚከተለው ነው።

- 1) ቀረብ ብሎ የእጮኛን ማንነት ለማወቅና በእለታዊ ሁኔታዎች ያለውን አካሄድ ለመገምገም ይረዳል።

- 2) አንዱ ከሌላው ቤተሰቦች ጋር በሚገባ ለመተዋወቅና ለመቀራረብ ጊዜ ይሰጣል። ይህ በኋላ ለሚኖረው ትዳር ጥሩ ጅማራ ነው።
- 3) ሁለቱ ብቻቸውን ሆነው ለመተያየትና ቀድሞ የነበሩ ግንኙነቶች ካሉ ጊዜ ወስዶ ለማጥራት ወይም ችግሩ የማይፈታ ከሆነ የመለያየት እርምጃ ይወስዳሉ።
- 4) አንዱ ስለሌላው ያለውን ፍላጎት፣ ኃላፊነት ለመሸከም ያለውን ብቃት ለመገምገም ይረዳል።
- 5) አንዳንድ በትዳር ውስጥ የሚሆኑትን ነገሮች በግልጽ ለመነጋገር። ለምሳሌ ልጅ ስለመውለድ፣ ስለገንዘብ አያያዝ፣ እንደ ባል ወይም ሚስት ለኃላፊነት መብቃት ፍጹም ይመካከራሉ፤ ይማራሉም።
- 6) በገንዘብ አንጻር ዝግጅት ማድረግና ትዳር የሚጠይቀውን የገንዘብ ሽክም ተደላድሎ ለመያዝ ያስችላቸዋል።
- 7) ግንኙነታቸውን አስተማማኝ ለማድረግ የእጮችን ጊዜ ይጠቅማቸዋል።

ትዳር እጅግ ከፍተኛ ኃላፊነት ያለበት ግንኙነት ነው። በመንግስት፣ በሕብረተሰብ፣ በቤተሰብም ሆነ በሥራችን በከፍተኛ ደረጃ ተጽዕኖና ተጠያቂነትን ያስከትላል። ከትዳር ጋር ተያይዞው ከሚመጡ ብዙ ሃላፊነቶች መካከል ልጅ መውለድ፣ አንደኛው ሲታመም ወይም አካሉ ሲጎድል ማስታመምና መንከባከብ፣ ቤት ንብረት ማፍራት፣ ከትዳር ጓደኛ ዘመዶች ጋር ለዘለቄታው መወዳጀት፣ ዘላቂነት ያለው እድራሻና ኑሮ መመስረት ጥቂቶቹ ናቸው። ከዚህ የተነሳ ብዙ ወጣቶች በትዳር ጓደኛ ምርጫቸው ላይ ምንም ስህተት እንዲኖር አይፈልጉም። ሁሉም ዘላቂነት ያለውና የተሳካ ትዳር እንዲኖራቸው ይፈልጋሉ። ሆኖም ዘላቂና የሚሰማማንን ሰው ለማግኘት በትዕግስት ነገሮችን አስተውሎ ማየትና መያዝ፣ እንዲሁም በቂ ጥናት ማድረግ ለብዙ ሰዎች አዳጋች መሆኑ የተረጋገጠ ነው። ስለዚህ ብዙ አማኞች በቤተ ክርስቲያን ዙሪያ በማንገዣበብ እግዚአብሔር ለነሱ የፈቀደውን እንዲጠቀማቸው ይፈልጋሉ። አንዳንዴ እንዲህ ዓይነቱ ሁኔታ የሚፈጠረው ወጣቶች በራሳቸው ላይ እምነት ሲያጡ ነው።

ማንኛችንም ብንሆን ትክክለኛውንና ከችግር ነጻ ስለሆነ ነገር በእርግጠኛነት ከወዲሁ ማወቅ አንችልም። በተለይም ትዳርን በተመለከተ ይህ የማይታበል ሃቅ ነው። ለዚህ አንደኛው ምክንያት ሰውን ማወቅ በራሱ ከባድ መሆኑ ነው። በተለይም ደግሞ ለማወቅ የሚሞከረው ተቃራኒ ጾታን ሲሆን የበለጠ ሊከብድ ይችላል። በዚህ ላይ ደግሞ ማንኛውም ሰው ሆነ በዙሪያችን ያለው ነገር ተለዋዋጭ ነው። በተጨማሪም እኛም ራሳችን ስለምንም ነገር የተሟላ እውቀት ሊኖረን አይችልም። ስለዚህም ይህንን ኃላፊነትና ተጠያቂነት ከኛ የሚያስወግድልን ቢኖር በጣም ደስ ይለናል። ከዚህ አንጻር ልባችንን ሙሉ በሙሉ ከሰጠነውና በተስፋ ከጠበቅነው እግዚአብሔር ማንን፤

መቼና እንዴት ማግባት እንዳለብን ሊረዳን ይችላል። የቤተ ክርስቲያን መሪዎችም በምክርና በሌላም ነገር ሊተባበሩን ይችላሉ። ይህም ሆኖ እኛ ኃላፊነት የለብንም ማለት አይደለም። ምርጫችን የእግዚአብሔር ፍቃድ መሆኑን በሚገባ መረዳትና ከመረጥነው ሰው ጋር በባህሪና በዓላማ መግባባታችንን ማረጋገጥ አለብን።

አንድ ወጣት ይህን በተመለከተ የሚከተለውን ጸሎት ጸለየ «እግዚአብሔር ሆይ እኔ በዚህ ጉዳይ ልጩነቅ አልፈልግም፤ የሚሰማኝንና የሚያስጨንቀኝን ሁሉ ላንተ አሳልፌ እሰጣለሁ፤ ማግባት እሻለሁ፤ በልቤም ማንን እንደማስብ አንተ ታውቃለህ፤ ሆኖም እንደቃልህ አእምሮዬን የሚፈታተኝን ነገር ሁሉ ላንተ አሳልፌ እሰጣለሁ። ቃልህ አእምሮን ሁሉ የሚያልፍ የእግዚአብሔር ሰላም ልባችንን ይገዛል ይላል። ስለዚህ በሰላምህ ሙላኝ፤ ጊዜህን እንዳልቀድም ዕቅድህን እንዳሳበላሽ በኋላም የጸጸት ሰው እንዳልሆን እርዳኝ፤ አሜን።» እኛም ብንሆን እንዲህ ማለት የምንችለው እኛ የምናስባትን ልጅ ብቻ ሳይሆን እግዚአብሔር ያሰበልንን የተሻለውን ለመቀበል የተዘጋጀን ስንሆን ነው።

ትዳር ብስለትን ይጠይቃል

ጋብቻ በዕድሜ ለአቅመ አዳምና ለአቅመ ሄዋን መድረስ ብቻ ሳይሆን በብዙ ሌሎች መንገዶችም ዕድገትንና ብስለትን ይጠይቃል። ቢያንስ የአእምሮና የመንፈሳዊ ብስለት እንዲሁም ከሰው ጋር ተግባብቶ የመኖር ችሎታን ይጠይቃል። ከዚህ የተነሳ እያንዳንዱ ሰው ጋብቻን ለመጀመር ዝግጁ የሚሆንበት ጊዜ ይለያያል። ሁላችንም የሚያስፈልገን ምክር በማስተዋልና በትግስት የምንጀምረውን ግንኙነት መምራት እስከምንችል ሊጋብቻ መቸኮል የለብንም። አንድ ሰው ለትዳር መዘጋጀቱን ወይም የሚያገባት ልጅ ለትዳር የደረሰች መሆንዋን የሚያውቀው የሚከተሉት አራት ነገሮች መሟላታቸውን ሲያረጋገጥ ነው። እነዚህ አራት ነጥቦች በሙሉ እኩል አስፈላጊ ናቸው። ይህም ማለት ከነዚህ ነጥቦች አንዱ ቢጎድል አግቢው ወይም አግቢዋ ጋብቻ ለመፈጸም ብቁ አይደሉም ማለት ነው። በተለይ የእጮችን ጊዜ የመጠናናትና የዝግጅት ጊዜ ስለሆነ እነዚህን ቁም ነገሮች ልብ ብለን ማየት ያስፈልገናል።

1. በሰውነት ግደግ። ይህ ለአቅመ አዳም ወይም ሄዋን መድረስን ያመለክታል። ይህ እጅግ አስፈላጊ ነገር ለሚከተሉት ሦስቱ እድገቶች መሰረት ነው። መንግስትም ሆነ ባህሉ በብዙ መንገድ ይህንን እድገት ይወስናል። ለምሳሌ ወጣቶች ለጋብቻ ደረሱ የሚባሉት የተወሰነ እድሜ ሲደርሱ እንደሆነ በሕግ ወይም በካባቢው ባህል ይጠቀሳል። ይህ እድሜ ልጆች ከወላጆቻቸው ጉያ ወይም ኃላፊነት ወጥተው

በራሳቸው መቆማቸውን ያመለክታል። ለአካለ መጠን ሳይደርሱ ማግባት በመንግስት የሚያስጠይቅ ብቻ ሳይሆን በሰውነትም ሳይ የሚያመጣው ጉዳት አለ። ወጣቶች ለአቅመ አዳምና ለአቅመ ሄዋን ሲደርሱ አካላዊ እድገታቸው ጋብቻ የሚጠይቀውን ግዴታ ለመወጣት ያስችላቸዋል።

2. **በአእምሮ መብሰል።** ይህ እድገት ውስብስብ ነገሮችንና የኑሮ ውጣ ውረዶችን በሚገባ መረዳትንና ከመሸሸና በሌላው ላይ ከመንጠላጠል ይልቅ በራስ ቆዋ መፍትሄ ማፈላለግን ያጠቃልላል። ብስለቱ የትዳርን ምንነት አውቆ ሌላውን ሰው በጋላፊነት የመቀበልን ብቃት ያመለክታል። የአእምሮ መብሰል በትምህርት የሚገኝ ቢሆንም ትምህርት ቤት ገብቶ በመማር ብቻ ሳይመጣ ይችላል። ትምህርት ቤት ሳይገቡ ከወላጅም ሆነ ከአካባቢያቸው የሚማሩት ብዙ ነገር አለ። ከዚህ ጋር በስነ ልቦና (ውሳጣዊ ወይም ሳይኮሎጂያዊ) መብሰል፣ ከሚደርስበት ወይም ከምናልፍበት ችግርና መከራ ነጥረን የምንወጣበት ዓይነተኛ የእድገት ደረጃ ነው። አእምሮአዊ ብስለት መከራን፣ ችግርን፣ ማጣትን፣ ደስታንና ማግኘትን በልኩና በግባቡ ሚዛናዊ በሆነ መንገድ ይዘን እንድንራመድ ያደርገናል።
3. **በማሕበራዊ ጉዳይ መብሰል።** እንደ ባልና ሚስት አብሮ ለመኖር፣ ከሰው ጋር ማለትም ሳረቤት፣ ዘመድ፣ ጓደኛ ወዘተ አብሮ መግባባት፣ ተቻችሎና ተደጋግፎ የመኖርን ዘዴ ማወቅን ያጠቃልላል። «እኔ ያልኩት ብቻ ይሁን» የሚሉ አልፎ አልፎ «አሳዳጊ የበደላቸው» ወይም «ያልበሰለ፣ ጨቅላ ---» የሚሉ ቅጽል ስም ያሰጣል። በሰው ላይ በሚደርስ መከራና ችግር ጊዜ በወቅቱ ደርሶ መርዳትና በራስም ሲደርስ እርዳታን ለመቀበል መዘጋጀት ሁሉ በዚህ ውስጥ ይካተታል።
4. **መንፈሳዊ ብስለት።** ይህ ከእግዚአብሔርና ከቤተክርስቲያን ጋር ያለንን ግንኙነት ይመለከታል። ለትዳራችንም ሆነ ከሌሎች ጋር ለሚኖረን የአብሮነት ሕይወት ዋስትና የሚሰጠን ይህ የብስለት ደረጃ ነው። እያንዳንዳችን በትዳር ከመጣመራችንና አንዳችን ለሌላችን ከመሆናችን በፊት የእግዚአብሔር ነን። ወደዚህ ሕብረት ያመጣንም እርሱ ነው። ስናገባም በርሱ ቤት ወይም ቤተ ክርስቲያንና የርሱ ስም በተጠራበት ቃል ኪዳን ነው። በትዳራችንም ስኬት የሚኖረን ለእግዚአብሔር ታማኝ በሆንን መጠን ነው። አብረው የሚጸልዩ ባልና ሚስት በትዳራቸው መርካትና ረጅም ዘመን የመኖር ዋስትና አላቸው። የእግዚአብሔር ቃል ስለትዳር የሚናገረው ብዙ ነገር አለ።

በአሰሳና በትጭጭት መካከል ያለው ልዩነት

የመፈላለግና የመተዋወቅ ጊዜ ከእጮችን ጊዜ በብዙ አቅጣጫ ይለያል። ትጭጭት ጋብቻው ሊፈጸም እንደሚችል ያመለክታል። በመንግስትም ባይሆን በባሕሉ ሕጋዊ ይዘት አለው። ልክ ለጋብቻው ቀብድ እንደ

መክፈል ተደርጎ ሊወሰድ ይችላል። ትጭጭት ሁለቱ በግልጽ አብረው ለመታየት፣ ለማቀድና ለትዳራቸው ዝግጅት ማድረግ ይችላሉ ማለት ነው። ሆኖም በትጭጭት ወቅት ወሲብ መፈጸም ጨርሶ የተከለከለ ነው። በዴቲንግና በትጭጭት መሃል ያለው ልዩነት እንደሚከተለው ነው

- 1) ትጭጭት ሕጋዊ የሆነ ግንኙነት እንዳለና ለመጋባት ውሳኔ ሳይ እንደተደረሰ ያመለክታል።
- 2) በዴቲንግ ወጣቶች የራሳቸውን ምርጫ እስኪያገኙ ድረስ ከተለያዩ ተቃራኒ ጾታ ጋር ጤናማ ግንኙነት ሊኖራቸው ይችላል። በትጭጭት ግን የሚፈልጉትን ስላገኙ ከዚህ በኋላ ቀድሞ እንደሚያደርጉት ከተለያዩ ተቃራኒ ጾታ ጋር የሚያደርጉትን ግንኙነት ጨርሶ ያቋርጣሉ። በትጭጭት ወቅት ከሌላ ተቃራኒ ጾታ ጋር በትዳር የመፈላለግ ሕብረት በምንም መልኩ አይደረግም። አሁን ማንን እንደምታገቡ በመወሰን ቆርጣችኋል ማለት ነው።
- 3) ትጭጭት ሲፈርስ ሕጋዊ መንገድ አለው። ምክንያቱም ትጭጭቱ በባሕላዊው ሕግ የታወቀና በሕብረተሰቡም ዘንድ ተቀባይነት ያለው አሠራር ስለሆነ ነው። በወንጌል ውስጥ ዮሴፍ ማርያምን ለመተው ሰው ለመንገድ የፈለገው በሕግ የታሰረበት ነገር ስላለ ነው (ማቴ 1:17-20)። ትጭጭትን ለማፍረስ በቂ ምክንያት ሊኖር ይገባል። ትጭጭት ብዙ ወጪ (በገንዘብም ሆነ በጉልበት ወይም በአእምሮ) ያስወጣል። ዴቲንግን ባንጻሩ ወጪና የሚያስረው ሕግ ስለሌለው ግንኙነቱን ለማፍረስ የትጭጭትን ያህል አስቸጋሪ አይደለም።
- 4) የትጭጭት አንዱ ጥቅም ከተመረጠው ሰው ጋር ለዘለቄታው አብሮ ለመኖር በርግጠኛነት መፈቃቀድንና ዓላማቸውና ባሕርያቸው መጣጣሙን በተሻለ ሁኔታ የማጥራት ነጻነት የሚያስገኝ መሆኑ ነው። እንግዲህ ትጭጭት በሌላ አባባል ለሚቀጥሉት አርባና ሃምሳ ዓመት አብረው ስለሚኖሩበት ትዳር የሚወስኑበት ጊዜ ነው ማለት ነው። እስካሁን የተነጋገርንባቸውን ሃሳቦች ስናጠቃልል ትጭጭት፡-
 - አንዳንድ የማይጣጣሙባቸው ነገሮች ካሉ በትዳራቸው ውስጥ ተቻችለው ለመኖር ያስቸሏቸው እንደሆነ የሚፈትኑበት (የሚመረምሩበት) ጊዜ ነው።
 - የሚያገቡት ሰው ልማድ፣ የኑሮ ሁኔታ ምን እንደሚመስል የሚመረምሩበትና ግራ ቀኙን መዝነው ውሳኔ ሳይ የሚደርሱበት ጊዜ ነው።
 - የሰውየውን ያለፈ ታሪክ በማወቅ አብረው ለመኖር የሚችሉ መሆናቸውን ያረጋግጣሉ። ለምሳሌ ልጅ ካለው፣ አግብቶ ከፈታ፣ የማይድን በሽታ ካለው፣ ዕጽ ወይም ተያይዞ በሚመጣ ጉዳይ በትዳራቸው ሳይ የሚንጸባረቅ ችግር ካለ ወዘተ፣ የሚያጠፋበትና እነዚህን ሁኔታዎች ተቀብለው መኖር ይችሉ እንደሆነ አቅማቸውን የሚፈትኑበት ጊዜ ነው።

- ይህ ወቅት አንዱ የሌላውን ቤተሰብ ማንነት ለማጣራትና ለመመዘን ያስችላል። እንደ አማትና ምራት፣ እንዲሁም የትዳር ጓደኛ ዘመዶችና ጓደኞች ከመሳሰሉት ጋር ተከባብረውና ተቻቻለው መኖር እንደሚችሉ ያጣራሉ። ከዚህ አንጻር ችግር የሚመጣ ቢሆን ሁለቱ ተጋቢዎች ለዘለቄታ ትዳራቸውን እንዴት እንደሚመሩ ይወስናሉ። ምንም እንኳን ተጋቢዎቹ ሁለቱ ቢሆኑም ቤተዘመድ በትዳር ውስጥ ጥሩም ሆነ መጥፎ ተጽኖ ማሳደሩን መዘንጋት አይገባም።
- ከሥራቸው ጋር ያላቸው ቁርኝት ምን ያህል የጠበቀ እንደሆነ የሚያዩበት ጊዜ ነው። አንዳንዴ የተሰማሩበት ሥራ ባህሪ በትዳራቸው ላይ ተጽኖ ያደርጋል።
- እያንዳንዳቸው ለሥራ ያላቸው ፍላጎት በዚህ ጊዜ በግልጽ ይታያል። ተጋቢዎቹ ታታሪና ለማደግ ጠንካራ ፍላጎት ያላቸው ሠራተኛና ኑሮን ለማሸነፍ ጥረት የሚያደርጉ ከሆነ በዚህ ወቅት ለማየት ይቻላል። ሰነፍን ማግባት ችግርን መጋበዝ ነው። ጋብቻ ማንንም አይለውጥም። አስመሳዩን ከጤነኛው አበጥሮ ለማየት የእጮችን ጊዜ በጣም ይረዳል።

- 5) በእጮችን ጊዜ የማትሰማሙበትና የማይታረቅ ቅራኔ በመካከላችሁ ካለ ምንም ሳታመነቱ እጮችን ማፍረሱ ጠቃሚ ነው። ሁለት ሰዎች ሳይሰማሙ አብረው መሄድ አይችሉም። «ታዎ ከመማቀቅ አስቀድሞ መጠንቀቅ» የሚባለው ተረት ለዚህ ይረዳል። ወጣቶች በፍቅር ሲወድቁ ማመዛዘን ይላናቸዋል። ደፍሮ ምክር የሚሰጥ ቢኖርም እንኳን ለመቀበል ፍቃደኞች አይሆኑም። ወጣቶቹ በእጮቻቸው ላይ የማይመስላቸው ነገር እንኳን ቢያዩ በጋብቻ ውስጥ መለወጥ የሚችል ወይም ችለውት የሚኖሩ ይመስላቸዋል። ይህ ብዙ ሞቾች የሄዱበት መንገድ እንደሆነ እውቁ።
- 6) ለገንዘብ፣ ለስልጣን፣ ለዝና ተብሎ የሚደረግ ጋብቻ ከጥቅሙ ጉዳቱ ይበልጣል። ካጋም የተጠጋ ቁልቋል መሆን ነው። በመልክና ቁመና ላይም የተመሰረተ ጋብቻ አክሳሪ ነው። መልክ ረጋፊ ህብት ጠፊ ነው የሚለውን አባባል ትክክለኛነት በእንዲህ ዓይነቱ ጋብቻ እናረጋግጣለን።
- 7) በርካታ ወጣቶች ጋብቻቸውን የሚያፋጥኑት ግብረሰጋ ሲፈጽሙ ወይም ሴቷ ስታረግዝ ነው። ለዚህ ዓይነቱ ችግር መፍትሄው ጋብቻ ይመስላቸዋል። ይህ እርምጃ የተሳሳተ ብቻ ሳይሆን ችግሩን ማባባሻ መንገድ ነው። ንስህ እንጂ ኃጢያት መልካም ነገር አይወጣውም። አንዳንዴ እንዳታመልጠኝ ወይም እንዳያመልጠኝ በማለት ጋብቻን የሚያፋጥኑበት ተገቢ ያልሆነ ዘዴ እንዳለ ወጣቶች ሊገነዘቡ ይገባል።

- 8) ትጭጭት ለፍትወት ፍቃድ ማግኘት እንዳልሆነ ወጣቶች ሊገነዘቡ ይገባል። ከጋብቻ በፊትና ካገቡም በኋላ ከጋብቻ ውጭ የሚደረግ ወሲብ ሁሉ ኃጢአት ነው።
- 9) ትልቅ ድግስ ለጥሩ ጋብቻ ዋስትና ይሰጣል የሚል የተሳሳተ አመለካከት ያላቸው ብዙ ሰዎች አሉ። በተንዛዛ ድግስ ወጪ ሳቢያ በዕዳ ከተዘፈቁ በኋላ ድግሱ ለትዳራቸው አለመሳካት ምክንያት እንደሆነ ዘግይተው ይገነዘባሉ። የሠርጉ ድግስ ማንስና መብዛት በትዳሩ ላይ የሚያመጣው ለውጥ የለውም። አስተዋይ አቅሙንና መጠኑን በማገናዘብ ወጪዎቹን በጥንቃቄ ይመዝናል።

ትዳር የመመስረቻ ጊዜን ለሰርግ ድግስ የሚሆን ገንዘብ ላጠራቅም፣ ትምህርቴን ልጨርስ ወዘተ በማለት ማራዘም ተገቢ አይደለም። ይህ በክንቱ የፈተናን ዘመን ማራዘም ነው። የእግዚአብሔር ቃል የሚለው ራሳቸውን መግዛት ባይችሉ ያግቡ ነው (1ቆሮ 7:9)። የትዳር መመስረቻውን ጊዜ መርዘም ወይም ማጠር የሚወስነው ይህ የእግዚአብሔር ትዕዛዝ መሆን አለበት። በመሰረቱ አስፈላጊ ነገሮች ሳይዘጋጁ የትዳርን ነገር ማሰብ በራሱ ችግር ይፈጥራል። ለምሳሌ በትምህርት ወይም የሙያ ስልጠና ላይ ያለ ሰው በወቅቱ ያለበትን ኃላፊነት ቸል ብሎ በትዳር ጉዳይ ቢመሰገጥ ከሁለቱም በማይሆንበት ችግር ውስጥ ይወድቃል።

በእጮችን ጊዜ ጥንቃቄ ማድረግ ትዳርን በበረከት ይሞላል

ምዕራፍ 11

በአጮኝነት ጊዜ የሚደረግ ጥንቃቄ

እጮኝነት ሕጋዊ መልክ አለው

ወጣቶች ወደ እጮኝነት ደረጃ የሚሸጋገሩት ብዙ ውጣ ውረዶችን ካሰፉ በኋላ ነው። አንድ ወንድ ወይም ሴት ብዙ ተቃራኒ ጾታዎችን ካየ፣ ከመዘነና ከፈተነ በኋላ ከአንዱ (አንዱ) ጋር ብቻ ወደሚቀጥለው ደረጃ ይሸጋገራል። ወደእዚህ ደረጃ ከመድረሳቸው በፊት ብዙ አማራጮችን ፈትሸው፣ አንዳንዶቹን የእነሱን መመዘኛ ስለማያሟሉ ችላ ብለው በሌሎች እነሱ ደግሞ በተራቸው ራሳቸው የሚጠበቅባቸውን መመዘኛ ሲያልፉ ባለመቻላቸው ሳይመረጡ ቀርተው ብዙ ቁጭት፣ ጸጸትና መገለልን አሸንፈው መገኘት የብዙዎቹ እጣ ነው። ከዚህ በኋላ በአንድ ተወስነው እርስ በእርስ በመቀራረብና የበለጠ በመጠናናት በእርግጥ የሚኳኳኑ መሆናቸውን ካወቁ ወደትዳር ደረጃ ለመሸጋገር ዝግጅት የሚያደርጉበት ደረጃ እጮኝነት ነው።

የእጮኝነት ጊዜ አንድ ወንድ ከአንዲት ሴት ጋር እስከጋብቻ ድረስ ለመጠናናትና በትዳር ለመጣመር ከተስማሙ የሰርግና ጋብቻ ዝግጅት የሚያደርጉበት ነው። ትጭጭት የተገለጠ ግንኙነትና በአደባባይ የሚከናወን ስረዐት ነው። ስርዐቱ ከራሳቸው አልፎ ቤተሰባቸውንና የሚያውቋቸውን ሰዎች ሁሉ የሚያሳትፍ ነው። ትጭጭቱ ለመጋባት ስለሆነ እንግዳና ከአሁን በፊት ያልተገለጠ ከባድ ነገር ካልተፈጠረ በስተቀር መተው የሚባለው ነገር በቀላሉ አይታይም።

ብዙ ወጣቶች ከተጋቡ በኋላ የትዳር ጓደኛቸውን ቀድሞ የማውቀው ወይም የማውቃት ሰው አይደለችም፤ በፍጹም ተቀይራለች ይላሉ። በብዙ መልኩ ሊታይ ይህ አባባል እውነት ሆኖ ይገኛል። ባልና ሚስት እስኪሆኑ ድረስ ጨርሰው የማይተዋወቁባቸው ሁኔታዎች አሉ። ሆኖም በእጮኝነት ጊዜ አንዱ ሌላውን ቀረብ ብሎና ረዘም ላለ ጊዜ ስለሚያጠናው በኋላ ሊመጣ የሚችል ችግር አመልካች የሆኑ ምልክቶችን የሚያውቅባቸው ብዙ መንገዶች አሉ። ስለዚህ በእጮኝነት ጊዜ በሚገባ ለመተዋወቅና ለመገለጥ መጣር፣ ተደጋግመው የሚደረጉ ጥፋቶችን ልብ ብሎ ማስተዋል፣ የወደፊት የትዳር ጓደኛችሁን ወላጆችና የቅርብ ጓደኞች

ትኩረት ሰጥቶ ማጤን የመሳሰሉት ነገሮች ከጋብቻ በኋላ ምን መጠበቅ እንዳለብን ፍንጭ ይሰጡናል። በሀገራችን «ያልዘሩት አይበቅልም» የሚባል አነጋገር አለ። አባባሉ የሚያገለግለው ልጅ ወላጆቹን በመልክም ሆነ በባህርይ መስሎ መውጣቱን ለማስገንዘብ ነው። ስለዚህ የወደፊት የትዳር ጓደኛችሁ ወላጆች ማንነትን ማወቅ ስለምታገቡት ሰው ማንነት ጠቋሚ መሳሪያ በመሆን ሊያገለግላችሁ ይችላል። በተመሳሳይ መንገድ «ከማን ጋር እንደምትውል ንገረኛና ማንነትህን እነግርሃለሁ» እንደሚባለው የወደፊት ትዳር ጓደኛችሁን የቅርብ ጓደኞች ማንነት በሚገባ ማጤን ስለትዳር ጓደኛችሁ ማንነት የበለጠ እውቀት ለማዳበር ያስችላችኋል።

ጠበቅና ጠለቅ አድርጎ መቀጠል

አንድን ሰው አልፎ አልፎ ብቻ የምታገኙት ከሆነ ስለሱ የማታውቁት ብዙ ነገሮች መኖራቸው እውቅ ነው። ቀረብ ብለን ግን ቶሎ ቶሎ የምናገኘው ከሆነ ሊሸሸጋቸው ቢፈልግም እንኳን አምልጠው ብቅ የሚሉ ክፉም ሆነ መልካም ባህርያት ሊኖሩ ይችላሉ። እነዚህ ነገሮች በንግግር ሳት ብለው የሚወጡ ሚስጥር የሆኑ ነገሮች ወይም ባህሪን የሚገልጡ እንደቀጣ፣ ሆደባሻነት፣ ትእግስት ወይም ተግባራዊ የሆኑ ልማዶች ስካር፣ ዝሙት፣ ቃላባይነት የመሳሰሉትን ያካትታሉ። እዚህ ላይ ጠቃሚ የሚሆን አንድ ምሳሌ ልጥቀስ።

ሰውየው መኪናውን ወደ ገራዥ ይወስድና መኪኒኩ እንዲሰራለት ይጠይቀዋል። መኪኒኩ መኪናዋን ከመረመረ በኋላ ብር 5000.00 (አምስት ሺ ብር) ይጠይቀዋል። ባለቤቱ ደንግጦ እንዴት ሊሆን ይችላል? ብሎ ይጠይቃል። መኪኒኩ የመኪናዎ የዘይት ፊልተር (ማጣሪያ) ከስድስት ወር በፊት መቀየር ነበረበት። ያን ጊዜ መኪናዎን ቢያመጡ ኖሮ በአርባ ብር ብቻ ይስተካከል ነበር። አሁን ግን የማጣሪያው አለመለወጥ ሌሎች ችግሮችን በመፍጠሩ ሞተሩ ጭምር መሰራት አለበት ይለዋል። ሰውየው በቁጣ መኪናውን አስነስቶ ወደሌላ ገራዥ ይሄድና ሲጠይቅ ተመሳሳይ መልስ ያገኛል። ያን ሁሉ ገንዘብ መክፈል ቅር ቢለውም የራሱ ጥፋት በመሆኑ እየተጸጸተ መኪናውን ከፍሎ አሰራ።

ይህ ምሳሌ በትዳር ለሚተሳሰቡ ወጣቶች የሚያስተምረው ብዙ ጠቃሚ ነገሮች አለው። በእጮኝነት ጊዜያቸው አስፈላጊ የሚባሉትን ነገሮች ትኩረት ሰጥተው በሚገባ ባያጤኑ ከተጋቡ በኋላ የሚፈጠረውን ችግር ለማስተካከል ብዙ ዋጋ ይከፍላሉ። ሁኔታው አንዳንድ ነጋዴዎች እንዲሸጥላቸው የሚፈልጉትን እቃ «አሁን ክፈሉኝ ወይም አሁን ወስዳችሁ ቆይታችሁ ከነወለዱ ክፈሉኝ» እንደሚሉት ዓይነት ነው። አሁን በእጮኝነት ጊዜ በሚገባ ባያጤኑ ችላ ብለው የሚያልፉት ነገር ቆይቶ የችግር ወለድ ጨምሮ እንዳያስከፍላቸው ብዙ ጥንቃቄና ጥናት ማድረግ አለባቸው።

ግንኙነታቸውን አጥርተው በመጓዝና የወደፊት የትዳር ሕይወትን አስተማማኝ መሰረት ለማስያዝ የሚያስችል ሌላው ዘዴ ደጋግሞ የሚያጣሏቸውን ነገሮች ልብ ማለት ነው። ለምሳሌ ደጋግማችሁ የተጣላችሁባቸው ጉዳዮች ምንድናቸው? ብዙ ጊዜ የምትከራከሩትና መለማማት የማትችሉት ምን ሲፈጠር ነው? በእድሜ፣ በእውቀት ወይም በኑሮ ደረጃ፣ በሃይማኖት ይዞታ በጣም የምትራራቁ ከሆነ እነዚህ ወደፊት ከፍተኛ የችግር ምንጭ መሆናቸውን መገንዘብ ካሁኑ ወዲት እየሄዳችሁ እንደሆነ ታውቃላችሁ? እነዚህን ሦስት ጥያቄዎች ይላችሁ ከእርሶችሁ ጋር ያላችሁን ግንኙነት መርምሩ። በርግጥ አንዳንድ ልዩነቶች ሊካከሉ ወይም ችላ ሊባሉ ይችላሉ። ሆኖም ችላ ልንላቸው የማይገቡ እንዳሉ መገንዘብና ከነዚህ አንጻር ግንኙነታችንን መፈተሹ አስፈላጊ ነው። ዛሬ በፍቅር ስሜት የተሸፈነና ችላ የተባለ ነገር ነገ የመለያየት ምክንያት ይሆናል።

ከጥቂት ዓመታት በፊት አንድ ለማስታረቅ ያስቸገሩ የትዳር ጓደኛዎች ጠብ እዚህ ላይ ለማንሳት እወዳለሁ። እሱ ሀኪም ነው። እሷ የአስረኛ ክፍልን ጨርሳ በአንድ ፈርማሲ ውስጥ በረዳትነት ተቀጥረዋል። መልካም ሆነ ቁመናዋ በጣም ማራኪ ስለነበረ ሀኪሙ በሁኔታዋ ይሳብና ይወዳጃሉ። ግንኙነታቸው እየጠበቀ ሲሄድ ይጋባሉ። ከአምስት ዓመት በኋላ የሁለት ቆንጆ ልጆች ወላጆች ሆኑ። ሆኖም በባልና ሚስቱ መካከል መግባባት የሚባል ነገር ጨርሶ እየጠፋ መጣ። ጉዳዩ በቤተዘመድ እንዲታይ ከተሞከረ በኋላ መፍትሄ ስለጠፋ ከቤተ ክርስቲያን መሪዎች ዘንድ ቀረበ። ችግሩ ሲፈተሽ ዶክተሩ ምንም ዓይነት ጤነኛ ንግግር አብረው ማድረግ እንደማይችሉ ተናገረ። ለዓይኑ ቆንጆ ብትሆንም ለአእምሮው ግን አቻው ልትሆን ስላልቻለች ጓደኞቿ ወደቤቱ እንዳይመጡ እሷንም ይዞ ወደጓደኞቿ ቤት ሳለመሄድ ምሉ ከተገዘተ ሦስት ዓመት እንዳለፈው አስረዳ። ባንጻሩ እሷ በእናትነትም ሆነ በሚስትነት የሚፈለግባትን ሁሉ ለማድረግ ከፍተኛ ጥረት ታደርጋለች። ባሏም ደስ እንዲለው ብዙ ትጥራለች። ሆኖም ጥረቷ ሁሉ ባሏን የሚያረካ ሆኖ ስላላገኘችው አንዳንዴ የምታደርገው ነገር ጭንቅ እያላት በሕይወት መኖሯን ትጠላለች። የመኖር ፍላጎቷ ጠፍቶ ራሷን ለማጥፋት ወስኖ ለአይጥ መግደያ ተብሎ የተገዛ መርዝ ጠጥታ ከመሞቷ በፊት በለዎች ብርታት ተርፋለች። ቤተ ክርስቲያን ችግሩን እንዴት እንደፈታችው እዚህ ላይ መጥቀስ ባልፈልግም የማይኳኋኑ ወጣቶች በእርሶችነት ጊዜአቸው ዓይናቸው በስሜታዊ ፍቅር ስለሚታወርና እውነታውን አጥርተው ማየት ስለሚሳናቸው በትዳራቸው ውስጥ ሊገጥማቸው የሚችለውን መሰናክል ማሳየት ጥሩ ምሳሌ ይሆናል ብዬ አምናለሁ።

እርሶችዎች አንዳቸው ወደሌላው ወላጆች ቤት ሲሄዱ ማጥናት ካለባቸው ነገሮች መሃል በልጅና በወላጅ እንዲሁም በአባትና እናት መካከል ያለው የግንኙነት ዓይነትና መስመር አንዱ ነው። እንዲሁም የኑሮ ደረጃቸውንና ወደ ቤታቸው ስለሚመጡ ሰዎች ዓይነት ለማወቅ ጥረት ማድረጉ

እርሶችዎ በምን ዓይነት የኑሮ ሁኔታ ውስጥ እንዳደገች (እንዳደገ) ያመለክታል። ለምሳሌ አባትና እናት ልጅና ወላጅ የሚነጋገሩት እንዴት ነው? ያላቸውስ መቀራረብና መከባበር ምን ያህል ነው? እርሶችሁ አባቱን ወይም እናቱን የሚመስልበት ባህሪዎ የትኛው ነው? ስለ እርሶችሁም ሆነ ስለ ወላጆቹ የምታደርጓቸውን ጥናቶችና ውጤት ከራሳችሁ አስተዳደግና ከወላጆቻችሁ ማንነት ጋር አወዳድሩ። እርሶችሁ ከወላጆቹ ብዙ የሚለይበትን መንገዶች ልታዩ ትችላላችሁ። ሆኖም ከሀያና ሃያ አምስት ዓመት በኋላ በወላጆቹ ያያችሁትን ብዙ ነገሮች ራሱም ሲደግመው ታገኛላችሁ። በእርሶችነታችሁ ጊዜ የጋብቻ ትምህርት በቤተ ክርስቲያናችሁ የሚሰጥ ከሆነ ጊዜ ወስዳችሁ ተማሩ፤ የጋብቻ አማካሪዎች ካሉም ስለግንኙነታችሁ እንዲያማከሯችሁ ቅረቧቸው። ለእናንተ የማይታዩ ነገሮች ለእነሱ ስለሚታያቸው ለማስተካከል በብዙ ሊረዱችሁ ይችላሉ።

አብሮ ወጣ ገባ ማለት

በትጭጭት ወቅት እርሶችዎች አብረው ወጣ ገባ በሚሉበት ጊዜያት የሚከተሉትን ነገሮች ሊያስተውሉ ይገባቸዋል።

1. አብራችሁ ወጣ ገባ በምትሉበት ጊዜ አንዳንድ ስለ ልጅቱ ወይም ልጁ ሁኔታ የሚጠቁሙ ነገሮችን ልብ ብሎ መመልከት ጠቃሚ ነው። ለምሳሌ ባሕርይ፣ የሥራ ሁኔታና ቅድሚያ የምትሰጧቸው ነገሮችን ማጤን አስፈላጊ ነው። ስለነዚህ ነገሮች የምታገኛቸው ጥሩ ወይም መጥፎ መረጃ ወደፊት በትዳራችሁ ሊከለቱ የሚችሉ ነገሮችን ሊያመለክቱ ይችላሉ። በዚህ ወቅት የማትለማሙ ከሆነ ባጭሩ ግንኙነታችሁን ማቆሙ ይሻላል። ምክንያቱም ጋብቻ ከተፈጸመ በኋላ መፋታት ስለማይቻል ከጋብቻ በኋላ ይሰተካከላል በሚል ችግሮችን ማለፍ አያስፈልግም። ምክንያቱም ከጋብቻ በኋላ ለማስተካከል መሞከሩ ብዙ ይሳዳልና ነው። ማንኛውም ሰው ጥሩም ሆነ ደካማ ሳን ስላለው ከእንተ ጋር እልተስማማም ማለት ለሌላው ምቹ አይሆንም ማለት አይደለም። ከማትስማሙት ሰው ጋር በጊዜ መሳቀቁ ራሳችሁንም ሆነ ሌላውን ከሚሳዳ ነገር አዳናችሁ ማለት ነው።
2. በትዳር ከምትጣመሩት ሰው ጋር እውነተኛ ሰላም ሊኖራችሁ ይገባል። ትክክል ያልሆኑ ነገሮችን እያየን የሌላውን ስሜት ሳለመጉዳት በማለት ብቻ ችላ ብለን የምናልፍ ከሆነንን ግንኙነታችን ጤናማ አይሆንም። በተለይ ሌላው ሲሳሳት እያየን እንዳይሳዳ ብለን እውነቱን ከመናገር ችላ የምንል ወይም ደካማ ትርጉምና ምክንያት እየሰጠን የምናልፍ ከሆነ በኋላ ለሚፈጠረው ችግር ተጠያቂዎች መሆናችን አይቀርም። ዕድሜ ልክ አብረነው የምንኖረው ሰው ጥፋቱን አውቆ ንስህ ለመግባት ፍቃደኛ ከሆነና ዳግመኛ ተመሳሳይ ጥፋት የማያደርግ ከሆነ እኛም ያለፍርሃትና ይሉኝታ የሚሰማንን በግልጽ ልንነግረው ይገባል።

3. እርስ በርስ መጣላትና መነፃፃራት። በተደጋጋሚ የምንጣላና የምንታረቅ ከሆነ ግንኙነታችንን አጥብቀን ልንመረምር ይገባል። ደጋግሞ መጣላትና መታረቅ አብረን በትዳር ለመኖር እንደማንችል ጠቋሚ ምልክት ሊሆን ይችላል። እግዚአብሔር ትዳራችን የባሕርይ ግጭት የበዛበትና መነፃፃሪያ ያለበት የጦርነት ስፍራ እንዲሆን ፍቃዱ አይደለም። ካጀማመሩ ግንኙነታችን እንዲህ ከሆነ ከጋብቻ በኋላ እንደሚብስ ግልጽ ነው። በሌላ በኩል አንዳንድ አነስተኛ ግጭቶች ይበልጥ ለመተዋወቅና መቀራረብን በማጠንከር ረገድ ከፍተኛ ሚና ይጫወታሉ። ጥላችሁና እርቃችሁ አልፎ አልፎ የሚከሰት ከሆነና በተለይም እርቁ የሚመጣው ጥፋትን አስመልክቶ ያለፍርሃትና ስጋት ከሚደረግ ውይይት በኋላ ከሆነ ለትዳራችሁ አስተማማኝ መሰረት ጥላችኋል ማለት ነው። ይህንን የምንለው በትዳር ውስጥ ይቅርታ መጠያየቅ መሰረታዊና አስፈላጊ እንደሆነ በማመን ነው። ሆኖም ይቅርታ ጠያቂው አንዱ ወገን ብቻ ከሆነ አጥብቆ ሊታሰብበት ይገባል። እጮኞቻች የሚጣሉት አንዱ የሌላውን ፍላጎት በትክክል ማሟላት ስለሚያቅታቸው ነው። በእጮኝነት ወቅት አንዱ የሌላውን ፍላጎት በትክክል ማሟላት የማይችል መሆኑ ከታወቀ ከጋብቻ በኋላ ምንም አዲስ ነገር ስለማይመጣ ከአሁኑ ምርጫን ማስተካከሉ አስፈላጊ ነው።
4. በእጮኝነት ወይም በመጠናናት ወቅት ወሲብ የመፈጸም ነገር ከተነሳ አብረው ለመዝለቅ ያላቸው እድል አጠራጣሪ ይሆናል። ከሁለቱ አንደኛው ከጋብቻ በፊት ለወሲብ የሚጋብዝ፤ ወይም የሚገፋፋና በግድ የሚል ከሆነ ይህ ግንኙነት ክርስቲያናዊ አይደለም።
 - እውነተኛ ፍቅር ከጋብቻ በፊት ወሲብን አያስብም። ወሲብ በትዳር ውስጥ ብቻ የሚሆን ከእግዚአብሔር የተሰጠ በጎ ስጦታ ነው። በርካታ ሰዎች ፍቅርንና ወሲብን አንድ አድርገው ያያሉ። ይህ በጣም የተላላተ አመለካከት ነው። በወሲብ ግፊት የተጠመዱ እጮኞቻች እእምሮአቸው በፍትወት ስለተያዘ እውነተኛ ፍቅርን ጨርሶ አያውቁም። ለወሲብ ብቻ ብለው ትዳር የሚመሰርቱም ራሳቸውን ወደትልቅ ችግር እያስገቡ ነው። እንዲህ ዓይነት ሰዎች ስለ ትዳራቸው እርቀው ማሰብ የተላኩት ሆኖቸው። በርካታ የተጋቡ ሰዎች ወሲብን እንደ ተለመደ ተራ ነገር ስለሚያዩት (በተለይም ልጆች ከወለዱ በኋላ) የትዳራቸው መሰረት አይመሰላቸውም። ስለዚህ በፍትወት ፍላጎት ላይ ብቻ የተመሰረተ ጋብቻ ከፍተኛ ቀውስ ያጋጥመዋል። እውነተኛ ፍቅር ከወሲብ ጋር ሲሆን ከእግዚአብሔር የተሰጠ አስገራሚ ስጦታ በመሆኑ የባልና ሚስትን አንድነት እንደሚያጠናክር እውን ቢሆንም ጋብቻ ግን ከወሲብ በላይ መሆኑን በርግጠኝነት መገንዘብ ይገባል።
 - አንደኛው ወገን የወሲብ ጥያቄ ሲያነሳ ሌላው ከፍተኛ ተቃውሞ ማድረግ ይኖርበታል። ተቃውሞውን አሻፈረኝ ብሎ ደጋግሞ

- ጥያቄው ከቀጠለ ከእግዚአብሔር ፈቃድ ውጭ ጋብቻን ለመመስረት እንደሚፈልግ ወይም ስለ ጋብቻ የእግዚአብሔር ፍቃድ ምን እንደሆነ ጨርሶ ያልገባው መሆኑን ያመለክታል። በዚህ ጉዳይ ላይ ማመቻመች ጨርሶ አይገባንም። የእግዚአብሔር ፍቃድ ጋብቻ ቅዱስ መኝታው ንጹህ ነው (ዕብ 13:4)። ስለዚህ ከጋብቻ በፊት የሚደረግ ወሲብ በተጋቢዎች የወደፊት ኑሮ ላይ ከፍተኛ የሐዘን ጥላ ከመጣሉም ሌላ በመካከላቸው መተማመን እንዳይኖር ስለሚያደርግ ጥያቄው ተቀባይነት ሊኖረው አይገባም።
5. የማይሆንን የትዳር ጓደኛ ማወቁ በጣም ቀላል ነው። የሚከብደው የሚሆንን ማወቁ ነው። ክፉ የትዳር ጓደኛ ምን እንደሚመስል በብዙ መንገዶች ማወቅ እንችላለን። ብዙ ሰዎች ሰካራም፣ ቁማርተኛ፣ ጠበኛ ወዘተ የመሳሰለ ሰው ለትዳር አይሆንም ይላሉ። ትክክለኛውና ሁነኛውን ግን ምን መምሰል እንዳለበት ማጥራቱ እጅግ ከባድ ነው። ምክንያቱም ሰዎች ብዙ የሚያስመስሉበትና ራሳቸውን የሚደብቁበት መንገዶች አሏቸው። ይህ የሚሆነው እጮኞቻች በቀጠሮ የሚገናኙ እንጂ አብረው ባለመኖራቸው ነው። ትዳር ነው ሁሉን ነገር ግልጥ አድርጎ የሚያወጣው። እንዲህ ዓይነቱን ጉዳይ የምናውቅበት መንገድ አንዱ በቅድሚያ የምንፈልገውንና የማንፈልገውን በማወቅ፤ የእግዚአብሔርን ቃል በመረዳት፤ ትእግስትን ገንዘባችን በማድረግ ከእጮኞችን ጋር የሚኖረንን ጊዜ በማስተዋል መጠቀም፤ ሰዎች የሚሉንን ነገሮች ሙሉ በሙሉ ባይሆንም አጥርተን በመቀበል በመሳሰሉት ነው። ከዚህ ጋር ዕድሜ ልካችሁን የማታገቡ መሰሉአችሁ አትጨነቁ። በፍርሃትና በጭንቀት የተነሳ ተገቢ ያልሆነና ድንገተኛ ውሳኔ እንዳትወስኑ ጥንቃቄ አድርጉ። ከስጋት የተነሳ ከማይገባ ቦታ ትወድቁና ዕድሜ ልካችሁን በጸጸት ትኖራላችሁ። ሕይወታችሁ ደስ በሚያሰኝ ነገር ይሞላ። የቀረውን ነገር ለእግዚአብሔር ተውት።
 6. በስውርም ሆነ በግልጽ የሚደረግ የአልኮል ፍቅር፣ መጥፎ ሱስ፣ ቁማር፣ የማይገቡ ጓደኞችን መያዝ ጤነኛ ግንኙነትን ያበላሻል። በተለያዩ ሱሶች የተያዙ ሰዎች እርዳታ እንጂ ጋብቻ አያስፈልጋቸውምና ለትዳር አትፈልጓቸው። ታማሚዎች ስለሆኑ ጤነኛ ጋብቻ ለመፍጠር አይችሉም። እንለወጣለን ቢሉ እንኳን በጮኝነት ረዘም ላሉ ጊዜያት ከተፈተኑ በኋላ እንጂ የሚሉትን አምኖ መቀበሉ ችግርን መጋበዝ ነው። ክፉ ልማድና ሱስ ከፍተኛ ወጥመድ ስለሆኑ ከነሱ መላቀቁ ቃል በመግባት ብቻ የሚሆን አይደለም። ነገር ግን ከተጋባችሁ በኋላ የተፈጠረ ችግር ከሆነ ከመርዳት ውጪ መፋታት መፍትሄ አይደለም። ከእግዚአብሔር በላይ ሰውነታችንን የሚገዛ ነገር ሊኖር አይገባም። ስለዚህ ከእንደዚህ ካሉ ሰዎች ጋር ግንኙነት ካለን በተቻለ መጠን እርዳታ የሚያገኙበትን መንገድ በመፈለግ ልናግዛቸው ይገባናል። ወደ

እግዚአብሔር በቀረብን መጠን እግዚአብሔር ከእንደዚህ ዓይነቱ ቀንበር ሊያሳቅቀን ይችላልና ወደእሱ እንቅረብ።

7. የሚያማክሩን ልምድም ሆነ ዕውቀቱ ያላቸውን በሳል ሰዎችን ማግኘት እጅግ አስፈላጊ ነው። ጋብቻ የዕድሜ ልክ ስለሆነ የሚመቸንን ለማግኘት አስፈላጊውን ነገር ሁሉ ማድረግ አለብን። የእህል ውሃ አጣጫችንን አግኝተን በቃል ኪዳን ለዘለቄታው መተሳሰር በርግጥ ከፍተኛ የእግዚአብሔር ስጦታ ነው። ስለዚህ ከእኛ የተሻለ ልምድና እውቀት ያላቸውን ሰዎች እርዳታ በዚህ ሂደት ውስጥ ማግኘቱ ትልቅ ግምት የሚሰጠው ነው።
8. ሕይወታችንና ጊዜያችን ቃሉን ሻማንበብና የእግዚአብሔርን ፍቃድ በማወቅ ጉጉት ይሞላ። ደስ የሚያሰኘንን ነገር እያደረግን ሳንቸኩል እግዚአብሔርን እንጠብቅ። ምክንያቱም ከእግዚአብሔር ጋር ከሆንን የሚያልፍብን ጊዜና ጥቅም የለምና ነው።
9. የእውነተኛ አፍቃሪ መለኪያዎች። እውነተኛ ፍቅር የሚከተሉት ባህሪያት ይገለጡበታል፡-
 - ልብን ያሳርፋል። ሌላ የተሻለ እንዳለ ወይም መከዳዳትና መለያየት ይኖራል ብሎ አያስብም።
 - ትህትና። ትሁት ሰዎች ትህትናቸው ራሱ ከፍቅር ስለሚመነጭ ጥሩ የትዳር ጓደኛ ሊሆኑ ይችላሉ።
 - ግልጽና ታማኝነት። እውነተኛ ፍቅር በማንኛቸውም ጊዜና ሁኔታ ግልጽ ለመሆን የሚጥር በመሆኑ የሚመሰርተው ትዳር የጸና ነው። በተጨማሪም ታማኝነትንና መቀባበልን ያመጣል። መተማመን በሌለበት ሁሉም ነገር ይፈራርሳል። ግልጽ ሰው ጥፋቱን ይቀበልና ያስተካክላል።
 - ከስስት የራቀ ነው። ፍቅር ሰጪ ነው። አንዱ ሌላውን በደንብ ስለሚያውቀው ባለው ሁሉ ለመርዳት ይነሳሳል። ከስስት የራቀ እጮኞች ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያንን እንደወደደ እርስ በራሳቸው መዋደድ እንዳለባቸው የተረዱ ናቸው። ይህ ያገልጋይነት ባህርይ ነው። ከስስት የራቀ ሰው ደስታው ራሱን ለሌላው በመስጠት ላይ የተመሰረተ ነው። ፍቅርን መስጠት የማይችል ሰው ስስታም በመሆኑ ትዳሩ ችግር አያጣውም። ምክንያቱም ስስታም ሰዎች ራሳቸውን ብቻ የሚወዱ ስለሆኑ የራሳቸውንና ስለራሳቸው ብቻ ስለሚያስቡ ራሳቸውን ለሌላው መስጠት አይሆንላቸውም።
 - ጽኑ ነው። እውነተኛ አፍቃሪ በሕይወት ዘመኑ ሁሉ በቃል ኪዳኑ ጸንቶ ለመኖር ቁርጠኛ ነው። እግዚአብሔር ትዳርን የሚባርከው ትዳር በዚህ መልኩ ሲሆን ብቻ በመሆኑ የትዳር ጓደኞችሁን ለመከዳት ምንም ዓይነት ምክንያት በቂ ሊሆን አይችልም። በመሆኑም በጽናት ላይ የተገነባ ታማኝነት ዘመን ባለፈ ቁጥር የጋብቻ ቃል ኪዳኑን እያደሰ ትዳሩን ይገነባል።

- የሚያበረታታ ነው። እውነተኛ ፍቅር የትዳር ጓደኛውን ፍላጎት ለሚሟላት ያለማቋረጥ ያስባል። እውነተኛ ፍቅር የሌላውን መሻሻልና ማደግ ስለሚፈልግ ቅናትና ፋክክር ባህሪው አይደለም።
- ታጋሽ ነው። እውነተኛ ፍቅር ችኩል ባለመሆኑ በምንም ሁኔታ ውስጥ እስከመጨረሻው ይጓዛል።
- ውጫዊ በሆኑ የሚታዩ ነገሮች ላይ አይደገፍም። አንድ የእንግሊዝኛ ተረት «ጥሩ መጽሐፍ በሽፋኑ ብቻ አይመዘንም» ይላል። የሰውን ውጫዊ ቁመናና ሁኔታ ብቻ አይቶ ማግባት መጽሐፍን በሽፋኑ ብቻ እንደ መመዘን ነው። ከውጭ የሚታየውን ውበት ብቻ አይቶ ጋብቻ መመስረት በጋብቻው ላይ ከፍተኛ ችግር ሊያደርስ ይችላል።
አንዲት በጣም ውብ፣ ቀልጣፋና ቤተ ክርስቲያን አዘውታሪ የሆነች ሴት ብትኖር የዚህችን ሴት ውጫዊ ሁኔታ ብቻ በማየት አንድ ወንድ ሊያገባት ይችላል። ነገር ግን ከላይ የተጠቀሱትን ባህርያት ካላሟላች ትዳሩ ጥሩ ትዳር ሊሆን አይችልም። ምክንያቱም የሰው ማንነትና ባሕሪ ባለው ነገር ወይም በቁመናው ሁኔታ ብቻ አይመዘንም። እውነተኛ ፍቅር የሰዎችን የውስጥ ማንነት ይመለከታል። የሰው ማንነቱና ጥራቱ ውስጣዊ ነው። አንዳንዴ ጥሩ ወጣት ሴቶች ለትዳር የማይመረጡት ውጫዊ ቁመናቸው መልካም መስሎ ስለማይታይ እንጂ የውስጥ ጥራታቸው ታውቆና ታይቶ አይደለም። ከዚህ የተነሳ ለንቶች የመጽሐፉን ሽፋን ገልጦ ማየት አቅቷቸው ዘላቂ ባርኮት ቀርቶባቸዋል። በውጭ ነገሮች ላይ ብቻ ማተኮር ቆይቶም ቢሆን ልብን መስበሩ አይቀርም። ደግሞም የውጭ ሽፋን ብዙ የአየርና የሁኔታ መለዋወጥ ስለሚገጥመው እንዳማረ አይዘልቅም። ስለዚህ የእድሜ ልክ ጓደኛ ስንፈልግ ወደውስጥ ዘልቀን እንመልከት እንጂ በሽፋኑ ብቻ አንማረክ።
- እውነተኛ ፍቅር የተረጋጋ በመሆኑ ችግር አለ ብሎ በሁሉም ነገር አይራውጥም። እያንዳንዱ ሰው ስለድርጊቱ ሃላፊና ተጠያቂ ነው። አንዳንዴ ሰዎችን ለመርዳት ብቻ ብሎ መሮጥ ከጥቅሙ ጉዳቱ ያመዝናል። እውነተኛ ፍቅር ሰዎች ራሳቸውን እንዲረዱ ጊዜ ይሰጣል። አንዳንድ ሰው መርጦና አስቦ በራሱ ላይ ባመጣው ችግር የራሱንም ሆነ የተባበረውን ሰው ሰላምና ደስታ ያጠፋል።
- እውነተኛ ፍቅር በገንዘብ ብዛት ወይም ባለው ነገር አይለካም። በዓለም ውስጥ ያለ ገንዘብ ሁሉ አንድ ላይ ቢጠራቀም እውነተኛ ፍቅርን መግዛት አይችልም። ከዚህ ጋር የገንዘብ ፍቅር የከፋት ሁሉ ስር እንደሆነ ልብ እንበል። ገንዘብ ያጠገባቸው ሰዎች በራሳቸው ላይ የማያደርጉትን ነገር በሌላው እንዲያደርጉ ይገፋፋሉ። ስለሆነም ጥሩ ጋብቻና የገንዘብ ፍቅር አብረው

አይሄዱም። በገንዘብ ላይ የተገነባ ጋብቻ ከፍተኛ ወጪ ስለሚያስወጣ አከላሪም ስለሆነ ዘለቄታ አይኖረውም።

- እውነተኛ ፍቅር ራሱን መጠቀሚያ አድርጎ አይሰጥም። አንዳንድ ሰዎች ትዳር ለመመስረት ብለው ጥሩ ባልሆነ ሁኔታ ራሳቸውን በማጠላለፍ ይጎዳሉ። ትዳር በውስጣቸው የሌለውን ደስታ የሚያመጣላቸው ይመስላቸዋል። ይህ ስህተት ነው። ሌላውን ከመውደዳቸው በፊት ራሳቸውን መውደድ፣ ሌላውን ከማስደሰታቸው በፊት ራሳቸውን ማስደሰት እንዳለባቸው ይዘነጋሉ። ትዳር በውስጣችን የሌለውን እርካታና ሰላም አያመጣም። ሁሉም ነገር ከጅምሮ መጀመር አለበት። እውነተኛና ትክክለኛ ትዳር ሁለት ራሳቸውን በተቀበሉ ደስተኞችና ለራሳቸው በሚጠነቀቁ ሰዎች መካከል የሚጀመር ነው። ራሳቸውን የተቀበሉ ሰዎች ትክክለኛ ምርጫ ማድረግ ይችላሉ። በራሳቸው ደስተኞች ያልሆኑና ከራሳቸው ጋር የተጣሉ ሰዎች ደስታን በትዳር ውስጥ የሚያገኙ እየመሰላቸው በመጀመሪያ ለሚያገኙት ወይም ለሚጠይቃቸው ሰው ራሳቸውን ይሰጣሉ። ይህንን ሲያደርጉ ደስታም ተቀባይነትም ያገኙ ይመስላቸዋል። ይህ አካሄድ እውነተኛ ትዳርን አይመስርትም።

- እውነተኛ ፍቅር ሌላውን እየወቀ አይጎዳም። የሚያፈቅር ሰው ሌሎችን የሚጎዳ ነገር ሆኖ ብሎ አያደርግም። ፍቅር የውስጥ ጨዋነት አለው፤ ምክንያቱም ፍቅር የሌሎችን ስቃይ ማየት አይችልም። ፍቅር ይገነባል እንጂ አያፈርስም። እየወደደ የሚጎዳ ሰው ጤና የሚጎለውና ዕርዳታ የሚያስፈልገው ነው። ከጋብቻ በፊት በተደጋጋሚ የሚታይ ጎጂ ድርጊት ጋብቻውን ላለመፈጸም ትልቅ ምልክት ነው።

ዛሬ በሕይወታችሁ ውስጥ ፍቅር ምን ስፍራ አለው? ስለዚህ ነገር እርግጠኛ ካልሆናችሁ እግዚአብሔር ስለ እውነተኛ ፍቅር የሰጠንን መመሪያ ከ1ቆሮ 13 አንብቡና ራሳችሁን ፈትኑ። ያላገባችሁ ከሆነ ትክክለኛውን የሕይወት ጓደኞችሁን ለማግኘት ያልተቆጠበ ጥረት አድርጉ እንጂ ፈጥናችሁ ወደ ትዳር አትግቡ።

አፍቃሪ ወዳጅ ሆኖ መገኘት

ወንድና ሴትን ከትዳር ውጭ ብዙ የሚያቀራርቧቸው ምክንያቶች ሁኔታዎች አሉ። መቀራረብን ሁሉ ወደትዳር ወይም ጋብቻ መተርጎሙ ስህተት ነው። ሆኖም ግንኙነታችንን በመቀራረብ በማስተዋልና በልባምነት ማጤን አስፈላጊ ነው። አንዳንዴ በቅንነት የተጀመረ መቀራረብ ወዳሳሰቡት መጠላለፍ ያደርሳል። የተላካ መቀራረብ (ወዳጅነት) በምን ይገለጣል? ብዙ ሰዎች ወዳጅነቱ ወደ ትጭጭት ካደረሰ መቀራረቡ የተላካ ነው ይላሉ። ይህ ብስለት የጎደለው መልስ

ነው። ምክንያቱም ሰዎች በሰሜትና በእውር ፍቅር ተነሳሰተው ወደ ትጭጭት ለመድረስ ጊዜ አይፈጅባቸውምና ነው። እንዲህ ዓይነቱ ትጭጭት ደግሞ ያለ ብዙ ማስተዋል ቶሎ እንደተጀመረ ቶሎ ሊፈርስ ይችላል። ምናልባት ቅርርቡ በራስ ወዳድነት፣ በኃጢያተኛ ልብ፣ ሌላውን ያለ ፍላጎት በማግባባት ወዘተ ተደርጎ ሊሆን ይችላል።

እግዚአብሔር የሚከብርበት ግንኙነት ሁለት መስረታዊ ይዘት አለው። እነርሱም (1) ግንኙነቱ በቅድስናና ጥልቀት ባለው የእርስ በእርስ መተሳሰብ ላይ የተመሰረተ ይሆናል። (2) ስለ ጋብቻ በማጥናትና ግንዛቤ በመውሰድ ጥንቃቄ በተሞላው ሁኔታ ይጓዛል።

በትጭጭት ወቅት አንዱ ለሌላው ጥንቃቄ በማድረግና በመተሳሰብ ያድጋሉ። እርስ በርስ ለመቀራረብና ጥልቀት ባለው ሁኔታ ለመተዋወቅ ራሳቸውን ይሰጣሉ። ወዳጅነትና ትጭጭት ጋብቻ ስላልሆነና አንዱ ሌላውን ካወቀ በኋላ አብሮ የማያስኬድ ነገር ካላቸው መተው ስለሚችሉ፣ አንዱ ሌላው ላይ የሚተወው ጠባሳ እንዳይኖር ብዙ ጥንቃቄ ያደርጋሉ። እንግዲህ በትውውቅ፣ በወዳጅነትና ትጭጭት ወቅት ሚዛን የሚያስይዙንን ሁለቱን ነገሮች መርሳት የለብንም። እነዚህም ጥንቃቄና መቀራረብ ናቸው። በአንድ በኩል ለጋብቻ እየተዘጋጃችሁ ነው፤ በሌላ በኩል መቀራረባችሁ ወደማይገባ እርምጃ እንዳይወስዳችሁ ስሜታችሁን ትዋጋላችሁ። ይህ ሚዛን ጨርሶ ወዳንዱ ሊያዘነብል አይገባውም። እነዚህን ጠንከር ባለ ሁኔታ ለመያዝና ውጤታማ ለማድረግ የሚከተሉትን ነጥቦች እንመልከት።

1. ቅርርቦሽ

ወደ ጋብቻ በሚመራ የመቀራረብ ወቅት አጠንክራችሁ ልትይዙት የሚገባ ነገር ወዳጅነታችሁን ነው። ይህ ከሁሉም ይቀድማል። ሆኖም መፈቃቀራችሁና መቀራረባችሁ ፈጥናችሁ ስለ ጋብቻ እንድታሰቡ ማድረግ የለበትም። በዚህ ወቅት ዋነኛው ነገር ወዳጅነታችሁ ሲሆን የቀረው ሁሉ በሂደቱ ቦታውን ይይዛል። አብራችሁ በመወዳጀት ስታድጉና ራሳችሁን መገላለጥና በጥልቀት መነጋገር ስትችሉ መተዋወቅ ትጀምራላችሁ። ይህም እውነት የሚሆነው የሚያስደስታችሁን ነገር ስታደርጉ፣ ጥሩና ሰፊ የሉ ጊዜያቶች አንድ ላይ ስታሳልፉ ነው።

አብራችሁ ወጣ ገባ በምትሉባቸው ጊዜያት ብዙ መዝናናትና ፍቅራችሁን ለመግለጥ መሳሰሉም አንዱ ሌላውን ማሞካሸት አስፈላጊ አይደለም። ከዚህ ይልቅ አንዳችሁ ሌላችሁን ለማወቅና ለመቅረብ ጥረት አድርጉ። ሁለታችሁንም ሊያዝናና እና በነጻነት ሊያነጋግር የሚችል ርዕስ ምረጡ። የሚያስደስታችሁንና የሚያሳዝናችሁን ሁኔታ ከቀድሞ ትዝታችሁ ጋር በማገናዘብ ተወያዩ። ዕለታዊ ሁኔታችሁ ምን እንደሚመስል ተነጋገሩ (ለምሳሌ ትላንትን እንዴት አሳለፋችሁ፣ ምን ምን አጋጠማችሁ ወዘተ)። እግዚአብሔር ቢፈቅድና ቢሳካ ምን የመሆን ምኞት አላችሁ? ሆኖም ምኞታችሁ የማይጨበጥና የማይደረስ እንዳይሆን ተጠንቀቁ። ስለ

ዘመዶቻችሁና ወዳጆቻችሁ ተነጋገሩ፤ ስለ ፍርሃታችሁ፤ ስጋታችሁና ጭንቀታችሁ አውሩ። አብራችሁ አንዳንድ ተግባራዊ ነገሮችን አድርጉ፤ ለምሳሌ እንደ ገበጣና ዳማ ወዘተ ያሉ ጨዋታዎችን ተጫውቱ። አብራችሁ ሩጡ፤ ሳቁ፤ አልቅሱ፤ ተቆጡ፤ ተጣሉ፤ ታረቁ፤ ጥያቄ ተጠያቂቱ፤ ያለፍርሃት በግልጽነት መልስ ተሰጣጡ፤ ወዘተ)። አንዱ ሌላውን የሚያስተምርና ከሌላው የሚማር ይሁን። ጥሩ ወዳጅ ስለንደኛው ብዙ የሚያውቅ ነው። ስለዚህ ማወቅ የምትፈልጉትን ነገር ሁሉ ጠይቃችሁ ተረዱ። አንዳንዴ ጥያቄዎቻችሁ እንዳይጠፋባችሁ በማስታወሻ ላይ ጽፏቸው። ዋናው ዓላማ አንዱ ስለሌላው በቂና ሰፊ እውቀት እንዲኖረው ነው። ሆኖም የማይገባ ጭንቀት ችግር እንደሚያመጣ በማወቅ ራስን መጠበቅና ለሌላው መጠንቀቅ ጥሩ ነው። ይህ እንዲሆን

- መቻኮልና የሰጋት ነገር አይኑር። እርጋታና ማስተዋል እንዲኖር እርምጃችሁ ዝግ ያለ ሂደት ይኑረው። ወደ ልብ የሚደርስና ዘለቄታ ያለው ነገር ረጋ ያለ ነው። «የነቶሎ ቶሎ ቤት ግርግዳው ሰንበሌጥ» እንደሚባለው አትሁኑ። ሁሉንም አንዴ ዘርግፌ ልጨርሰው አትበሉ። ምክንያቱም አንዳንድ ጊዜ እንዲህ ዓይነቱ ነገር መናናቅና መሰለቻቸው ስለሚያስከትል፤ እማይገባ ፈተና ውስጥ ሊጥላችሁ ይችላል።
- ትኩረት አድርጉ። በዚህ ጊዜ ከፍተኛ ትኩረት ሊሰጠው የሚገባ ነገር እርስ በርስ መተዋወቃችሁ ነው። ሆኖም የተቻኮለ ወይም አንዱ በሌላው ላይ ሸክም የሚሆንበት ሁኔታ እንዳይኖር ተጠንቀቁ። «ልብሴን እጠቢ፤ ይህንን ግዛልኝ፤ እኔ ላላውቅ አንዳች ነገር እንዳታደርግ» የሚሉ ነገሮች ግንኙነትን የሚገለጽ መሰለቻቸውን የሚያመጡ ናቸው። ስለዚህ አብራችሁ ስትወጡ አንዳችሁ በሌላው ላይ የሚያስቀናና ትኩረት የሚሰብ ሁኔታ አትፍጠሩ። ትኩረት የምትሰጡባቸውንና የምትነጋገሩባቸውን ነገሮች አመቻቹ። ለምሳሌ የስዕል ኤግዝቢሽን፤ ሱቅ ሂደት ዕቃ የማየት፤ በመንገድ ላይ ያለውን ግርግር መመልከትና መነጋገር ወዘተ። ጥያቄዎቻችሁ አንዱ ሌላውን ምን ያህል እንደሚያፈቅርና እንደሚያስብለት የሚያመለክቱ እንዳይሆኑ ተጠንቀቁ። ወደማይገባ ስሜት ይገፋፋችኋል። ከሚገባው በላይ ለመያያዝና ለመተሻሸት አትሞክሩ። እነዚህ ነገሮች መፈራራትን ስጋትን ግልጽነትን ያጠፋሉ።
- ጫና ማድረግ። አንዱ ሌላውን የሚጫን አይሁን። አንዳንድ ጊዜ በስጦታና በፍቅር ቋንቋ ብዛት አንዱ የሌላውን ድንበር ለመጣስ ይፈልጋል። እውነተኛ ፍቅር በማቴሪያልና በቃላት ብዛት ራሱን አይገልጥም። ለሌላው ጥንቃቄ ያደርጋል። ጊዜ ማንነታችሁን ይገልጣል። ሌሎች እንዲጫኗችሁ አታድርጉ። አንዳችሁ ለሌላችሁ የምትሰጡትን ጊዜ ሌሎች ጣልቃ በመግባት እንዳይሻሙት አድርጉ። በተጨማሪም በሌሎች ምክር ላይ ሙሉ በሙሉ ከመደገፍ ይልቅ የራሳችሁን መንገድ ተከተሉ። ይህም ማለት እንደማንኛውም ሰው

የየራሳችሁን ጓደኞች ችላ በሉ ማለት አይደለም። ከሌላ ተቃራኒ ጓደኛ ጋር የሚደረግ ግንኙነትና ጊዜ ባንጽሩ ሌላውን እንዳያስቀና ወይም የሚያስፈራ እንዳይሆን ተጠንቀቁ። እንዲህ ዓይነት ሁኔታ እንዳይከሰት አንዳችሁ ለሌላው ግልጽና ታማኝ መሆን አለባችሁ። ስለሆነም የምትቀራረቡበት ጊዜ እንዳላችሁ ሁሉ ተራርቃችሁ ልባችሁን የምታዳምጡበት ጊዜ እንዲኖራችሁ ጣሩ።

2. ሕብረትና አንድነት

ግንኙነታችሁ እየጠለቀና እየጠበቀ ሲሄድ መንፈሳዊ መሰረት እንዳለው ማረጋገጥ ይኖርባችኋል። የናንተ አንድነትና ሕብረት እንዲደረጅ ከእግዚአብሔር ጋር ያላችሁ ግንኙነት እጅግ አስፈላጊ ነው። ይህ ጊዜ ለእግዚአብሔር ያላችሁ ፍቅርና ቅናት እጅግ ከፍ የሚልበት ጊዜ ሊሆን ይገባል። ከእግዚአብሔር ጋር ያላችሁ ግንኙነት በግ ብሎ የሚገለጠው ለሌሎች መዳንና ማደግ ባላችሁ ቅናትና ፍላጎት ነው። አብሮ መጸለይ የእግዚአብሔርን ቃል ባንድነት ማጥናትና ባገልግሎት መሳተፍ ገንቢ ነው።

በተለይ ወንዶች በዚህ አንጻር ቀዳሚና ምሳሌ ቢሆኑ መልካም ነው። እርስ በርሳችሁ ምስክርነት መለዋወጥን፤ ገጠመኞችን መወያየትና አንዱ ለሌላው መጸለይን አጠንክሩ። ሌላው አብራችሁ የምታድጉበት ነገር መንፈሳዊ መጽሐፎችን አብሮ ማንበብ ወይም ስላንበባችሁት መወያየት ነው። ስለሰማችሁት ስብከት ስላንበባችኋቸው ሌሎች ጉዳዮች መነጋገርና እንዴት ተግባራዊ እንደምታደርጓቸው መወያየት ትችላላችሁ። ጉድለትን ለመነጋገርና ለመተራረም ጊዜ ሊኖራችሁ ይገባል። ሆኖም ወደወሲብ የሚያመራ እንዳይሆን አብራችሁ የምትሆኑበት ስፍራ ሰዋራ እንዳይሆን ተጠንቀቁ። መኪና ውስጥ ወይም ሰዋራ ስፍራ ለብቻችሁ መሆን የምታዘወትሩ ከሆነ ራሳችሁን ለፈተና እየጋበዛችሁ ነው። ከሁሉም ነገር በላይ ሁል ጊዜ ለእግዚአብሔር የምትሰጡትን ስፍራ ሌላው እንዳይሻማው ተጠንቀቁ።

ፍቅር

ለመተዋወቅና ለመቀራረብ አብራችሁ በምትሆኑበት ጊዜ ፍቅራችሁን የምትገልጹበት መንገድ ማስተዋልና ገደብ ሊኖረው ይገባል። ምክንያቱም ገደብ የለሽ መቀራረብ ብዙ ነገሮችን ሊያበላሽ ስለሚችል ነው። ነገር ግን ይህ ሲባል አንዱ ለሌላው ያለው መሳሳብና ልዩ ትኩረት መስጠት ይወገድ ማለት አይደለም። ስለዚህ በዚህ ጊዜ የፍቅር ሁኔታችሁን ለእግዚአብሔር አደራ በመስጠት መተሳሰብና መጠናናቱ እንዲቀጥል አድርጉ። መተሳሰብና መፈቃቀድ እንዳለን ከምንገልጥባቸው ነገሮች መካከል አነስተኛ ስጦታ መስጣጠት፤ በስልክም ሆነ በማስታወሻ እንደምንተሳሰብ መግለጥ፤ እርስ በርስ መበረታታትና መደጋገፍ ወዘተ ናቸው (ሮሜ 12:10)። ሆኖም መስመር በመልቀቅና በግብዝነት ዓላማችንን እንዳንስት እንጠንቀቅ።

ምዕራፍ 12

የጾታ ልዩነትና ባህል

የጾታ መለያየትና የባህል ተጽዕኖ

ወንዶች ብዙ ጊዜ በራሳቸው የሚቆሙ የሚታመኑና ብርቱ በመባል ይታወቃሉ። ወንዶች ሲነዱ ብዙ ጊዜ ሲያለቅሱ ወይም ጉዳቸውን በእንባ ሲገልጡ አይታዩም። የሚያለቅሱባቸው ጊዜያት ቢኖሩም በትንሹም በትልቁ እንባ አይቀድሟቸውም። ሙሉ ጊዜ በመስራት ቤተሰባቸውን ይደግፋሉ። ወንዶች የልጅን የሽንት ጨርቅ መቀየር፣ በየለቱ ምግብ መስራት፣ ለልጆቻቸው ገበያ ወጥተው እቃ መግዛት የመሳሰሉት ድርጊቶች አይማርኳቸውም። ባንጻሩ ሴቶች ለነሮ ድጋፍም ሆነ ከአጥቂ የሚከላከላቸው አባት ወይም ባል ያስፈልጋቸዋል። የሚያሳዝን ነገር ሲያጋጥማቸው ለቅሶ ይቀናቸዋል። ወንዶች የሌላቸውን ለልጆች የመጠንቀቅ፣ ጥሩ ምግብ የማዘጋጀትና ዋጋ ተከራክሮ ለቤት የሚያስፈልገውን የመግዛት ልዩ ስጦታ አላቸው። እነዚህ መግለጫዎች የተለመዱና መላላሰው የተሰሙ ቢመስሉ ሊያስገርሙን አይገባም። በትክክል የወንድም ሆነ የሴት መገለጫዎች የመሆናቸው ነገር አጠያያቂ ቢሆንም በወንድ የበላይነት የሚያምን ማህበረሰብ ሲያስተጋባቸው የኖሩ አባባሎች ስለሆኑ እንደእውነት ተቆጥረው ተወስደዋል።

የወንድና ሴት ልዩነቶች

ሀ) ወንድና ሴት የሚለያዩት በሚጸነሱበት ጊዜ ነው።

ወንዶችም ሆኑ ሴቶች በሕይወት መኖር የሚጀምሩት በእናታቸው ማሕጸን ከአባታቸው የተገኘው ዘር ከእናታቸው ከሚገኘው እንቁላል ጋር በመቀላቀል በሚፈጠረው ሕይወት ነው። ይህ ጽንሰ (zygote) ይባላል። ወንዶችም ሆኑ ሴቶች የሚጸነሱት በአንድ ዓይነት መንገድ ቢሆንም የጾታቸው ልዩነት የሚመስረተው በእናታቸው እንቁላልና በአባታቸው ዘር ውስጥ በሚገኙት ቅመሞች ወይም ንጥረ ነገሮች በሚፈጥሩት ቅንጅት (genetic makeups) ውጤት ነው። ከአባት የሚገኘው ዘር 22 ንጥረ ነገሮች (chromosomes)ና አንድ የጾታ መለያ የሆነ ቅመም (sex chromosome) አለው። ይህ ቅመም ኤክስ ወይም ዋይ ክሮሞሶም (X or Y chromosome) በመባል ይታወቃል። የእናትም እንቁላል እንዲሁ 22 ክሮሞሶሞችና አንድ ኤክስ ክሮሞሶም (X chromosomes) ይኖረዋል። የነዚህ የሁለቱ መቀላቀል ውጤት አንድን ሰው ሴቴ ወይም ወንዴ ጾታ እንዲኖረው ያደርጋል። ይህም ብቻ ሳይሆን አንድ ሰው ከሌላው ሰው የሚለይበት መለያ ለምሳሌ የዓይንና የጸጉር ቀለም፣ የሰውነት አቋምና ይዘታ የሚፈጠረው (የሚወሰነው) በዚህ ጊዜ ነው። ከሴት የሚገኘው ቅመም አንድ ዓይነት

ስለሆነ «X ኤክስ» በመባል ይታወቃል። ከወንዱ የሚገኘው ግን «Y ኤክስ» ወይም «Y ዋይ» ሊሆን ይችላል። በዚህ መሰረት አንድ ሰው ወንድ ወይም ሴት ሊሆን የሚችለው ከአባት የሚገኘው ኤክስ ወይም ዋይ ቅመም ከእናት ከሚገኘው ኤክስ ቅመም ጋር ሲደባለቅ ነው። በዚህ መሰረት በወቅቱ ከአባት የሚገኘው ዋይ የተባለው ቅመም ከእናት ኤክስ ቅመም ጋር ከተገናኘ የሚወለደው ልጅ ወንድ ይሆናል። ከአባት የተገኘው ቅመም ኤክስ ከሆነና ከእናት ከሚገኘው ሌላ ኤክስ ቅመም ጋር መደባለቅ ከቻለ የምትጸነሰው ልጅ ሴት ትሆናለች። ቀደም ብለን እንደተመለከትነው አንድ ሰው ወንድ ወይም ሴት ሆኖ ለመወለዱ ወሳኝ ሚና ያለው ከአባት በሚገኘው ቅመም የተነሳ ነው ማለት ነው። አንድ ወንድ አንድ ዋይና አንድ ኤክስ ቅመም ሲኖረው ባንጻሩ አንዲት ሴት ሁለት ኤክስ ቅመም ይኖራታል ማለት ነው።

ሀ) የእድሜ እድገትን ተከትለው የሚመጡ ለውጦች (ሆርሞኖች)

ሆርሞኖች በሰውነታችን ውስጥ ከሚገኙ የተለያዩ አጤዎች የሚመነጩ ኬሚካሎች ናቸው። ሆርሞኖች ከአጤዎች ውስጥ በመፈጠር በደማችን አማካኝነት ወደ ተለያዩ የሰውነታችን ክፍል ይጓዛሉ። በወንድም ሆነ በሴት ሰውነት ውስጥ ያሉ ሆርሞኖች ብዛትም ሆነ አሰራር ተመሳሳይ ነው። እነዚህ ሆርሞኖች በእርግዝና ጊዜ ከእናት ወደ ጽንሱ የሚገቡበት መጠን የወንድም ሆነ የሴት ልጅን አካላዊ መለያና የጾታ ባህርያትን ይወስናሉ። የአንድ ጽንሰ ጾታ ወንድ ከሆነ ወንዴ የሚያደርገው ዋይ ንጥረ ነገር (Y chromosome) ስላለው በዋይ ቅመም ቁጥጥር አማካኝነት ለየት ያለ ኬሚካል በሰውነቱ ውስጥ በመሰራጨት የወንዴ ጾታ ምልክት የሆኑ ብልቶች (gonads) መፈጠር ይጀምራሉ። ከእነዚህ ብልቶች (ለምሳሌ testes ቆለጥ) ውስጥ የሚመነጨት ሆርሞኖች (testosterone) የወንዴነት ባህርዩንና መለያዎቹ እንዲፈጠሩ ያደርጋሉ። የሴትም እንዲሁ በ«ኤክስ ክሮሞሶም» አማካኝነት ጾታ ገንቢ በሆኑ አጤዎችና ብልቶች በሚያመነጨት ኬሚካሎች (estrogen) አማካኝነት የሴት ባህርያትና መለያዎች ይፈጠራሉ።

በሰውነታችን ውስጥ የሚመነጩ ሆርሞኖች በተለይ ከልጅነት ተሳቀን ወደ ጎልማሳነት በምናደርገው ጉዞ (ከ10 ዓመት በኋላ እስከ 25 ዓመት) ከጾታችን እድገት አንጻር እጅግ ሰፊ ሚና ይጫወታሉ። ለምሳሌ በወንድ ፊት ላይ የሚታየው ጸጉርና በሴት ደረት ላይ የሚያድገው ጡት የዚህ ሂደት ውጤት ናቸው።

ለ) የሰውነት ቅርጽ

የሰውነት ቅርጽ ሴትን ከወንድ ይለያል። የሴት የሰውነት ቅርጽ ከወንድ በብዙ መንገድ ይለያል። ብዙ ጊዜ ወንዶች ከሴቶች ረዘም፣ ጠንከርና ደንደን ያሉ ናቸው። በሌላ በኩል ሴቶች ማርገዝና መውለድ የሚያስችል

የሰውነት ቅርጽና ይዘት አላቸው። ይህ በግልጽ የሚታይ ስለሆነ ብዙ ማብራሪያ የሚያስፈልገው አይደለም።

ሐ) ማህበራዊ ተጽዕኖ

ብዙ ጊዜ ወንዶችና ሴቶች የሚሰሩትና የሚሆኑት ከላይ እንዳየነው በተፈጥሮና ባህል ይወሰናል። አንዳንድ በማህበራዊ ኑሮ ወንድ የሚሰራውና ሴት የምትሰራው ተብለው የተደነገጉ ነገሮች ከተፈጥሮአችን ጋርም የሚሄዱ ናቸው። በፍጥረት የሚደረግ ልዩነትን ከመቀበል በስተቀር ምንም ማድረግ ባንችልን ሰራሹ (ማህበራዊ ኑሮው) ልዩነት ባስተዳደሯችን በተለያዩ መንገዶች የምንማራቸውና በተጽእኖ የምንቀበላቸው ናቸው። ቀጥለው የተዘረዘሩት ነጥቦች ይህንን ያብራራሉ።

(1) ከምንኖርበት ሕብረተሰብ ወይም ባህል የምንማራቸው ነገሮች

የምናድግበት ማህበረሰብ እንደጾታችን የተመደበለንን እያከናወንን እንድንኖር በማበረታታትም ሆነ በመቅጣት እንድንለምደው ያደርጋል። ለምሳሌ አንድ ወንድ ልጅ ወንዶች የሚያደርጉትን ድርጊቶች እንዲያደርግ ሲበረታታ፤ ሴቶች የሚያደርጉትን ሲያደርግ ቢገኝ ግን በማሳፈርም ሆነ በመቅጣት መልክ ዳግመኛ እንዳያደርገውና እንዳይለምደው ይደረጋል። ሴትም ልክ እንደዚህ ሴቶች የሚያደርጉትን እንድታደርግ ማበረታቻና ድጋፍ ሲደረግላት ወንዶች የሚያደርጉትን ስታሰርግ ብትገኝ በማሳፈር በመቆጣትና በቅጣት ደጋግማ ከማድረግ እንድትቆጠብ ትገደዳለች። ከተወሰነ የእድሜ ደረጃ በኋላ ሴቶችና ወንዶች ተመሳሳይ ጨዋታ እንዳይጫወቱ የሚገፋፉበትም ጊዜ አለ። ለምሳሌ ወንዶች የሴት ቀሚስ፣ ጫማና ቦርሳ አድርገው ደጋግመው ሲጫወቱ ቢገኙ «ሴታሴት» በሚል ቃላት በቀጣና በማስፈራራት ሁለተኛ እንዳያደርጉት ሲከለከሉ በሌላ በኩል በውሸት ጠመንጃ ሲጫወቱ ቢገኙ ሊሸለሙ፣ ሲበረታቱና ሲሞገሱ ይታያል።

ከዚህ ሌላ ወንዶች የወንዶች መለያ ነው የተባለን ተግባር ከሴት ውጭ እንዲያከናውኑ፤ ሴቶች የሴቶችን ሙያ በሴት ውስጥ እንዲያከናውኑ እየተማሩ ያድጋሉ። ከዚህ ጋር በቀጥተኛ ሁኔታ ወንዶችም ሆኑ ሴቶች ሊያደርጉ የሚገባቸውን እየታዘዙና እያደረጉ ይማራሉ። ከሌሎች የሰፈሩ ወይም የአካባቢያቸው ሰዎችንም ድርጊት በማየት የሚማሩት ይህንን ነው። ይህ እንግዲህ በምሳሌነት ሊማሩ የሚችሉት ሊባል ይችላል። በዙሪያቸው ያሉ ሰዎች ወንዶች የወንዶችን ድርጊት ሴቶችም የሴቶችን ድርጊት በማየትና አደራረጉን ጭምር እያጠኑ ያድጋሉ። ራሳቸውም ቢሆኑ ሌሎች ሲያደርጉ ያዩትን በመኮረጅ እያደረጉ ያድጋሉ። ለምሳሌ የሰምንት ዓመቱ ጉደታ ቅዳሜ እለት ከአባቱ ጋር መኪና ሲጠግን ውሏል። በማግስቱ ሰኞ የእህቱ ብስክሌት ቢበላሽ ጉደታ እንደምንም ብሎ ኃላፊነት በመውሰድ ሊጠግን ይጀምራል። ይህንን ሲያደርግ ጉደታ በሴት አካባቢ የሚበላሹ ነገሮችን እንዲጠግኑ የሚጠበቁት ሴቶች ሳይሆኑ

ወንዶች እንደሆኑ ከአባቱ መላልሰ ባየውና አብሮም ሲሰራ ከነበረው በመማር ነው። ስለዚህም የኤሌትሪክ አንጥል ቢቃጠል የሚለውጠው ወንድ እንጂ ሴት እንደማትሆን ማገናዘብ ይጀምራል። እህቱም ብትሆን ብስክሌት መጠገን ወይም አንጋፋ መለወጥ የወንድ ስራ እንደሆነ በተመሳሳይ መንገድ ትማራለች። በሌላ በኩል ጉደታ ወጥ እንዲሰራ ወይም እንጀራ እንዲጋግር አይጠበቅበትም። ቢጠየቅም እሺ አይልም። ምክንያቱም በቤቱም ሆነ በአካባቢው ብዙ ጊዜ እንዲህ ዓይነት ስራ የሚሰሩት ሴቶች መሆናቸውን መላልሰ በማየቱ ነው። ከዚህ የምንረዳው ሰዎች የሚያደርጉትን ነገሮች የሚማሩት በመጀመሪያ ከወላጆቻቸው ቀጥሎም በአካባቢያቸው ከሚያዩት እንደሆነ ነው።

ይህ ዓይነቱ ሁኔታ በዘመናችን በትምህርትና በስልጣኔ ሂደት በብዙ መልኩ እየተሻሻለና እየተለወጠ ቢሆንም አሁንም ቢሆን በብዛት የሚታየው ወንዶች የወንዶች ነው የሚባለውን ስራ ሴቶችም የሴቶች የሚባለውን ስራ ማድረጋቸው በስፋት እየቀጠለ መሆኑ ነው። ይህንን ሁኔታ አስገራሚ የሚያደርገው ወንዶችም ሆኑ ሴቶች ልጆች በየትኛውም አገር ቢሆን በመጀመሪያ እድሜያቸውን የሚያሳልፉት ከእናታቸው ጋር ሆኖ ባለ ለምን የጾታ ልዩነቱ ገዝፎ (በግ ብሎ) እንደሚታይ ነው። ለዚህ የሚለጠው ምክንያት ወንዶች ገና ከጨትሳነታቸው ጀምሮ ከሴቶች የተለዩና የሚጠበቅባቸውም ነገር ቢሆን ከሴት የተለየ እንደሆነ ከእናታቸው ጭምር መላልሰው የሚሰሩትና ግንዛቤ የሚያዳብሩበት እድሉ ሰፊ መሆኑ ነው። ይህም ብቻ ሳይሆን የበለጠ ኃላፊነትና ተጠያቂነት እንዳለባቸውና ለየት ያለ እንክብካቤ እየተደረገላቸው ያድጋሉ። በዚህ መልክ ማድረጋቸውም ለልዩነቱ የበኩሉን አስተዋጽኦ ከማድረግ አልፎ የወንድነትና የበላይነት ስሜት በውስጣቸው ገና ከጨትሳነታቸው ጀምሮ እየሰረጸ እንዲሄድ ሁኔታውን ያመቻቻል።

(2) በአልምሮ በማደግ የራስን ጾታ መገንዘብ

ልጆች በአልምሮ ባደጉ መጠን የጾታን ልዩነት እየተገነዘቡ ይሄዳሉ። ለምሳሌ የሁለት ዓመት ልጆች የወንድና የሴትን ጾታ የሚረዱት በአለባበስ ወይም ረጅም ጸጉር በማሳደግ በመሳሰሉት ሊሆን ይችላል። ከዚህ የተነሳ በአለባበስና በጸጉር ይዘታ ብቻ ጾታቸውን መለዋወጥ የሚቻል ይመስላቸዋል። ስድስትና ሰባት ዓመት ሲሆናቸው ጾታቸው የማይለወጥ መሆኑንና ከአለባበስ ጋር የተያያዘ እንዳልሆነ ይረዳሉ። ይህ እንግዲህ ከማደግና በአልምሮ ከመብስል ጋር የሚሄድ ነው። ይህን ግንዛቤ ሲያገኙ ነው ጾታቸውን ሆነው ለመገኘት ጥረት የሚያደርጉት። ለምሳሌ በጨዋታ ስፍራ ልጁ ገመድ የሚዘሉና ኳስ እየተሯሯጡ የሚጫወቱ ልጆች ቢያይ የራሱን (የራሷን) ጾታ አምሳያ በመምረጥ አብረው ይጫወታሉ። ከዚያም ሌሎች የሚያደርጉትን በማየትና በማድረግ ከጾታቸው ጋር የሚሄደውን ድርጊትና አመለካከት እያዳበሩ ይሄዳሉ። አንድ ልጅ ከወላጆቹ በማየትና በማድረግ የራሱን ጾታ የሚያዳብር

ባህርያት፣ ልምምድና አመለካከት ያሳድጋል። ለምሳሌ ወንድ ከሆነ ከአባቱ በሚያየውና አባቱ በሚያደርገውን አብሮ በማድረግ ከራሱ ጾታ ጋር ማንነቱን ማመሳሰል ይጀምራል።

ልዩነቶችን ማጥበብ

በባህልም ይሁን በሌላ ምክንያት ከሴት የሚጠበቅና ከወንድ የሚጠበቅ ባህሪም ሆነ ድርጊት አለ። አንድ ጊዜ አንድ ለረጅም ጊዜ አብራው ወጣ ገባ ያለች ልጅ «ማግባት ትፈልግ እንደሆነ እኔ ላገባህ ዝግጁ ነኝ፤ ካስፈለገ ቀለበቱንም ለመግዛት እችላለሁ» በማለቷ ደንግጦ ሁሉንም እረግፍ አድርጎ የተወ ወንድ አጋጥሞኛል። ለምን ብለው «እንዲህ ዓይነቱን ነገር ከሴት ልጅ የማልጠብቀው ነው» አለች።

ይህ ሁኔታ የሚከሰተው አብዛኛውን ጊዜ ወንድ (ሴትም) ከተቃራኒ ጾታ ጋር በሚኖራቸው ግንኙነት ምን ማለትና ምን ማድረግ እንዳለባቸው የሚነግራቸው ወይም የሚያስጠነቅቃቸው ባለመኖሩ ነው። ስለሆነም ወንዶች ከወንድ ስለሚጠበቅ ነገር ስለማያውቁ አንዳንዴ የማይጠበቅባቸውን ማድረግ ብቻ ሳይሆን የሚጠበቅባቸውንም ሳያደርጉ ይቀራሉ። እንዲሁም በህፍረትና በፍርሃት ምክንያት ምንም የማያደርጉ ደግሞ ብዙ ናቸው። አንድ የተረጋገጠ እውነት ቢኖር እግዚአብሔር እንደ የጾታችን ሴት፣ ወንድ ብሎ ያስቀመጠው ነገር መኖሩ ነው።

ጌታ ኢየሱስ በወንድና በሴት መሃል ያለውን ልዩነት የመሰለው በእርሱና በቤተ ክርስቲያን መካከል ያለውን ግንኙነት ምሳሌ በማድረግ ነው። «ፈጣሪ በመጀመሪያ ወንድና ሴት አደረጋቸው» የሚለው ቃሉ እግዚአብሔር ሁለቱን ጾታዎች ለያይቶና ራሳቸውን አስችሎ እንደፈጠረ ያሳያል። በሁለቱ መሃል ስላለው ግንኙነትም ሐዋርያው ጳውሎስ በኤፌ 5:31 ይነግረናል። በዘፍጥረት ምዕራፍ 2 ሴትና ወንድ እኩልና እግዚአብሔርን በመምሰል እንደተፈጠሩ እናነባለን። በምንኖርበት ባህል የወንድ የበላይነት ስለሚንጸባረቅ ቤተ ክርስቲያንም ይህንን እውነት አጉልታ ታሳያለች። ነገር ግን የእግዚአብሔር ቃል የሚያስተምረው ሴት በሰውነቷ፣ በክብሯ፣ በዋጋዋና በሌላም ነገር ሁሉ ከወንድ እኩል መሆንዋን ነው። በዚህ እኩልነት ውስጥ እግዚአብሔር በትዳራቸው ውስጥ ሲፈጽሙ የሚገባቸውን የሥራ ድርሻም ሰጥቶአቸዋል። የእግዚአብሔር ቃል አዳምን ቀዳሚና ጀማሪ አድርጎታል። ለዚህም የተሰጠው ምክንያት የአፈጣጠር ቅደም ተከተል እንደሆነ ነው። በዚህ መሰረት ሄዋን አዳም የተጠራበትን ዓላማ እንዲያሟላ ረዳቱ በመሆን ታግዘዋለች። ለሄዋን የተሰጣት አደራ አዳምን በጉድለቱ መሙላት፣ ማገዝ፣ ማስተካከልና ማሳልበት ነው (ዘፍ 2:18)።

ወንድና ሴት በሁሉ እኩል ቢሆኑም በአፈጣጠራቸው የተለያዩ ናቸው። ይህ ደግሞ ተፈላጊና ተደጋጋፊ የሆነ አስደናቂ ልዩነት ነው። እግዚአብሔር ወንድና ሴትን ተመሳሳይ አድርጎ አለመፍጠሩ እንዴት አስገራሚ ነው። ይህም ልዩነት በአብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ መሃል

ባለው ልዩነት መልክ ሊታይ ይገባዋል። እግዚአብሔር አብ ከእግዚአብሔር ወልድ ልዩ ቢሆንም ይበላጣሉ ማለት አይደለም። አብና ወልድ በኃይል፣ በክብርና በስልጣን ተመሳሳይ ናቸው። ሆኖም ወልድ ራሱን በፍቃዱ ለአብ ያስገዛል (1ቆ 15:28። በጋብቻም ሁለቱም እኩል ቢሆኑም ሚስት ደግሞ ለባልዋ እንድትገዛ ተጠይቃለች (ኤፌ 5:21-33)። ማቲው ሄንሪ የተባሉ የመጽሐፍ ቅዱስ ተርጓሚ ይህንን ሁኔታ ሲያብራሩ «ሄዋን ከአዳም ራስ አለመወሰዷ እንዳትሰለጥንበት ነው፤ ከእግሩ ስር አለመወሰዷ ረገጦ እንዳይገዛት ነው፤ ከነኑ መወሰዷ ግን እኩያው እንድትሆነው ነው። ከብብቱ ስር መሆኗ ደግሞ ጥንቃቄና እንክብካቤ እንዲደረግላት ታቅዶ ሲሆን ከልቡ አጠገብ በመሆኗም እንድትፈቀር ነው» ብለዋል።

የወንድ ድርሻ አምባገነንና ጨካኝ ገዥ መሆን ሳይሆን አፍቃሪ ሩህሩህና ተቀባይ መሆን ነው። ወንዶች ሚስቶቻቸውን የሚወዱት ልክ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያንን እንደወደዳት መስዋዕት እስኪሆኑ ድረስ መሆን አለበት። ሴቶችም ባሎቻቸውን ሊቀበሉ የሚገባቸው ቤተ ክርስቲያን ለክርስቶስ በሆነችው ልክ ነው። ይህ የባሪያና የጌታ ግንኙነት ሳይሆን መተሳሰብ መመካከር መቀበል ያለበት ግንኙነት ነው።

(1) ባልና ሚስት ከመሆናችሁ በፊት እህትና ወንድም ናችሁ

ሰዎች ሴትና ወንድ የሚሆኑት ሲጋቡ ሳይሆን በአፈጣጠራቸው ነው። በትዳር ውስጥ እንደ ባልና ሚስት የምንኖርበትን ዘዴ የምንማረው እንደ እህትና ወንድም አብሮ በማደግና በመኖር ነው። በ1ጢሞ 5:2 ጳውሎስ ጢሞቴዎስን በቤተ ክርስቲያን ያሉትን ምእመናን ስለሚመለከትበት ሁኔታ መክሮታል። ወንድ ተቃራኒ ጾታን መቀበል ያለበት እንደ እህቱ ነው። ይህም ማለት ሴቶችን እንደ ሴትነታቸው ሽማግሌዎችን እንደ ሽምግልናቸው (አባትና እናት)፣ ወንዶችን እንደ ወንድነታቸው መቀበል ይገባል ማለት ነው። ስለዚህ ሰዎች በትዳር አማካኝነት ባልና ሚስት ከመሆናቸው በፊት በክርስቶስ እህትና ወንድም ናቸው። በመሆኑም ወንዶች ርህራሄና ትህትናን የሚማሩት ትዳር ከመያዛቸው በፊት ነው። ሴቶችም ኃላፊነት ባለበት ሁኔታ ከወንድሞቻቸው ጋር ተደጋግፈው መኖር የሚጀምሩት በተመሳሳይ ጊዜ ነው። ይህም ወንድማዊና እህታዊ በሆነ ግንኙነታቸው ወቅት እርስ በእርስ የሚያሳዩት ርህራሄ ትህትናና በመደጋገፍ ጎን ለጎን ሆነው በማደግ እግዚአብሔር ወዳሰበላቸው ትዳር እንዲደርሱ መሰረት ይሆንላቸዋል። በመሆኑም ወንዶች ኃላፊነትን ከአሁን ጀምረው ለመለማመድ መዘጋጀት ይኖርባቸዋል።

(2) ወንዶች ስለሴቶች ያለባቸው ኃላፊነት

ሴቶች ኃላፊነት የሚወስዱና በእግዚአብሔር ተስፋ ላይ የተመሰረቱ ይሆኑ ዘንድ ወንዶች የሚከተሉትን እርዳታና እንክብካቤ ሊያደርጉላቸው ይገባል።

1. ከሴቶች ጋር ባላቸው ግንኙነት ከመጀመሪያው ቀዳሚና ጀማሪ መሆንን ተለማመዱ። ቀዳሚ መሆን መምራት ነው፤ መምራት ደግሞ ማገልገል ነው። አቅጣጫን ማሳየት፣ ሃሳብ መስጠትና ማነሳሳት፣ ንግግርና ውይይት እንዲኖር ማደፋፈርን አሁን ከእህቶቻችን ጋር ባለን ግንኙነት ወቅት መለማመድ እንችላለን። ይህ ማለት አሁን ለሴቶች ሁሉ እንደ ባልና መሪ ሆናችሁ መታየት አለባችሁ ማለት አይደለም። ወይም ለእህቶቻችን ውሳኔዎቻቸውን ሁሉ እንወስንላቸዋለን ማለት አይደለም። ሴት በትዳር ሚስት እስክትሆን ድረስ ወንድ ስለሆነ ብቻ ምክሩን የመቀበል ምንም ግዴታ የለባትም። ወንዶችም ይህንን የሚጠብቁ ከሆነ ከፍተኛ ስህተት እየፈጸሙ መሆናቸው መታወቅ ይኖርበታል። ሴት አባት ካላት እንክብካቤም ሆነ ጥበቃን ከአባቷ ታገኛለች።
 - እህት ካለችን ከእህታችን ጋር እንዳንድ ነገሮችን በማቀድና አብሮ መሥራት መግባባትንና አብሮ ማደግን እንማራለን።
 - እጮኛ ካለን አብረን ማቀድና እቅዳችንን ወደ ተግባር መተርጎም፤ አንዳንድ ነገሮችን አብሮ በመጀመርና በማነሳሳት፤ ንግግርና ውይይት እንዲኖር በማደፋፈር በኋላ የሚቆየንን ኃላፊነት እንለማመዳለን። ይህም አንዳንድ ነገሮችን ቀድሞ ማቀድ፣ ማስብ፣ ማመቻቸት በትዳር ውስጥ እንደ ባል ቤትን ለመምራት የሚያስችል ክህሎትን ያዳብርልናል።
 - መሪነት ማገልገል መሆኑን የምንማረውም ሆነ በተግባር የምናሳየው በዚህ መንገድ ነው። ሃሳብ ማቅረብ መወያየት ወሳኔው ተግባራዊ እንዲሆን ማስተባበርና ማደፋፈር ልንማረው የሚገባን እውቀት ነው። በዚህ ጊዜ ሌላውን ማዳመጥ፣ በውይይት ወደ መግባባት መድረስ፣ በተግባር አብሮ በመሳተፍ መረዳዳት እብረው ሊሄዱ የሚገባቸው ባህርያት ናቸው።
2. ከሴቶች ጋር ባላቸው ግንኙነት መንፈሳዊ መሪነትን ተለማመዱ። ወንዶች ከሴቶች ጋር ባላቸው ግንኙነት የመንፈሳዊውን ሂደት በመቀየስና ሚዛኑን በመጠበቅ ሃላፊነታቸውን መወጣት አለባቸው። ከሴቶች ጋር የሚኖረን ግንኙነት ቧልትና ፌዝ የሞላበት ሳይሆን እግዚአብሔርን የሚያስቀድምና የሚያስከብር ሆኖ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ይዞታ እንዲኖረው መንገድ መቀየስ አለብን። ይህ እንዲሆን ደግሞ፡-
 - የግል ሕይወታችን መንፈሳዊ መነቃቃትና ትጋት እንዲታይበት ይገባል። ልዝብ ክርስቲያን በመሆን አንርካ። ለእግዚአብሔር ቅናት ያለው ሰው ሆኑን እንገኛ። ለምሳሌ ሰብሰብ ብለን በምንገኝበት ቦታ ተራ ንግግር ስፍራውን ሳይዘው በፊት «ባለው ቀን ስለተሰጠው ሰብክት ምን ታስባላችሁ? ወይም ምን ተማራችሁ? እስኪ እንወያይበት?» ብሎ ጉባኤውን ወደ መንፈሳዊ ባርኮት መቀየር ይቻላል። ወይም «እግዚአብሔር ያስተማረኝን እንድ ቃል ልናገር» አልያም «በዚህ ሰዎን እግዚአብሔር በምን በምን በኩል ተናገራችሁ?

ስለ እድገታችን እስኪ መስክሩ» በማለት በመጀመር ጥሩ ውይይትን መቀሰቀስ ይቻላል። ይህን ስናደርግ መንፈሳዊ ሕብረት እንዲፈጠር ሁኔታውን አመቻቸን ማለት ነው። ያነሳናቸው ጥያቄዎች ሰዎች እንዲወያዩ፣ እንዲነጋገሩ፣ ሕብረቱም እግዚአብሔርን የሚያከብር ሕብረት እንዲሆን ይረዳሉ።

- ዓላማችን ምን ዓይነት መንፈሳዊ ሰዎች እንደሆንን ለማሳየት መሆን የለበትም። ለይጣንም በትእቢትና በበላይነት መንፈስ እንዲፈትነን እድል አንስጠው። እንዲህ ካደረግን ሰጋዊው ነገር ገና ሰዎች ሳይታነዱ ሊሄዱ ይችላሉና ጥንቃቄ እናድርግ።
- ወንዶች በትዳራቸው ውስጥ መሪ መሆንን የሚማሩት ቀደም ብለን የጠቀስናቸውን ያገልጋይነት ተግባራቸውን ለመወጣት በሚያደርጉት ጥረት ውስጥ ነው። ከማግባታችን በፊት እንዲህ ዓይነቱን ነገር የምንለማመድ ከሆነ በርግጥ ለትዳራችን የምንመች ሰዎች እንሆናለን። ስለዚህ በእጮኝነት ጊዜም ይህንን መለማመዱ ለምንመስርተው የትዳር ሕይወት በጣም አስፈላጊ መሆኑን እንዳንዘነጋ።

3. አንዳንድ አነስተኛ ነገሮችን ለሴቶች እህቶቻችን በማድረግ እንደምናስብላቸው፣ እንደምንጠነቀቅላቸውና እንደምናከብራቸው እናሳይ። አሳቢነታችን ወይም ከበሬታችንን ለማሳየት የምንጠቀምባቸው መንገዶች ከባድና ልዩ ነገሮችን የሚጠይቁ ሊሆኑ አይገባም። ውድ ያልሆኑ ትናንሽ ስጦታዎችን በመስጠት ስሜታችንን መግለጽ እንችላለን። ሆኖም ስጦታ በመስጠት ፍቅርዋን ለመግዛት የሞከርን እንዳይመስላት መጠንቀቅ አለብን። የምናደርጋቸው ነገሮች ቀላል ቢመስሉም በተለይ ለጋብቻ ሳስብናት ልጅ ድርጊታችን ኃላፊነት የሚሰማን በሳል ሰዎች መሆናችንን ይጠቁማል። በመንገድ ቅድሚያ በመስጠት፣ መቀመጫ ለቆ ማስተናገድ፣ መሸኘት ወዘተ የመሳሰሉት ስለእኛና ስላለን ዓላማ ብዙ ይናገራሉ። እዚህ ከተጠቆሙት ምሳሌዎች ሌላ ሴቶች ምን ምን ቢደረግላቸው እንደሚደሰቱ ከእህቶቻችን ጠይቀን መረዳት እንችላለን።
- ሴቶች ሊመክሩ የሚገባቸው ነገር ቢኖር አክብሮትና ትህትና የሚያሳይ ወንድ ሁሉ ለጊዜያዊ ፍቅር የሚፈልጋቸው እንዳልሆነ እንዲገነዘቡ ነው። ለጊዜያዊ ጥቅም አፋን አለስልሶ የሚቀርባቸው

እንዳለ ሁሉ በማገልገልና በመርዳት እገልግሎት የሚያምን ወንድ እንዳለ መረዳት ይኖርባቸዋል። የልቡን ፍላጎት አውጥቶ እስካልተናገረ ድረስ ወንድ ወንድማቸው ብቻ እንደሆነ ማሰቡ ጤናማ አመለካከት ነው።

4. ሴቶች መንፈሳዊ ሴትነት እንዲታይባቸው ማደፋፈር። ሴቶች እህቶች እግዚአብሔርን የሚፈሩ እንዲሆኑ እናደፋፍራቸው። ለሴት የሚገባውን ባህርይ ሲያሳዩ በማመስገንና በማድነቅ አበረታቷቸው። ሴት መሆን ደካማነት አይደለም። በዚህ ዘመን ጨዋ፣ ራሷን የምትገዛ እግዚአብሔርን የምትፈራ ሴት ሆኖ መገኘት ከባድ ስለሆነ ማደፋፈርና ይሄን መልካም ስብእናዋን አጉልታ እንድታወጣ መገፋፋት አስፈላጊ ነው።

(3) ሴቶች ስለወንዶች ያለባቸው ኃላፊነት

ብዙ ጊዜ ሴቶች የእግዚአብሔርን ቃል አሳስተው በሚተረጉሙ ሰዎች ሳቢያ የበታችነት እንዲሰማቸው ተደርገው ስለተኮረከሙ በሴትና በወንድ መሃል ያለውን ልዩነትና መቀበባል አንስቶ መወያየት ከባድ ነው። ሆኖም ሴቶች በዚህ አንጻር ተስፋ ባይቆርጡ፣ መንፈሳዊነታቸው ገኖ እንዲታይና እግዚአብሔር እንዲከብር የሚፈልጉ ብዙ ወንዶች እንዳሉ ሊገነዘቡ ይገባል። የሚከተሉት አራት ሃሳቦች ሴቶች በወንዶች ሕይወት እንዲታይ የሚረዱቸው ሃሳቦች ናቸው።

1. እግዚአብሔርን ለመምሰል ለሚተጉ ወንዶች ያገልጋይ መሪነትን ባህርይ እንዲለማመዱ ዕድል ስጧቸው። ወንድ ኃላፊነቱን ችላ በማለት ግዴታ ከሆነ ሴቶች የመሪነቱን ስፍራ ለመውሰድ ይፈተናሉ። ወንድ አቅጣጫን ሊያሳይ ካልቻለና ስፍራውን ከለቀቀ ሴት የመሪነት ልጓሙን ይዞ ለመምራት ግድ ይሆንባታል። ይህ ለጊዜው መፍትሄ ይሆን ይሆናል ቆይቶ ግን ወንዱ የተጠራበትን የመሪነት ስፍራ ለመያዝ ሲነሳ ችግር ይሆንበታል። በዚህ ሳቢያ ቤቱ የፋክክር ቤት ይሆናል።
- ♦ ይህ እንዳይሆን ሴቶች የመሪነት ክፍተት ሲኖር ፈጥኖ ከመጨበጥ ይልቅ ለተወሰነ ጊዜ መሪነቱን ችላ ቢሉ ወንዶች መምራትን መለማመድ ይጀምራሉ። ይህ ማለት ብቻዋን የምትኖር ሴት ወይም ልጆቿን ያለባል የምታሳድግ ሴት ከወንዶች መሪነትን ትቀበላለች ማለት አይደለም። ሴት ራሷን መስጠት ያለባት ለባልዋ ብቻ ነው። ይህንንም ቢሆን የምታደርገው ለጌታ ብላ ነው።
- ♦ በትጭጭት ወቅት ሴት ለእጮኛዋ የመሪነት ሚናውን እንዲለማመድ ብታደፋፍር በኋላ በትዳር ሕይወታቸው ውስጥ ከፍተኛ ጥቅም ያገኙበታል። ይህ እንዲሆን በመሪነቱ ቀደም እንዲል ስፍራ በመስጠት ወይም በማደፋፈርና በማነሳሳት ትረዳዋለች። እንዲት በዕድሜ ገፋ ያለች ሴት እንዴት ሴት ወንዱን ለመሪነት

እንደምታደፋፍር እንዲህ ብላ ነበር «ብዙ ጊዜ እኛ ሴቶች ወንዶች የማያውቁ ከሆነ ንግግር እንዲኖር አንድ ነገር የማለት ግዴታ ያለብን ይመስለናል። በዚህ ጊዜ ርዕሱንና ውይይቱን የምንቆጣጠር እኛ እንሆንና ወንዱ ተከታይ ወይም አድማጭ ይሆናል። ከዚህ ይልቅ ጸጥና ረጋ በማለት በትዕግስት ብንጠብቅ ወንዱ እንዲናገርና በዚህም መሪነትን እንዲለማመድ ዕድል እንስጠዋለን። ጸጥታው ምንም ያህል የሚያስፈራና ረጅም ቢመስለንም መጠበቁ ወንዱ መናገርና መወያየት እንዲለማመድና የጨዋታ ርዕስ እንዲያመነጭ ይረዳዋል።»

- ♦ ሌላው አብራችሁ የምትሆኑበትን ጊዜ ማቀድ ነው። ሴቷ የት እንደሚሄዱና ምን እንደሚያደርጉ ዕቅድ ማውጣት ሊቀላት ይችላል። ሆኖም ወንዱን ለማደፋፈር ያህል ዝም ብትል ወይም ምን እንደሚያደርጉ ሃሳብ ብትጠይቀው ግንኙነታቸውን ማጥበቅ ብቻ ሳይሆን ወንዱን መሪነቱን በማንኛውም ወቅትና ጉዳይ ሳይ ኃላፊነት እንዲለማመድ ማደፋፈሯ ነው። በግንኙነታቸው አንጻርም እምን ደረጃ ሳይ እንዳሉ ወዴት እያዘገሙም እንደሆነ መገምገም ብትሻ ከእርሱ እስኪመጣ ብትጠብቅ ወይም በተዘዋዋሪ ብታነሳሳው በጣም ይበጃል።
- ♦ ሴቶች በብዙ ትእግስት ሊሞሉ ይገባል። ወንዶች በንግግርም ሆነ ስሜታቸውን ገልጾ በማሳየት ረገድ እንደ ሴቶች ብዙ ልምድ የላቸውም። ብዙ ወንዶች ከሴት ጋር መነጋገርና የውስጥ ስሜታቸውን ማሳየት የሚማሩት በእጮኛነታቸው ጊዜ ብቻ ነው። ይህ ወቅት ስሜታቸውን የሚገልጡበት ሃሳብ የሚያፈልቁበትና መሪ መሆን እንዳለባቸው በመገንዘብ የሚለማመዱበት ጊዜ ነው። ስለዚህ እንዲያድጉና እንዲደረጁ ሴቶች ጊዜና ስፍራ እንዲሰጧቸው ይገባል። ይህን ብታደርጉ በትዳራችሁ ውስጥ በቤቱ ደስ የሚለውና ከሚስቱ ጋር የልቡን አውጥቶ መነጋገር የሚችል ባል አገኛችሁ ማለት ነው። ወንድ የመሪነት ስፍራውን ሲይዝ ደስ እንደሚላችሁ ንገሩት። በንግግርና ውይይት ማነሳሳት እንዲሳክላት እንዳንድ ድርጊቶችን አብራችሁ በማድረግ ከማደፋፈር አልፋችሁ ስሜቱን ለመግለጥ ፍቃደኛ ሲሆን ደስታችሁን ግለጡለት። ይህ ዛሬ በወንዱ ሕይወት የምታደርጉት አስተዋጽኦ በኋላ በትዳራችሁ ስኬትንና መግባባትን ሲያመጣ ታያላችሁ። በእጮኛነት ጊዜ ሴት በወንዱ ሕይወት ቆይቶ በትዳራቸው ውስጥ ጥሩ ፍሬ የሚያፈራ መልካም ዘር የሚዘሩበት ጊዜ ነው።

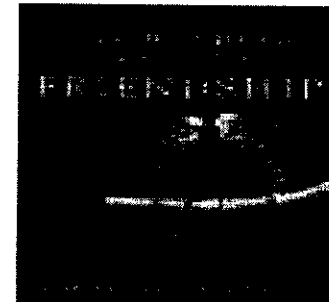
2. ለምታገኛቸው ወንዶች ጥሩ እህት ሁኔታቸው። በቤተ ክርስቲያን የምታገኛቸው ወንዶች ወንድም ወይም ባል ወይም ሌላ ሊሆኑ እንደሚችሉ ማለቡ ጥሩ አይደለም። ወንድን ከመጀመሪያው እንደ ወንድም መቀበሉ ትልቅ ጥበብ ነው። ወንድን እንደ ወንድም ስታዩ

ንጹህና ቀና የሆነ ሕብረት ለመመስረት ይረዳችኋል። ይህን ሕብረት ለማሳደግም ለምሳሌ ምግብ ስርቆ በመጋበዝ መወያየት በጌታ የሆነ የእህትነት ኃላፊነትን መወጣት ነው።

3. እናትነት የተባረከና ከእግዚአብሔር የሚሰጥ ጥሪ እንደሆነ አምናችሁ ተቀበሉ። በዘመናችን ብዙ ሴቶች እናትነትንና የቤት እመቤትነትን እንደ ክፉ ነገር እንዲያዩ የሚያደረግ አመለካከት አለ። ልጆችን እንደ ሽክም እናትነት ጊዜን እንደማባከኛና ደስታን የሚቀንስ ሆኖ እንዲታይ የሚያደርጉ ብዙ ሁኔታዎች አሉ። ይህ በርግጥ ክፍተኛ ውሸት ነው። እግዚአብሔር የእናትነትን ጸጋ ለያንዳንዱ ሴት ሰጥቷል። በዚህ የምታፍር ሴት በርግጥ የኋላ ኋላ ሀዘኗ እጅግ ጥልቅ መሆኑ የማይቀር ነው። መጽሐፍ ቅዱስ «ቆነጃጅትም የእግዚአብሔር ቃል እንዳይሰደብ ባሉቻቸውን የሚወዱ ልጆቻቸውን የሚወዱ ራሳቸውን የሚገዙ ... እንዲሆኑ ይምከራቸው» (ቲቶ 2:4) የሚለውን ልብ በሉ። ለጊዜው በወጣትነት ዘመን የሚከናወኑ መላ ጊዜያትን የሚሹ እንዲሁም ደስታን የሚፈጥሩልን በርካታ ነገሮች ያሉ ይመስላል። ይህ በመሆኑ ልጆች ወልዶ ማሳደግ የደስታ ጊዜን አላግባብ መባከንና ራስን መጉዳት ነው ብሎ ማሰብና ሕይወትን ደስታ በሚሉት መንገድ መምራት የዘመናዊነት መለኪያ እየሆነ መጥቷል። በወጣትነት ስሜት ተገፋፍቶ ይህን የተሳሳተ አመለካከት ትክክል ነው ብሎ መቀበልና ልዩ የሆነውን ልጅ ወልዶ የማሳደግ የእናትነት ጸጋን አሻፈረኝ ማለት መውለድ የማይቻልበት እድሜ ላይ ሲደረስ ለጸጸትና ብስጩ ለመሆን ራስን ማዘጋጀት ነው። ይህ እንዳይሆን የቤተ ክርስቲያን መሪዎችና እናቶች ወጣት ሴቶች የእናትነትን ጸጋ እንዲረዱና ሕይወታቸውን በዚህ አቅጣጫ እንዲቀይሱ ማደፋፈር ይኖርባቸዋል።

4. እግዚአብሔርን በመምሰል ውስጣዊ ውበትን ተለማመዱ። በመጽሐፈ ምሳሌ 7:5 የተጠቀሰችዋን ጋለሞታ ሴት መምሰል በጣም ቀላል ነው። ወንዶችን አጥማጅ ከመሆን ይልቅ እህት ለመሆን መጣሩ ትልቅ ሥራን ይጠይቃል። አማኝ ሴቶች ወንዶችን ለመማረክ መሞከርና ለወሲብ ፍላጎት ያላቸው መስሎ መታየትን መጠየቁ አለባቸው። ስለዚህ አለባበሳቸውና ቁመናቸው ልክኛና ለሌላው ፈተና በማይሆን መልኩ መሆን አለበት። አንድ ሴት «ጥሩ መልበስና ለመማረክ መልበስ ልዩነት አላቸው» ስትል ተናግራ ነበር። አባባሏ ፍጹም እውነት ነው። አለባበሳችን የልባችንን ምኞት ያንጸባርቃል። ስለዚህ አለባበሳችሁ ያልተፈለገ መልእክት እንዳያስተላልፍ መጠንቀቅ ይኖርባችኋል። ከምታከብሯቸው አማኝ ሴቶች ስለ አለባበሳችሁና የቁመና ይዞታችሁ ምክር በመጠየቅ ጥሩና ተቀባይነት ያለውን አለባበስ ልበሱ። በተለይ በእጮኝነት ጊዜ አለባበሳችሁ እጮኞችሁን ለፍትወት የሚያነሳ እንዳይሆንባችሁ ልዩ ጥንቃቄ አድርጉ። ብዙ

ወንዶች በሚያዩት ይማረካሉ። ሊሰወሩ የሚገባቸውን የሰውነት ክፍሎች መገላለጥ ወይም ጎልተው እንዲታዩ ማድረጉ ለወንዱ የሚሰጠው መልእክት «ለወሲብ ተዘጋጅቻለሁ» እንደ ማለት ነው። ወሲብን በተመለከተ የወንድና የሴት አመለካከት በጣም የተለያየ ነው። ልዩነቱ ደግሞ በተፈጥሮ የተነሳ የመጣ ነው። ጸጋ ያለው አለባበስ በጸጋ የተሞሉ ወንዶችን ወደ እናንተ ይስባል። በስልጣኔ ስም ጥሩና ቆንጆ ሴት የሚለውን የዓለም አመለካከት ያለ ማስተዋል አትቀበሉ። ራሳችሁን በዓለም መስተዋት አትዩ።

ለፍሬ የሚበቃ የፍቅር ሂደት

ምዕራፍ 13 የእጮኝነት ለፍሬ መብቃት

ሕብረተሰቡ ለተጫጩ ወጣቶች ኃላፊነት አለበት

የትጭጭት ጊዜ ሁለቱ ወጣቶች ሁኔታቸውን በጥሞና በሚመለከተውና በሚታዘበው ክርስቲያናዊ ሕብረተሰብ መሃል የሚኖሩት ሕይወት ነው። ሕብረተሰቡ ለነዚህ ወጣቶች ታገባውን ድጋፍና እንክብካቤ እንዲያደርግ ከመተጫጨታቸው ጀምሮ በሃይታቸው ሁሉ አብሮአቸው ቢሆን በብዙ መንገድ ይረዳቸዋል። ለምሳሌ በሰርጋቸው ዕለት ሕብረተሰቡ በጋብቻ መጣመራቸውን መመከርና የደስታቸው ተካፋይ መሆን ይችላል። ሰርጉም ቢሆን ለብቻ የሚደረግ ሳይሆን ሕብረተሰቡን በተለያየ መልክ የሚያሳትፍ ነው። ይኸውም ሚዚ፣ አጃቢ፣ ደጋሽ፣ እርዳታ ሰጪ፣ ዕቃ አዋሽ፣ ድንኳን ጣይ (ወይም በመዝሙር ተሳታፊ፣ አንዳንድ የገንዘብና የማቴሪያል ዕርዳታ አድራጊ ወዘተ በመሆን ይሳተፋል። በአብዛኛው የጋብቻ ስርዐት ውስጥ ዘመዶች (እናት አባት፣ እህት ወንድም፣ አክባት አጎት፣ እያት ቅድሚያት ወዘተ)፣ ወዳጆች (ጓደኛ፣ የሥራ ባልደረባ፣ የሰፈር ሰው፣ አብሮ አደግ ወዘተ)፣ ሙያ ነክ አገልግሎት ሰጪ (መኪና አከራይና ነጂ፣ ካህንና ዘማሪ፣ ኬክና ሌላም አዘጋጅ ወዘተ)፣ የመንግስት ወኪሎችም ሳይቀሩ ጋብቻውን ሕጋዊ በማድረግ ሂደት ውስጥ የየራሳቸው ድርሻ አላቸው። ስርግ ምንም ትንሽ ቢሆን የብዙ ሰዎችን ተሳትፎ መጠየቁ አይቀርም።

ይህ ሁሉ የሌሎች እርዳታና ተሳትፎ በጋብቻው ስነስርዐት ላይ አስፈላጊ ከሆነ ገና ከመፈላለግና ከመቀራረብ ደረጃ አንስቶ እስከ እጮኝነትም ድረስ በምክርና በአስተማሪነት ድጋፍ የሰጡ በሁለቱም በኩል ያሉ ወላጆች፣ ዘመዶችና ጓደኞች በጉዳዩ ቢገቡበት ጋብቻውን ለማሳመር እንዲሁም ከችግርና ካጠራጣሪ ነገር ለመከላከል በጣም ይጠቅማሉ። ስለዚህ ሁለት ወጣቶች ለጋብቻ ሲፈላለጉ ወላጆቻቸውን ማስተዋወቅና ማማከር በጣም ያስፈልጋቸዋል። ለምሳሌ አንድ ወንድ ልጅቱን ለጋብቻ ካሰበ ከምንም ነገር በፊት አስቀድሞ ስለእርሷ የሚያውቁ የበሰሉ ሰዎችን ምክርና እርዳታ ቢጠይቅ ከብዙ መሰናክልና በኋላ ከሚመጣ ችግር ራሱን ይጠበቃል። ወላጆችም በፈንታቸው ባህል ተጣብጥተው ተደፈርኩ በሚል አጉል አስተሳሰብ ነገር ከሚያበላሽ ለልጃቸው መልካም የትዳር ጓደኛ ማግኘት የበኩላቸውን አስተዋጽኦ ቢያደርጉ ጠቀሜታው ለሁሉም ወገን ነው። አለቅጥ ልጅን ከማን ጋር የት ታየሽ፣ ለምን ከቤት ወጣሽ በማለት ከባድ ሁኔታ መፍጠሩ አግባብ የማይሆንበት ሁኔታ አለ። እዚህ ላይ አንዳንድ

- ለተጫጩና ወደትጭጭት ለሚጓዙ ወጣቶች ከግምት ውስጥ ሊያስገቧቸው የሚገቡ መሰረታዊ ነጥቦች አሉ።
- (1) ሌሎችን ጣልቃ አስገቡ ሲባል ለግላችሁ (ለሁለታችሁ ብቻ) የሚሆን ጊዜ አይኑራችሁ ማለት አለመሆኑን።
 - (2) ማንን በማስገባት በሰዎች ተገፋፋ፣ ሰዎች ይወስኑላችሁ ማለትም አለመሆኑን ነው።

ምክንያቱም ምክርና አስተያየት መጠየቁ በብዙ መንገድ ሊረዳችሁ ቢችልም ዋናው ውሳኔ የራሳችሁ መሆን ይኖርበታል። ውሳኔው የራሳችሁ ይሁን ስለተባለ ደግሞ ነገሩን በማክረር «የግሌ ውሳኔና ሃሳብ ነው» በሚለው ድርቅ ያለ አስተሳሰብ ተይዞ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ከሆነው ምክርና ጥሩ አስተዋጽኦና እንክብካቤ ከሚያደርገው ሕብረተሰብ የሚያራርቃችሁ እንዳይሆን ጥንቃቄ አድርጉ። እኛ ማንን እንደምናገባ መወሰን ብንችልም ይህንን ለ40ና 50 ዓመት ሊቆይ የሚችል ግንኙነት በወጣትነት ዕውቀትና ልምድ በጥሩ መሰረት ላይ እናኖረዋለን ማለት ዘበት ነው። ከናንተ ቀደም ብለው ትዳር የመሰረቱ ሰዎች ለውሳኔያችሁ የሚያግዝ አስተዋጽኦ ሊያበረክቱ ይችላሉ። የግል ጊዜ እንዲኖራችሁ አስፈላጊ ቢሆንም ጊዜያችንን ሁሉ ጥሩ አስተዋጽኦ ሊሰጡን ከሚችሉ የሕብረተሰቡ አካል ተለይቶ መጠቀሙ ሞኝነት ነው። ስለዚህ በክርስትና ጉዞችን ብዙ ሊረዱንና ሊንከባከቡን የሚችሉ እግዚአብሔር የሰጠን ቤተሰብ (የምዕመናን ሕብረት) መሪዎች እንዲሁም ሌሎች ወገኖች ሰላሉ ለማደግ፣ ለመቀደስ ላገልግሉት ለመብቃት፣ በታማኝነት ለመጽናት፣ ተሳትፎአቸው እጅግ እንደ ሚያስፈልገን አስቀድመን በመረዳት እርዳታቸውን በአክብሮት ለመቀበል መዘጋጀት አለብን (ኤፌ 2:22፣ 19:5:3፣ ዕብ 10:24-25)።

ሕብረቱ በምን በምን ሊረዳን ይችላል?

መጽሐፍ ቅዱስ ለሕይወታችን ማደግና ጽናት የምዕመናን ሕብረትና ድጋፍ እጅግ አስፈላጊ እንደሆነ ደግሞ ደጋግሞ ያስተምረናል። ስለዚህ በሁሉም የሕይወታችን ክፍል ቤተ ክርስቲያን አስተዋጽኦ ማድረግ ትችላለች ማለት ነው። በእጮኝነት ጊዜ ቅዱሳን ሊያደርጉልን የሚችሉትን አስተዋጽኦ በሚከተሉት ሦስት ነጥቦች አጠቃለን እንመለከታለን።

- (1) የክርስቲያን ሕብረት እውነቱን ከሃሳባዊነት ለይቶ ሊያሳየን ይችላል። ወጣቶች በፍቅር ውስጥ ቢሆኑ እውነቱን ስተው የሚሄዱባቸው ጊዜያት በርካታ ናቸው። ስሜታችንና ፍላጎታችን እየጨመረ ሲሄድ የሚያስከትለው ጣጣ ለራሳችን በቀላሉ ሊታየን አይችልም። ነገር ግን ሌሎች ወዴት እየተጓዙን እንደሆንን በማመላከት ሊረዱ ይችላሉ። ለምሳሌ

- አንዳንዴ በማይሆን ነገር ልንጣላና ዘለቄታ ሊኖረው የሚችለውን ግንኙነታችንን በትንሽ መሰናክል ልናቋርጥ የምናመነታበት ወቅት ይኖራል። በዚህ ጊዜ የማያውቁንና የሚቀርቡን ሰዎች እውነቱን በማሳየት ከምንጋልብበት የሰሜት ፈረስ ሊያወርዱንና የተሳሳተ እርምጃ ከመውሰድ እንድንቆጠብ ሊያደርጉን ይችላሉ።
- አንዳንዴ ንፋስ የማያሰጥ ጠንካራ ግንኙነታችን በማይረባ ምክንያት መፈረካክለ ሲጀምር እነዚህ የሚቀርቡን ሰዎች የራሳቸውንና የሌሎች ገጠመኞችን በምሳሌነት እየጠቀሱ ግንኙነታችን እንዲቀጥል ያበረታቱናል።
- አንዳንዴ በእጮችን ጊዜ ልቆ ያላልነውን ጥሩና መልካም ነገር ሊያሳዩንና ነሐቶ ሊወጣ ስለሚችልበት መንገድ ሊመክሩን ይችላሉ።
- ግንኙነታችን ቀዝቀዝ ሲል ሊያደፋፍሩን፣ አለቅጥ ሲግል ደግሞ ልንወድቅበት የምንችልበትን ገደል በማሳየት ዝግ እንድንል ሊያደርጉን ይችላሉ።
- ሊታረሙ፣ ሊስተካከሉና ሊያድጉ የሚችሉ ነገሮችን ለያይተው ሊያሳዩን ይችላሉ።
- ወንድ ከሴት ምን እንደሚጠብቅ፣ ሴትም ከወንድ ምን ማየት እንዳለባት ሊጠቁሙን ይችላሉ።
- በራሳቸው የሆነውንና የደረሰውን ስህተት በምሳሌ በማትረብ በእኛ እንዳይደገም ወይም ጥሩው ነገር እንዲበረታታ ሃሳብ በመስጠት ሊረዱን ይችላሉ።
- ሰሜትንና እውነትን ለይተን እንድናውቅ ይረዱናል።

እንደ ወጣት ቤተሰቡን የሚንቅና የሚያዋርድ ከሆነ በእጮቹው ላይም ተመሳሳይ ነገር መፈጸሙ እንደማይቀር መገመት ያስፈልጋል። ምናልባት በእጮችነታቸው ወቅት ሊንከባከባት ይችል ይሆናል፤ ከተጋቡ በኋላ ግን ቤተሰቡ ላይ ይፈጽም የነበረውን አግባብ ያልሆነ ድርጊት በእሷም ላይ ከመፈጸም ወደኋላ የማይልበት አጋጣሚ ሰፊ ነው። የቤተ ክርስቲያን መሪዎችን የሚንቅ እጮቹ (ሴትም ትሁን ወንድ) ቆይቶ በጋብቻ ሕይወቱ ውስጥ ተመሳሳይ ባህርይ ማንጸባረቁ አይቀርም። ይህ እንግዲህ በሕብረቱ ውስጥ ሆነን ሰውን የምንመዝንበት አንዱ መንገድ ነው።

እጮችነት አፍላ የፍቅር ጊዜ ስለሆነ ያላቸውን ጊዜ ሁሉ ሁለቱ ብቻ ከማንም ሳይቀላቀሉ እንዲያጠፉት የሚያደርግ ከፍተኛ ፈተና አለ። ይህን ፈተና ለማሸነፍ ከፍተኛ ጥረት ማድረግ ይኖርብናል። ለምሳሌ የተወሰነውን ጊዜያችንን ሊመክሩንና በሰውን ሊያሳዩን ከሚችሉ፣ እንዲሁም ጥሩ የትዳር ምስክርነትና ኑሮ ካላቸው ጥንዶች ልምድን ለመቅሰምና ለመማር ልንጠቀምበት እንችላለን። እንዲህ ዓይነት ሰዎችን እነሱ እስኪያገኙ መጠበቅ ሳይኖርብን እራሳችን ፈልገን ልናገኛቸውና ምክራቸውንና ምስክርነታቸውን ልንሰማ ይገባል። ስለራሳቸው የሕይወት

ልምድና ስለእኛ ግንኙነት እንዲነግሩን መጠየቅ፣ እንዲሁም በግንኙነታችን ውስጥ የማያስደስት ነገር የሚስተዋል ከሆነ ወይም ልንገላበት የሚገባ ነገር ካለ ሁኔታውን በግልጽ እንዲነግሩን መጋበዝ አስተዋይነት ነው። በርግጥ ሰዎች የሚነግሩን ሁሉ ትክክል ነው ማለት ከባድ ነው። ነገር ግን በተደጋጋሚና ከተለያዩ ሰዎች የምንሰማውን አስተያየትና ምክር ችላ ሳንል ትኩረት ልንሰጠው ይገባል።

(2) ግሕበቱ ጥበቃ ሊያደርግልን ይችላል

በርካታ ሴቶች በወሰላታ ወንዶች መደፈርና መዋረድ እንደሚደርስባቸው በየእለቱ የሚሰማ አሳዛኝ ዜና ነው። ይህን መሰል ችግር ለመከላከል አባት ወይም ወንድም ከሴት ልጆቻቸው ወይም እህቶቻቸው ጋር አብረው በመታየት ጥበቃ ሊያደርጉላቸው ይችላሉ። ይህን ማለታችን ደግሞ ሴቶች ራሳቸውን መጠበቅ አይችሉም የሚል አስተሳሰብን ለማንጸባረቅ ሳይሆን ሌሎች ቤተሰባዊ ትስስር ያላቸው ወንዶች ሊያደርጉ የሚችሉትን ዕርዳታ ለመጠቀም በማሰብ ነው። ከዚህ ሌላ ብዙ ሴቶች እንዲህ ዓይነቱን እርዳታ ቢያገኙ አይጠሉም። ቀደም ብሎ በትውውቅ ወቅት ወንዱ ሴቷን ለጋብቻ ከመጠየቁ በፊት የወላጆቻቸውን ፍቃድና ምክር ቢጠይቅ ጥሩ ነው ያልነውም ለዚህ ነው። በዚህ መልክ ወንዱ ራሱን ግልጽ ማድረግ ወላጆች ተደፈርን የሚል ስሜት እንዳያሳድርባቸውና ልጃቸውንም ጠባቂ የሌላት መስላ እንዳትቆጠር ከማድረጉም በላይ ለወላጆቹ ያለውን ከበሬታ ያሳያል። ባንዳንድ አጋጣሚ ወላጆች ከልጅቷ ጋር ሳይኖሩ ይችላሉ። በዚህ ጊዜ ያሳዳጊዋን ወይም የሚያውቋትን የታሙኑ ሰዎች ፍቃድና እርዳታ መጠየቁ ያስፈልጋል። ይህን ማድረግም ግንኙነቱን ከለጋዊ ነገር በላይና እግዚአብሔርን የሚያከብር መሆኑን ሊያመለክትና ሊመሰክር ይችላል።

(3) ግሕበቱ ቁጥጥር ሊያደርግ ወይም ግንኙነታችሁ ስለሚገኝበት ሁኔታ ሊጠይቅ ይችላል።

ክርስቲያናዊ ተጠያቂነት (accountability) በምናምነውና በተቀበልነው መመሪያ መሰረት ሕይወታችንን መምራታችንን ሌሎች እንዲፈትኑን (እንዲያዩን) የምናደርግበት መንገድ ነው። ይህም ማለት ጥያቄ እንዲጠይቁን፣ ባጠፋነው እንዲገሰጹንና ለማስተካከል እንዲረዱን ፈቃደኞች ነን ማለት ነው። ወጣቶች ለወላጆች የመታዘዝና እነሱን የማዳመጥ ኃላፊነት አለባቸው (ኤፌ 6:1፤ ዘጸ 20:12)።

የሰው ልብ አንዳንዴ አመጸኛ ነው። ባስፈላጊው ጊዜ ይከዳናል (ኤር 17:9፤ 1ዮሐ 1:8)። ልባችን ሲያምጽና በመመሪያችን መሰረት ለመኖር አሻፈረኝ ሲለን ራሳችንን የሰጠናቸው ወገኖች መልካሙን ገድል እንድንጋደልና ፈተናን ለመቋቋም እንድንችል ሊመክሩን፣ አብረውን ሊጸልዩና ሊያበረታቱን ይችላሉ። ምክሩና ጸሎቱ ደግሞ የሚያተኩረው በድርጊት ብቻ ሳይሆን በሃሳባችንና በአመለካከታችን ላይ ጭምር ነው።

እነዚህም ምክራቸውና ጸሎታቸው እንዲያገዝን የምንፈልጋቸው ሰዎች እርዳታቸው ያስፈልገን እንደሆነ ለመሰለል አከራረማችን እንዴት እንደሆነ በዘዴ ሲጠይቁን እኛም ሳንደብቅ እውነቱን በመናገር ልንተባበራቸው ይገባናል። እውነቱን መናገር ካልቻልን ግን እራሳችንን እያሳትን መሆኑን ልናውቅ ይገባናል። ምሳሌ 15:22 «ምክር ሲጓደል ዕቅድ ይፋለሳል፤ በብዙ አማካሪዎች ግን ይሳካል» የሚለውን ከዚህ አንጻር ማሰብ አለብን (በመደበኛው ትርጉም)።

ተጫጭቶ መቆየት

የትጭጭት ጊዜው መርዘምና ማጠር ሽተጋቢዎቹ ፍላጎት ላይ የሚወሰን ነው። ከትጭጭት በፊት ብዙ ጊዜ በቅውውቅ የቆዩ ከሆነ ከትጭጭት በኋላ ለመጋባት ጊዜ ሳይፈጅባቸው ይችላሉ። ምክንያቱም የትጭጭት ጊዜ የሚያስፈልገው ወጣቶች ጠለቅ ባለ ሁኔታ እንዲተዋወቁ ለማድረግ ስለሆነ ይህ ቀደም ብሎ በሚገባ ከተከናወነ ትጭጭቱን ለረጅም ጊዜ ማቆየት አስፈላጊ አይሆንም። ነገር ግን ብዙ ሳይተዋወቁ የቆዩና መደረግ ያለበት ነገር ጊዜ የሚፈጅ ከሆነ የሰርጉን ጊዜ ማዘግየቱ ተፈላጊ ነው። ተዋውቀናል የሚለው ቃል ብዙ አሳሳች ሊሆን ይችላል። ለምሳሌ በፍቅር የከነፉ ወጣቶች ለመጋባት ጊዜ መፍጀት ስለማይፈልጉ «ከዚህ በላይ ምን መተዋወቅ አለ? በሚገባ ተዋውቀናል» ሊሉ ይችላሉ። በአፍላ የፍቅር ስሜት የተሸነፈና የአጭር ጊዜ እወቂያ ትዳር ለመመስረት በቂ አይደለም። ጊዜ የሚያወጣውና የሚገልጠው ብዙ ነገር ስላለ በሚገባ በጥልቀት መተዋወቅ አብሮ ለመኖር የበለጠ ዋስትና ይሰጣል። ለሚቀራረቡና በአንድ አካባቢ ለሚኖሩ ወጣቶች ቢያንስ አንድ ዓመት ያህል በትጭጭት መቆየት ከፍተኛ ጠቀሜታ አለው። ተራርቀው የሚኖሩና አልፎ አልፎ የሚገናኙ ከሆነ ግን ጠለቅ ባለ ሁኔታ ለመተዋወቅ ስለማይችሉ ረዘም ያለ ጊዜ ቢቆዩና የሚገናኙበትም ጊዜ ቶሎ ቶሎ ቢሆን የተሻለ ነው። ወጣቶች በተገናኙ ቁጥር ስለፍቅር በማውራትና አዳዲስ ነገሮችን በማየት ጊዜአቸውን ስለሚያባክኑ፤ አንዳንዴም እንዳይነሳ የሚፈልጉት ርዕስ ተሸፋፍኖ እንዲቀር ስለሚያደርጉ የተባለው ጥልቅ መተዋወቅ ሳይኖር ይችላል። በሚገናኙበት ወቅት እርስ በእርስ በግልጽ ካልተነጋገሩና አንዱ ስለሌላው ለማወቅ ጥያቄ የማይጠይቅ ከሆነ ዘመን መቁጠሩ ብቻ ሊያስተዋውቃቸው አይችልም። ተጫጭቶ ለረጅም ጊዜ መቆየት ራሱን የቻለ የፈተና ምንጭ ነው። ይህንን መንገድ የሚመርጡ የሚከተሉትን ጥያቄዎች በቂ በሆነ መንገድ መመለስ አለባቸው።

- ታጋሽነትን ታዘወትራለህ? ወደትዳር ለመሄድ ያነሳሳህ ምንድነው? ለትዳር ምን ያህል ተዘጋጅተህ? እግዚአብሔር ላንተ የሚሆነውን እንደሰጠህ ታምናለህ?
- ግንኙነትህን ንጽህና ባለው መንገድ መርተሃል? ትዳር መያዝ የሚያመጣውን ጣጣ ለመሸከምና ቤተብን ለመምራት ተዘጋጅተህ?

አንድ የአስራ አምስት ዓመት ልጅ ስለሚያገባት ልጅ ቢያናግራችሁ እንዲቆይ ትመክሩታላችሁ እንጂ እንዲያገባ ወይም በትጭጭቱ እንዲቀጥል አታደርጉትም። ይህም ማለት አብድን ጥያቄ መመለሱ ብቻ በቂ አይደለም። በተጨማሪ የሚታዩ የሰውነት፣ የአእምሮ፣ የመንፈሳዊና የማሕበራዊ ኑሮ ዕድገት ሊያይብን ይገባል።

- ስሜታችሁ በእውነት ላይ የተመሰረተ ነው? (ሀ) ስለግንኙነታችሁ ጤነኛ ምን አመለካከት አላችሁ? ለምሳሌ ገና ጌታን ባገኛችሁ ማግስት እጮኛ የምትፈልጉ ከሆነ ተሳስታችኋል። ክርስትና ስለትዳርም ሆነ እጮኛ መያዝ የሚጠይቀውን በመጀመሪያ መማር አለባችሁ። (ለ) አመለካከታችሁ ምን ያህል የጠራ ነው? ራሳችሁንም ሆነ ሌላውን ከፈተና ለመጠበቅና ለማቅናት የተዘጋጃችሁ ናችሁ? ተጣልቶ መታረቅ፣ ተራርቆ መቀራረብ፣ ተቀራርቦ መተዋወቅ ችላችኋል?

ምን ያህል ተቀራርባችኋል?

እንግዲህ እነዚህ የብስለት ዓይነቶች ትዳርን ለመጀመር እጅግ አስፈላጊ የሆኑ ነገሮች ናቸው። ከዚህ ጋር ተያይዞ ለትዳር መተዳደሪያ ገቢ መኖሩ እጅግ አስፈላጊ ነው። ይብዛም ይነስ ተጋቢዎች ቆይቶም ለሚመጡ ልጆች የሚሆን መተዳደሪያ ሳይኖራቸው የትዳርን ጉዳይ ቢያነሱ ሞኝነት ይሆናል። ለምሳሌ ለትዳር ዝግጁ መሆናችሁን ለማወቅ የሚከተሉትን ጥያቄዎች ራሳችሁን ጠይቁ

- (1) ባለቤቴን በመንፈሳዊ ነገር ልመራና በሁሉም አንጻር ሳገለግል ዝግጁ ነኝ?
- (2) ባሕሪዬ የተስተካከለ ነው? ወጣ ገባ የሆነ የባህርይ መለዋወጥ አይታይብኝም?
- (3) በትጭጭት ሂደት ወቅት ሊመክረኝ፣ ሳጠፋ ሊገስጸኝ፣ የሚሰማኝንም በግልጽ ሳልደብቅ ልነግረው የምችለው ሰው አለ?
- (4) ክቤተ ክርስቲያን ጋር ያለኝ ግንኙነት እንዴት ነው? በአባልነትና ባገልግሎት ተይዣለሁ? በስጦታዬ ተሰማርቻለሁ? የትዳር ጓደኛዬ ሊሆን የሚችለውን ግለሰብ ሁኔታና ስጦታ ምንድነው?
- (5) ለጋብቻ ያለኝ ፍላጎት የመነጨው እግዚአብሔርን ከማክበር ነው ወይስ የራሴን ስጋዊ ጥቅም ከማስጠበቅ?
- (6) ለትዳር የሚሆን ገቢ አለኝ? ያለዚያ እንዴት እንኖራለን?
- (7) የቤተ ክርስቲያኔ ሰዎች (መሪዎችና አገልጋዮች) ስለኔ ምን ይላሉ? ወላጆቼስ? (ይህ ከብስለትና ከጤነኛ ሕይወት ይዞታ አንጻር የሚታይ ነው)።

እነዚህን ጥያቄዎች ይዘን በእግዚአብሔር ፊት መጸለይና አግባብ ያላቸውን ሰዎች ማነጋገር መጀመር አለብን። ልናገባ የምናስባት ልጅ

ባህርይና ሁኔታም እንደ እግዚአብሔር ቃል የሆነ መሆን አለበት። ይህንንም ቢሆን ለወላጆቻችንና ለቤተ ክርስቲያን ባላደራጃች መንገር ይገባናል። ለራሳችን በጸሎት የምንጠይቀውን ሁሉ ለምናገባውም ሰው ልንጸልይ ይገባናል። ከዚህ ሁሉ በኋላ በእግዚአብሔር ላይ ባለን እምነት በመሞላት ወደሚቀጥው እርምጃ እንሸጋገር። በአንዳንድ አካባቢ ወጣቶች ለትዳር የሚፈልጓትን ልጅ ከማናገራቸው በፊት ወላጆቻቸው ወይም ስለርሷ ጋላፊነት የወሰደውን ሰው ያስቡትን ዘለቄታዊ ዓላማ በመግለጥ ከልጅቱ ጋር አብረው ወጣ ገባ ለማለት ይችሉ ዘንድ ፈቃድ ይጠይቃሉ። ይህም ድርጊታቸው ነገራቸውን በዓለም እንደሚደረገው ያዙኝ ልቀቁኝ በሚል የጊዜያዊ ፍቅር እንዳልተያዙና ለቀም ነገር እንደተዘጋጁ ያመለክታል። በተጨማሪም ለወላጆቻቸው ያላቸውን ጻክብሮት ማሳየታቸው ነው። ከወላጆቻቸው ፍቃድ ካገኙ በኋላ ልጅቱን መጠየቅም አግባብ እንደሆነ ያምናሉ። ይህ እንግዲህ ዘመናዊውን ከባህላዊ የቀየጠ አሠራር ነው።

በእጮኞቻች መሃል የተግባቦት (Communication) አስፈላጊነት
በእጮኞቻች መካከል የሚደረግ ውይይት በወቅቱ ያላቸውን መቀራረብና መግባባት ብቻ ሳይሆን በትዳራቸው ውስጥ ለሚኖራቸው ግንኙነት እጅግ አስፈላጊ አስተዋጽኦ ያደርጋል። በሰዎች መካከል በሚደረግ ግንኙነት ውስጥ ተግባቦት (ኮምኒኬሽን) እጅግ እጅግ አስፈላጊ ነው። የግንኙነት መጠንከርም ሆነ መበላሸት ስለተግባቦት በሚኖረን ግንዛቤ ላይ የሚመሰረት ነው። ብዙ ሰዎች አፍ ሰላላቸውና ቋንቋ ስለሚችሉ ንግግር የሚያውቁ ይመስላቸዋል። መናገር እንዲሁ አንደበት ስላለን ብቻ የምናደርገው ሳይሆን ሌላው በሚገባ እንዲሰማን፣ እንዲረዳን፣ ተገቢ መልስ እንዲሰጠን፣ በዓላማና በድርጊት አንድ ዓይነት አመለካከት እንዲኖረን ወዘተ የምናደርግበት ጥበብ ነው። ስለዚህ መደማመጥ፣ ማስተዋል፣ መረዳት፣ ማመዛዘን፣ አስቦ መናገርና ማገናዘብ ወዘተ ለጥሩ ንግግር እጅግ አስፈላጊ ናቸው። ጥሩ ንግግር ሁለት ሰዎች መነጋገራቸው ብቻ ሳይሆን የሚናገሩትን ማወቃቸው፣ እንዴትና መቼ ምን ማለት እንዳለባቸው መገንዘባቸውን ያመለክታል። ስለተግባቦት በመጨረሻው ክፍል ውስጥ ለፋ አድርገን እንመለከታለን። በዚህ ክፍል በእጮኞቻች መሃል ስለሚኖረው መግባባት በመጠኑ እንመልከት።
መግባባት ያለበት ጥሩ ተግባቦት (ኮምኒኬሽን) ልንማረው የሚገባን ጥበብ ነው። ብዙ በሰማን፣ ባደመጥንና በተለማመድን መጠን ጥሩና ተፈላጊ ነገሮችን መናገር እንችላለን። ስለዚህ ተናጋሪ ለመሆን የመጀመሪያው ትምህርት ተግባቦት (ኮምኒኬሽን) እንደማናውቅ ከመገንዘብ ይጀምራል። ለዚህም እግዚአብሔር እንዲረዳን መጠየቁ መሰረታዊ እርምጃ ነው (ያዕ 4:6)። ወንድና ሴት ሲፈላለጉና ሲገናኙ፣ ለመተዋወቅና ለመጠናናት ጊዜ ሲወስዱ፣ እጅግ የሚያስፈልገው ነገር የጥሩ ተግባቦት (ኮምኒኬሽን) ሚስጥር ማወቁ ነው። በዚህ ጊዜ ሊረዱን የሚችሉ አምስት መሰረተ ሃሳቦችን ቀጥለን እንመልከት።

1. አግባብ ያለው ተግባቦት እንዳናደርግ ከሚገድቡን ነገሮች አንዱ ልባችን ነው። ሁሉም ነገር ከልባችን ይጀምራል። በልብ ያለውን ነው ወደውጭ የምናወጣው (ሉቃ 6:45፣ ያዕ 4:1-2)። በንግግራችን ውስጥ የምናስተላልፋቸው መልእክቶች የሰዎችን ስሜት ሊጎዱ የሚችሉ እንደ አሽመር፣ ከመጠን ያለፈ ትችት፣ ቀልድና ቧልት ከለዎች ጋር ሊኖረን የሚገባውን ሰላማዊ ግንኙነት ሊያበላሹ እንደሚችሉ ልንገነዘብ ይገባል።

- አንደበታችን የልባችን መልእክተኛ በመሆኑ በልባችን ያሰብነውንና የፈለገነውን በአንደበታችን እንገልጣለን። አንዳንዴ ያደግንበት አካባቢ ዘዬ (ያነጋገር ስልት) በሌሎች ተቀባይነት ሊያሳጠን እንደሚችል ካወቅን የምንለውጠውን እንለውጠው። «እኔን ብቻ ስሙኝ» በማለት፣ በስሜታዊነትና በግንፍለኝነት፣ ጥንቃቄና አዘኔታ በጎደለው ሁኔታ መናገርና ለዚህ ሰበብ «አስተዳደጊ ነው» ማለት መልካም ባለመሆኑ እንዲህ ዓይነቱን ባህሪ ማስወገድ አለብን። ይህ የሚያስቸግረን ከሆነ እግዚአብሔር ሊለውጠንና ቅዱስ መንፈሱን በኛ ላይ ሊያደርግ ስለሚችል እርሱን በጸሎት መለመን ያስፈልጋል (ገላ 5:22)።

2. ጆሮአችን እጅግ አስፈላጊ የተግባቦት መሳሪያ ነው። ብዙ ጊዜ ስለተግባቦት ስናስብ እኛ ብቻ መናገር ያለብን ወይም ሌሎች ከሚናገሩት ይልቅ እኛ ብቻ የምንለው የበለጠ አስፈላጊ የሆነ ይመስለናል። ነገር ግን ለጥሩ ንግግር እጅግ አስፈላጊው አንደበታችን ሳይሆን ጆሮአችን ነው። አንድ ሰው «እግዚአብሔር ሁለት ጆሮና አንድ አፍ የፈጠረልን ብዙ አድምጠን ጥቂት እንድንናገር ነው» አለ። በዚህም መሰረት የሚከተሉትን ነጥቦች እንመልከት
- ሌሎች ሲናገሩ ባልቃ አንግባ
 - ሌሎች የጀመሩትን ሃሳብ እኛ አንጨርስላቸው
 - ስናዳምጥ ቀጥለን ስለምንናገረው ወይም ስለምንሰጠው መልስ እያሰላሰልን አይሁን
 - ልባችን ከተናጋሪው ጋር እንዲሆን ዓይናችንም ይመልከተው
 - ሌላው ሰው ከሚናገረው ውስጥ ቀንጭበን በማውጣት ምላሽ ከመስጠታችን በፊት ሙሉውን መልእክትና የሚናገርበትን መንፈስ እንከታተል።

ጥሩ የተግባቦት ችሎታ ሌላው እንዲናገር ማድረግና ንግግሩንም እንዲቀጥል ተገቢ ጥያቄዎችን መጠየቅና ንግግሩን በጥሞና ማዳመጥን በውስጡ ይይዛል። እንዲሁም ተናጋሪው ንግግሩን የሚያቀርብበትን ስሜትና መንፈስ መከተል የጥሩ ንግግር ችሎታ አንዱ መለኪያ ነው። መጽሐፈ ምላሌ 18:2 ይህንን ሁኔታ ግልጽ ያደርጋልናል።

3. አግባብ ያለው ተግባራት (ኮሚኒዜሽን) በድንገት የሚደረግ ወሳኔን ማስተላለፍ አይደለም። በተለይ የተጫጨ ወጣቶች ይህንን ሊያስተውሉ ያስፈልጋል። አንድ ቤተ ክርስቲያን ወጣቶች ከተዋወቁ እስከ ሁለት ዓመት ድረስ ስለሰርገው እንዳያነሱ ያወጡት ደንብ ነበር። ይህም ደንብ ወጣቶቹ በነጻነት ለመተዋወቅና ለመግባባት በቂ ጊዜ እንዲኖራቸው ያስችላቸዋል በሚል እምነት የወጣ ነበር። በነዚህ ጊዜያት ስለእምነታቸው፣ አብረው ስለሚኖሩት ኑሮ፣ ስለግል ዓላማቸውና ዕቅዳቸው (ሕልምና ራዕይ) ለመወያየትና የእርስ በርስ ትውውቃቸውን ለማዳበር ነጻነቱን ርሳራነት ይለጣቸዋል። ይህ ደግሞ እንዲሁ በተለምዶ የሚሆን ሳይሆን ለመነጋገር በቂ ጊዜ በመስጠት የሚሆን ነው። ወጣቶቹ በሚገባ መነጋገርና መቀበል ካልቻሉ ሁለት ዓመትም ቢሆን በቂ ሳይሆን ይችላል።
- በተለይ በጊዜው ለመወያየት ለመጠናቀቅና ጥሩ የሆነ መተዋወቅና ግንኙነት ለመፍጠር መንገድ መቀየስና ዕቅድ ማውጣት አለባቸው። ስለዚህ አብራችሁ ስትሆኑ ስለምትነጋገሩት ነገር አስቀድሞችሁ በማሰብ ጥያቄ አዘጋጁ። ከዚህ ውስጥ የምትወደውን የምትጠላውን የሚያስቃትን የሚያሳዝናትን የሚያስለቅሳትን የምትወደውን ጥቅስ ወይም የምግብ ዓይነት፣ የምትከተለውን የቤት ስርዐት ወዘተ ማወቁ አጅግ ጠቃሚ ነው። ይሁን እንጂ ሁሉንም ባንድ ተነጋግራችሁ ስለማትጨርሱ ጉዳዮቹን በርእስ መከፋፈሉና ዕቅድ አውጥቶ ነጥቦችን ተራ በተራ የመነጋገሪያ ርእስ እያደረጉ ማንሳቱ ንግግራችሁ መልክ እንዳይዝ ይረዳችኋል።
4. አለመጣሳትና አለመግባባት ጤናማ አካሄድ ነው ማለት አይደለም። አልፎ አልፎ የሚደርስ አለመግባባት በጤናማ ግንኙነት ውስጥ ሊከሰት የሚችል ክስተት ነው። ሆኖም በንግግራችን ሁሉ ዓላማ አድርጋችሁ መያዝ ያለባችሁ እንዳትሳዱና እንዳትጣሉ ጥንቃቄ ማድረግ እንጂ ለመግባባት ይረዳል ተብሎ ጠብን መፈለግ ስህተት ነው። ከተስያዩ አካባቢ የመጣንና በጾታ የምንለያይ በመሆናችን አልፎ አልፎም ቢሆን መቃቃራችን አይቀርም። ተጣልቶ መታረቅን የሚያውቁ ወጣቶች ለወደፊቱ ትዳራቸው ጥሩ መሰረት ይጥላሉ። በምትነጋገሩበት ወቅት የሚከተሉትን አስር ነጥቦች ልብ በሉ።
- ስጋታችሁን፣ ፍርሃታችሁን፣ ስሜታችሁን፣ ጭንቀታችሁን ወዘተ ያለፍርሃትና ስጋት በግልጽና በንጽህና ተናጋግሩ። ሆኖም ሌላውን ለው በመክለስና በመጉዳት እንዳይሆን ተጠንቀቁ (ምሳ 11:9)።
- ጤነኛ ርሳራነት የሚሰማውና አካላትን የሚገልጽ የድምጽ ይዞታ ይኑራችሁ። ክርክርና ጠብ የሚያስነሳ ሃሳብ አትለዋወጡ (ምሳሌ 15:1)።

- አታጋኑ፤ በእውነት ሳይ አትሸፍጡ፤ አትጨማምሩ። «በፍጹም ...፤ ምን ጊዜም—» የሚሉ ጥቅል ቃላትን አትጠቀሙ (ኤፌ 4:25)።
 - በትክክል የሆነና ግልጽ ምሳሌ ተጠቀሙ። ከቻላችሁ ከመናገራችሁ በፊት ስለምትነጋገሯቸው ነገሮች ማስታወሻ ውሰዱ። በጥቅል ከመናገር ተቆጠቡ።
 - ጉዳታችሁንና ሐዘናችሁን ብቻ ከመግለጥ ይልቅ መፍትሄም አቅርቡ። በበቀል (ብድር በመመለስ) መንፈስ ሳይሆን በመሻሻልና በለውጥ ሳይ አተኩሩ (ሮሜ 12:17-21)።
 - ሌላው የሚለውን በጥሞና አድምጡ። ማለትም ስሜቱን፣ መከራከሪያ መንገዱን ጉዳቱን ባጠቃላይ ሁኔታውን ሁሉ አጠኑ (ያዕ 1:19)።
 - በምሬት፣ በቁጣ፣ በጥላቻ፣ በግዴለሽነት፣ ከንቱ ክርክርና ንግግር ላለመጠመድ ጣሩ። እነዚህ በግልጽ የሚታዩ ስሜቶች ቢሆኑም ወደኃጢአት እንዳይመሯችሁ ተጠንቀቁ (ኤፌ 4:26)።
 - ስህተታችሁን ለመቀበልና ይቅርታ ለመጠየቅም ሆነ ለሌላው ይቅርታን ለመስጠት ፈጣኖችና ፍቃደኞች ሁኑ። ቂመኛ ላለመሆን ጣሩ (ሉቃስ 17:3-4)።
 - ሌላው የሚለውን በሚገባ እስከምትረዱ ድረስ ጥያቄ መጠየቅንም ሆነ ማዳመጥን አታቁሙ። ወደመፍትሄ ለመድረስ አንዱ ሌላውን ያደፋፍር (ሮሜ 9:19)።
 - በትክክለኛው ጊዜ ትክክለኛውን ነገር መናገር የምትችሉበት ደረጃ ሳይ እስክትደርሱ ድረስ አንደበታችሁን አሰልጡ።
- መታወቅ ያለበት ግጭት (ጠብ) ሁሉ ክፉ አለመሆኑም ነው። ስለዚህ ብትጣሉ ብዙ አትደናገጡ። አንዱ የመተዋወቂያና መቀራረቢያ መንገድ ሊሆን ይችላል። ስለዚህ የእግዚአብሔርን እርዳታ በመጠየቅ በፍቅርና በትህትና ለመስተካከል ጣሩ።
5. በልባችሁ ያለው ሃሳብ ከምትናገሩበት ዘዴና ጥበብ ይበልጣል። ምክንያቱም በልባችሁ ያሰባችሁትን ሁሉ መናገር አትችሉም። ልባችንና መንፈሳችን ሌላውን ብቻ ሳይሆን እግዚአብሔርንም ደስ የሚያስኝ መሆን አለበት (ኤፌ 4:29)።

መወያያ ነጥቦች

መወያየት ትውውቅን ያዳብራል

ሁለት ሊጋቡ የሚተሳሰቡ ወጣቶች ከጋብቻቸው በፊት ሊወያዩባቸውና አንዳቸው ሌላቸውን ሊያውቁባቸው የሚችሉበት ጥያቄዎች ከዚህ በታች ለፍረዋል። እነዚህ ጥያቄዎች የበለጠ ለመቀራረብ፣ አንዱ ሌላውን በሚገባ ለማወቅና ለማጥናት እንዲሁም ዘላቂነት ያላቸውን ውሳኔዎች የመወሰን ብቃታቸውን ለማሳደግ እንዲያግዙ ታስበው የተዘጋጁ ናቸው። የነዚህ ጥያቄዎች መልስ ግንኙነታችሁ እንዲሰምር ወይም አቋርጣችሁ ሌላ የሚመስላችሁን እንድትፈልጉ የሚያደርግ ይዘት አላቸው። ጥያቄዎቹን ተራ በተራ ወይም እየዘለላችሁ መጠያየቅ ትችላላችሁ። እነዚህ ጥያቄዎች የመነጋገሪያ ሃሳብ የሚሰጡ በመሆናቸው በምን ርእስ ላይ መነጋገር እንደሚገባቸው ለማያውቁና ድንገት አንዱ ቢጠይቅ «እንዴት ይህን ሊጠይቀኝ ቻለ?» በማለት ከሚፈጠር ንትርክ የሚያድኑ ናቸው። በጽሑፍ ሆነው ስለሚነበቡ ማንም ለምን ተጠየቅሁ ሊል አይደፍርም።

ወይይቱ የሚካሄድበት ግልጽ፣ ጸጥ ያለና ሁከት የሌለበት ስፍራ መሆን አለበት። በሚገባ ለመደማመጥና የሌላውን ሃሳብ ለመረዳት ጣሩ እንጂ የኔ ሃሳብ ለምን አልተደመጠም በማለት ችግር አትፍጠሩ። ሁሉንም ጥያቄዎች ባንድ ቀን መልሳችሁ ለመጨረስ አትሞክሩ። በደንብ በስፋት ከተወያየችሁባቸው ወራት ሊፈጁ ይችላሉ። አንዳንዶቹን ጥያቄዎች በስልክም ልታቀርቧቸው ትችላላችሁ። በዚህ ውስጥ ያልተካተቱ ሌሎች እዳዲስ ጥያቄዎችም ካሏችሁ ወይም ከቀረቡላችሁ በቀና ልብና መንፈስ መወያየት ይቻላል።

በትዳር ውስጥ ሊያጋጥሙ የሚችሉትን ችግሮችና መልካም ነገሮች ሁሉ በተቻለ መጠን እንዲያጠቃልሉ ሆነው የተደራጁ ናቸው። ሆኖም አቀራረባቸው ከእጮችሁ ጋር የነበራችሁን ጊዜ ለመመዘን የሚረዷችሁ በየግል የሚመለሱ ጥያቄዎች እንጂ ለውይይት የሚቀርቡ አይደሉም። በግል ከመለሳችሁ በኋላ ስጋት፣ ግራ መጋባትና ፍርሃት ያላችሁን ወይም ግንኙነታችሁን ያዳብራል የምትሏቸውን በጥያቄ መልክ በማቅረብ መወያየት ትችላላችሁ። ስለዚህ ለጥያቄዎቹ በመጀመሪያ «አዎን» ወይም «አይደለም» የሚል መልስ ሰጡ። ቀጥሎም «ለምን እንዴት፣ መቼ፣ ምን፣ የት?» ከሚሉ ጠቋሚ ጥያቄዎች አንዱን በመምረጥ ተራ በተራ ተወያዩባቸው። በወንድ ወይም በሴት ጾታ መልክ መጠየቃቸው የአንዱን ወገን ብቻ ለማመልከት አይደለም። ለሁለታችሁም ይሆናሉ።

ደረጃ 1 አብራችሁ በምትሆኑባቸው ጊዜ የሚሰማችሁን ስሜት

የሚያንጸባርቁ ጥያቄዎች

1. እኔና እጮኛዬ በዕድሜ ጉዳይ በሚገባ ተነጋግረናል? በጣም እንቀራረባለን? የዕድሜ ልዩነት በትዳራችን ለውጥ እንደማያመጣ ተወያይተናል?
2. እኔና እጮኛዬ በትምህርት ደረጃችን ብዙ ልዩነት አለን? የትምህርት ልዩነት በትዳራችን ብዙ ለውጥ እንደማያመጣ ተነጋግረናል?
3. ከእጮኛዬ ጋር አብረን ስንሆን የመዝናናት ስሜት ይሰማኛል?
4. የማልወደውን ጠባይና ልማድ እጮኛዬ ላይ አያለሁ?
5. አንዳንዴ እጮኛዬ ጨርሶ የሚያዳምጠኝ አይመስለኝም? የራሱን ሃሳብ ብቻ ማስተላለፍ ይፈልጋል?
6. ከእጮኛዬ ሁኔታ የታዘብኳቸው አንዳንድ የሚያስፈሩኝ ነገሮች አሉ?
7. ከተጋባን በኋላ እጮኛዬ ሊያስወግዳቸው የሚገባ አንዳንድ ባህርያትና ልምዶች አሉ?
8. ወላጆቻችን ሳይግባቡ ሊቀሩ ችግራቸውን የሚፈቱበትን አንዳንድ መንገዶች አንስተን ከእጮኛዬ ጋር ተነጋግረናል? ከዚህ ውስጥ የማልቀበላቸውን በግልጽ ነግራለሁ? ለምሳሌ ችግርን በዱላ ወይም በስድብ ለማስወገድ መፈለግ፣ መዘጋጋት (መኳረፍ)።
9. እጮኛዬ ከተጋባን በኋላ ሊጎዳኝ ይችላል ብዬ እስጋለሁ?
10. ከእጮኛዬ ጋር በትዳራችን ልናደርግ ያስብናቸው ብዙ እቅዶች አሉን? እቅዶቻችንንም ግብ ልናደርስ እንደምንችል እርግጠኛ ነኝ?
11. እጮኛዬ የምናገረውን ሁሉ በሚገባ ያደምጠኛል? ይህ ሁኔታ ከጋብቻ በኋላም ይቀጥላል ብዬ አምናለሁ?
12. እጮኛዬ ከእኔ በቀር ሌላ ሰው ጨርሶ እንደማያስብ እርግጠኛ ነኝ? ሌላ ሰው ቢኖረው ይነግረኝ ነበር?
13. በእጮኛዬ ማንነት በጣም ደስተኛ ነኝ? ከርሱ የተሻለ አገኛለሁ ብዬ አላምንም?
14. በመካከላችን ያለመግባባት ሲፈጠር እንደመፍትሄ የምንጠቀምባቸውን አንዳንዶቹን ነገሮች ጨርሶ አልወዳቸውም? እንዲለወጡ የምፈልጋቸው አሉ?
15. ከእጮኛዬ ጋር ብዙ ጊዜ የሃሳብ ግጭት አለን?
16. እኔና እጮኛዬ ስንጣላ ተኳርፈን ብዙ ጊዜ እንቆያለን?
17. እጮኛዬ አስቀደሞኝም ቢሆን እኔ እስካናገረው ድረስ አያናገረኝም? ይቅርታ የመጠየቅ ችግር አለበት?
18. እኔንና እጮኛዬን በምክር የሚረዱን ያገቡ ጥሩ ሰዎች አሉን? የልባችንን ግልጽ አድርገን እንነግራቸዋለን?
19. ቤተ ክርስቲያን ስለ ጋብቻ ፕሮግራም ይዛ ታስተምረናለች?
20. ብዙ ጊዜ እኔና እጮኛዬ የአመለካከትና የአስተሳሰብ ልዩነት አለን? ይህ ነገር ለወደፊቱም በትዳራችን ችግር እንዳያመጣብን እስጋለሁ?

21. እጮኛዬ የእኔን አመለካከት አክብሮ ያደምጣል? ስለማንኛውም ነገር ያለኝን አስተያየት ለማወቅ ይጓጓል?
22. እኔና እጮኛዬ የምናደርጋቸውን ነገሮች ሁሉ እኩል ተማከረን እንወስናለን? በዚህ በኩል ቅሬታ የለኝም?
23. ለእጮኛዬ ሃሳቤን ገልጬ ለመናገር ምንም ችግር የለብኝም?
24. እጮኛዬ ሳንግባባ ስንቀር በዝምታ ወይም እንዳልሽ በማለት ነገሩን ቶሎ ይቆርጣል? ስለዚህ ባህሪው ብዙ ጊዜ ከተወያየን በኋላ ለመለወጥ ፍቃደኛ ነው? የመለወጥም ምልክትስ አይቼበታለሁ?
25. ከእጮኛዬ ጋር ስንወያይ ረጋ ቆሎ ከማዳመጥ ይልቅ ቁጣ ይቀድመዋል? ይህ ድርጊት ለወደፊት ሕይወታችን ያስጋናል?
26. ከእጮኛዬ ጋር እንድንጋባ የምንፈልገው ስለምንፋቀር ብቻ ነው? ለትዳር የሚያስፈልገው ይህ ብቻ ነው?
27. እጮኛዬ ተለዋዋጭ ጠባይ ስላለው በጣም እስጋለሁ?
28. አሁን በእጮኝነት ጊዜያችንም ሆነ ወደፊት በትዳራችን ስለሚሆነው ነገር በብዛት ውሳኔ የሚሰጠው እጮኛዬ ነው?
29. እጮኛዬ ባስተዳደሩ ከፍተኛ ጉዳት ደርሶበታል? ይህ ጉዳት አመለካከቱን ከፋኛ ጎድቶታል?
30. እጮኛዬ በሁሉም መንገድ ካላሸነፈ ቅር ይሰኛል? ይህንን ድካሙን ለመቀበል ዝግጁ ነኝ?
31. እጮኛዬ የስፖርት ጨዋታ ማየትን ያዘወትራል? ከዚህ የተነሳ ብዙ ጊዜ ፕሮግራማችንን ቀይረናል? ይህን ባህሪውን እንዲቀይር ሞክራ አልተሳካልኝም?
32. ይቅርታ እንደ መጠየቅ የሚከብደኝ ነገር የለም?
33. ከጋብቻ በፊት ወሲብ መፈጸምም ሆነ ወደወሲብ የሚገፋፋ ነገሮችን ሳለማድረግ ወስነናል?
34. እጮኛዬ ወሲብን ለመፈጸም ይገፋፋኛል?
35. እጮኛዬ እንዳይከዳኝ የፈለገውን ነገር ሁሉ አደርግለታለሁ?
36. በእጮኛዬ ላይ የማፍርባቸው ነገሮች አሉኝ? ከጮኛዬ ጋር ሆኜ ሰዎች እንዲያዩኝ አልፈልግም?
37. እኔና እጮኛዬ በተገናኘን ቁጥር እንጣላለን?
38. ለማግባት በጣም መቸኮሉ ያሳስበኛል?
39. እጮኛዬ ቶሎ እንድንጋባ ይፈልጋል? እኔ ግን እስካሁን እርግጠኛነት አልተሰማኝም?
40. አንዳንዴ የማይታረቁ የሃሳብ ልዩነቶች ሲኖሩን የየራሳችንን ተወት በማድረግ መካከለኛ መንገድ እንመርጣለን?
41. አንዳንድ ጊዜ ትክክለኛ የትዳር ጓደኛ ምርጫ ማድረጌን አጠራጠራለሁ ብዬ አስባለሁ?
42. ስለ እጮኛዬ በሚገባ የማውቃቸው ብዙ ነገሮች አሉኝ?
43. እጮኛዬ ከኔ የደበቃቸው ነገሮች አሉት? ለምን እንደማይነግረኝ ግራ ገብቶኛል?

44. እጮኛዬ ግትር ነው? እንዴ አንድ ነገር ከተናገረ አይመለስም?
45. እጮኛዬ ተለዋዋጭ ባህርይ ስላለው ቁርጥ ያለ ውሳኔ ማድረግ አንችልም?
46. እጮኛዬ ከኔ በላይ ትምህርቱን (ሥራውን፣ ዘመዱን) ይወዳል?
47. እንዳንዴ የእጮኛዬ ቀልዶች ጨርሶ አይጥሙኝም? ከዚህ የተነሳ እንጋጫለን (እንኮራረፋለን)?
48. እጮኛዬ ከሌሎች ተቃራኒ ጾታዎች ጋር ባለኝ ግንኙነት ደስተኛ አይደለም?
49. ከእጮኛዬ ጋር ያለን ግንኙነት እንዳይቋረጥ ሁሉንም ዋጋ ለመክፈል ዝግጁ ነኝ?
50. እጮኛዬ በሚወዳቸው የጊዜ ማሳለፊያዎች (Hobby) ደስተኛ አይደለሁም?
51. እጮኛዬ በሚገባ ሃሳቡን መግለጥ አይችልም?

ደረጃ 2 ከመንፈሳዊ ጉዳዮች ጋር የተያያዘ

1. እኔም ሆንኩ እጮኛዬ ጌታ ኢየሱስን የግል አዳኞችን አድርገን ተቀብለናል?
2. እኔና እጮኛዬ አንዳንዴ በመንፈሳዊ ልምምዶች ላይ መግባባት የለንም?
3. ለትዳራችን መመስረትና ጽናት እግዚአብሔር ከፍተኛ አስተዋጽኦ እንዳለው እኔና እጮኛዬ እኩል እናምናለን?
4. መጽሐፍ ቅዱስ የሕይወታችን መሰረትና መመሪያ ነው?
5. እኔና እጮኛዬ በተገናኘን ቁጥር ስለእግዚአብሔር ነገር እንነጋገራለን? ምስክርነት እንለዋወጣለን?
6. ከቤተ ክርስቲያን ጋር ሁለታችንም የጠበቀ ግንኙነት አለን?
7. ስለ መንፈሳዊ ነገር አብረን እንወያያለን?
8. እጮኛዬ የኔን ያህል ቤተ ክርስቲያን ስለማይመላለስ በወደፊቱ ኑሮአችን ላይ ችግር ይገጥመናል የሚል ስጋት አለኝ?
9. በአስራትና በበኩራታችን ታማኞች ነን? ስለዚህም ነገር ተነጋግረናል?
10. እንድንጋባ የእግዚአብሔር ፍቃድ እንደሆነ እርግጠኛ ነን?
11. ቤተ ክርስቲያን በኔና በእጮኛዬ መካከል ያለውን ግንኙነት ታውቃለች?
12. የኔና የእጮኛዬ ቤተ ክርስቲያን ተመሳሳይ ነው? የተለያዩ ቢሆንም ከትዳራችን በኋላ ወደ አንድ ቤተ ክርስቲያን እንድንጠቃለል ተስማምተናል?
13. እኔና እጮኛዬ የማንስማማባቸው ዶክትሪንና አንዳንድ መንፈሳዊ ልምምዶች አሉ?
14. በትዳራችን በየቀኑ አብረን እንደምንጸልይ ተስማምተናል?
15. እጮኛዬ ሳገልግሎት ያደፋፍረኛል?
16. ከእግዚአብሔር ጋር በግል ባለኝ ግንኙነት ደስተኛ አይደለሁም?

ደረጃ 3 ዘመዶችንና ጓደኞችን በሚመለከት

1. በመንፈሳዊ ሕይወታችን የሚያበረታቱን ጓደኞች አሉን?
2. ጓደኞቻችን በእኛ እጮችን ደስተኞች ናቸው?
3. አንዳችን ያንዳችንን ጓደኞች እናውቃለን?
4. ከጓደኞቻችን ይልቅ እርስ በርስ ላለን ግንኙነት ቅድሚያ እንሰጣለን?
5. እጮችዬ ከጓደኞቼ ጋር ብዙ ጊዜ ስለሚያጠፋ እሰጋለሁ?
6. እጮችዬ አንዳንድ እንዲተዋቸው የምፈልጋቸው ጓደኞች አሉት?
7. ጓደኞቼ ስለእኔ ክፉ ክፉ ነገሮች ይነግሩታል ብዬ እሰጋለሁ?
8. ዘመዶቼ አይቀበሉኝም?
9. የእጮችዬ ዘመዶች እምነታችንን ይቃወማሉ?
10. በእኔ ዘመዶች ደስተኛ የሚሆን አይመስለኝም?
11. ዘመዶቼን ከሚገባው በላይ ስለሚያዳምጥ ለወደፊት ትዳራችን ችግር ይፈጥራሉ ብዬ እሰጋለሁ?
12. ወላጆቻችንንና ዘመዶቻችንን
 - እንዴት እንደምናለተናግድ ስምምነት አለን?
 - እንዴት እንደምንረዳቸው በሚገባ ተነጋግረናል?
 - ከተጋባን በኋላ አብረውን እንደሚኖሩ ተነጋግረን ተስማምተናል?
 - ከዘመዶቻችን ይልቅ ለትዳራችን ቅድሚያ መስጠት እንዳለብን ተማምናል?
13. የጋብቻ እቅዳችንን በሚመለከት የዘመድም ሆነ የጓደኛ ጣልቃ ገብነት የለብንም?

ደረጃ 4 ቤተክርስቲያንንና እምነትን የሚመለከት

- (1) በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ስላለን ተሳትፎ ሁለታችንም ተስማምተናል?
- (2) ከእጮችዬ ጋር በአንዳንድ የቤተ ክርስቲያን ትምህርቶች ላይ አንስማማም?
- (3) ትዳራችንን የሚያጸና ብርቱ መሰረት የእግዚአብሔር ቃል እንደሆነ ሁለታችንም እናምናለን?
- (4) ባለኝ መንፈሳዊ ሕይወትና ልምምድ ላይ ትዳር ተጽዕኖ የሚፈጥርብኝ ይመስለኛል?
- (5) ስለ መንፈሳዊ ነገሮች ከእጮችዬ ጋር መወያየት ያዳግተኛል?
- (6) እጮችዬን አብረን እንድንጸልይ ከመጠየቅ የሚያግደኝ ነገር የለም?
- (7) ከእግዚአብሔር ጋር ባለኝ የግል ግንኙነት አንዳንዴ ደስ ስለማልሰኝ ይረብሽኛል?
- (8) ጌታ ኢየሱስን እንደግል አዳኝ አድርጎ ማወቅ ለትዳር ግንኙነታችን ዋና መሰረት እንደሆነ አውቃለሁ?
- (9) በመንፈሳዊ ሕይወታችን እንድናድግ አንዳችን ለሌላችን አስፈላጊውን እርዳታና ጥንቃቄ ለማድረግ ተስማምተናል?

- (10) እጮችዬ የእኔን ያህል ቤተ ክርስቲያን ስለማያዘውትር ያሳስበኛል?
- (11) ብዙውን ጊዜ እጮችዬ በጌታ ደስተኛነት አይታይበትም?
- (12) ለቤተ ክርስቲያን ልንሰጥ ስለሚገባን አስራትና በኩራት ስምምነት አለን?

የምትተዋወቁት ስትነጋገሩ ነው

ደረጃ 5 እንደ ባልና ሚስት ለመተያየት መቻል

- (1) ከባልነትና ከሚስትነት ስለሚጠበቁ ኃላፊነቶች ጥሩ መግባባትና መስማማት አለን?
- (2) እኔና እጮችዬ በየግላችን ምን ያህል ጊዜ ማጥፋት እንዳለብን ተስማምተናል?
- (3) ቤታችንን ለማስተዳደር እያንዳንዳችን ልንወስደው ስላቀድነው ኃላፊነት በመወያየታችን ተደስቻለሁ?
- (4) መንፈሳዊና ስጋዊ እርዳታ ሲያስፈልገኝ ከእጮችዬ ማግኘት እችላለሁ?
- (5) እኔና እጮችዬ የቃል ኪዳን ጋብቻ ማለት ምን እንደሆነና የሚያስከፍለውን መስዋዕትነት ስለምናውቅ ደስ ይለኛል?
- (6) ደስተኛ መሆን የምችለው ካገባሁ ብቻ ነው?
- (7) በትዳር ሕይወት ውስጥ ይቅርታ ማድረግ ከፍተኛ ስፍራ ሊሰጠው የሚገባ ቁም ነገር እንደሆነ አምናለሁ?
- (8) በቤት ስለሚሰሩ ነገሮች ከወደፊት የትዳር ጓደኛዬ ጋር ላንስማማ እንችላለን ብዬ እሰጋለሁ?

- (9) የታማኝነትን ትርጉምና በትዳርም ውስጥ ሊኖር ስለሚገባው ስፍራ ተነጋግረናል?
- (10) የእጮችሮ መንፈሳዊ ሕይወት ጠንካራ በመሆኑ ለትዳራችን ጥንካሬ ይሰጣል ብዬ አምናለሁ?
- (11) እያንዳንዳችን ስላለን የወደፊት ዓላማ፣ ግብና ምኞት በመወያየት ተስማምተናል?
- (12) እጮችሮ በቀመና (መልክ፣ አለባበስ፣ ውበት ወዘተ) ላይ ከፍተኛ ትኩረት ስላለው ብዙ ይጠብቅብኛል? ይህ ደግሞ እንደሚጠብቀኝ ሆኜ ባልገኝ ምን ይሰማል በማለት ስጋት ይዘኛል?
- (13) እኔና እጮችሮ ወደፊት ሊኖረን የሚገባው መኖሪያ ቤት ዓይነት ተነጋግረን ተግባብተናል?
- (14) ከእጮችሮ ጋር ስንጣላ ይቅርታ መጠየቅ ይከብደኛል? ስንጋባ እንዴት እንሆን ይሆን ብዬ አሰጋለሁ?
- (15) ሁለታችን ከተፋቀርንና እግዚአብሔርን በመፍራት ከኖርን በመካከላችን ችግር አይገጥመንም፤ ችግር ከተከሰተም በጣም ጥቂት እንደሚሆን አምናለሁ?
- (16) አንዳንዶቹን የሕይወቴን ችግሮች ትዳር እንዲያቃልልኝ ተስፋ አደርጋለሁ?
- (17) የትዳር ግንኙነታችንን ለማጠንከር ለሁለታችን ብቻ በቂ ጊዜ አይኖረንም ብዬ አሰጋለሁ?
- (18) ጋብቻ ለሚያመጣው የኑሮ ለውጥ ሁሉ ዝግጁ ነኝ?
- (19) የትዳር ዓደኛዬ ታማኝ ሆኖ ባይገኝ ስለምሳዳ ትዳር ውስጥ መቀጠል አልፈልገም?
- (20) የመረጥነው የቤተሰብ ምጣኔ (Family Planing) በወሲብ ግንኙነታችን ላይ ሊያስከትለው ስለሚችለው ነገር ተነጋግረናል?
- (21) ለትዳራችን ያለኝ ቆራጥ ውሳኔ በሕይወቴ ዘመን ሁሉ እንደሚጸና ጥርጥር የለኝም?
- (22) በትዳር ውስጥ በሚነሱ ጉዳዮች (Domestic Affairs) ባል ከፍተኛ ስልጣን ያለው መሆኑን አቀበላለሁ፤ የመሪነት ኃላፊነቴን በሚገባ መወጣትም ይጠበቅበታል?

ደረጃ_6 ገንዘብን የሚመለከት

- (1) በአስተዳደራችን ያለውን ልዩነት በገንዘብ አያያዣችንና አጠቃቀማችን ላይ ችግር ሊፈጥርብን ይችላል የሚል ስጋት አለኝ?
- (2) እጮችሮ አንዳንዴ ገንዘብ ያላግባብ ስለምታጠፋ ያሳስበኛል?
- (3) የትዳር ዓደኛዬ ከኔ የበለጠ የገንዘብ ገቢ ወይም ሹመት ቢኖራት ቅር የሚለኝ ይመስለኛል?
- (4) ከእጮችሮ ጋር ስለገንዘብና ንብረት አያያዝ እንዲሁም በሕብረተሰቡ ውስጥ ስለሚኖረን ስፍራ ተነጋግረን ተግባብተናል?

- (5) ስለገንዘብ አያያዝና አጠቃቀማችን በሚገባ ተወያይተን ሃላፊነት ተከፋፍለናል?
- (6) የገንዘብ አወጣጣን በመወሰን ረገድ በባጀት እንደምንኖር ተወያይተን ጥሩ ውሳኔ ላይ ደርሰናል?
- (7) የተለያዩ ወይም አንድ የባንክ ደብተር እንዲኖረን በመግባባት ወስነናል?
- (8) ወደ ትዳራችን ሁለታችንም ስለምናመጣቸው ንብረትና እዳ በመገጋገር እንዴት እንደምንጠቀምባቸውና እንዴት እንደምንከፍል ተስማምተናል?
- (9) ከገቢያችን ይልቅ ወጪያችን የሚበዛ ስለሚመስለኝ አሰጋለሁ?
- (10) በገንዘብ አያያዝ እቅዳችን ላይ ብድር መቼና እንዴት መጠቀም እንደሚገባን ተነጋግረናል?

ደረጃ_7 ስርዓትን በተመለከተ

- (1) የጋብቻችን ቀን ዝግጅትና ስነስርዐት ከመጠን የሚያልፍና ለታይታ ይሆናል ብዬ አሰጋለሁ?
- (2) የጋብቻ ስነስርዐታችን ክርስቶስን እንዲያንጸባርቅ አፈልጋለሁ?
- (3) በጋብቻ ስነስርዐታችን ቀን ባህላዊ ጨዋታና ዘፈን እንዲኖር አንፈቅድም?
- (4) በጋብቻ ስነስርዐታችን ላይ አልኮልነት ያላቸው መጠጦች ለማቅረብ አስበናል?
- (5) ስለስርጉ ወጪ፣ ስለስፍራው፣ ስለሚዜና አጃቢዎች በሚገባ ተወያይተናል?
- (6) ከስርጉ ስነስርዐት በኋላ ወጣ ብለን የጫጉላ ጊዜአችንን ለማሳለፍ ወስነናል?
- (7) መቼ፣ የትና ማን እንደሚያጋባን ወስነናል?
- (8) የምግብ፣ የሽርሽር፣ የጌጣጌጥ፣ ወዘተ የመሳሰሉትን ጉዳዮች ተወያይተናል?
- (9) ባስርግ ዝግጅት አንጻር የሚረዱን ሰዎች እነማን እንደሆኑ በሚገባ እናውቃለን?

ደረጃ_8 ስራን በተመለከተ

- (1) እኔና እጮችሮ ለትዳራችንና ለቤተሰባችን ጥቅም አስፈላጊ በሚሆንበት ወቅት በስራ ዓለም ያለንን እቅድ ልንቀይር እንደምንችል ተነጋግረናል?
- (2) እጮችሮ በውጭ ስለሚሰሩ ሚስቶች ያለው አመለካከት ወደፊት ችግር ይፈጥራል ብዬ አሰጋለሁ?
- (3) በወደፊት የትዳር ዓደኛዬ ስራና የስራ ሕይወት ምርጫ እስማማለሁ?
- (4) የቤት ስራተኛን ማን እንደሚያስተዳድር ተወያይተን ተስማምተናል?

- (5) ልጅ ስወልድም ስራዬን ማቆም አልፈልግም፤ ቤት መሆን ያስጠላኛል? በዚህ ጉዳይ ላይ ተነጋግረናል?
- (6) እጮኛዬ ተቀጥፎ ባልሰራ ቅር ይለዋል? እኔ ግን ልጄን ማሳደግ እመርጣለሁ?

ደረጃ 9 አጠቃላይ መጠይቆች

- (1) ስለትዳር ያላችሁን የግል እምነትና አመለካከት ግለጹ?
- (2) ምን ዓይነት የትዳር ጓደኛ ለመሆን ታስባለህ? በመጨረሻዎቹ ዓመታት በትዳር ጓደኛህ ላይ ምን ዓይነት የባህሪ ለውጥ የምታሳይ ይመስልሃል?
- (3) በትዳራችሁ ውስጥ ለትዳር ጓደኛህ ምን ምን ኃላፊነቶች ያሉብህ ይመስልሃል?
- (4) ከትዳር ጓደኛህ ምን ትጠብቃለህ ወይም የትዳር ጓደኛህ ምን ዓይነት ሰው እንዲሆን ታስባለህ?
- (5) በትዳራችሁ ውስጥ የትዳር ጓደኛህ ላንተ ያላት ኃላፊነት ምንድነው?
- (6) በአሁኑ ወቅት ከእጮኛህ ጋር የማትስማሙበት ወይም የሚያጨቃጭቃችሁ ነገር አለ? በሃሳብ የምትለያዩበት ጊዜና ሁኔታ አለ? የማያጨቃጭቃችሁ ጉዳይ አለ?
- (7) በትዳራችሁ ውስጥ ችግር ቢገጥማችሁ ወይም ባለቤትህ ችግር ቢኖራት የቤተ ክርስቲያንን ምክርና እርዳታ ትጠይላችሁ? ለምን? የቤተ ክርስቲያንን ውሳኔ ታከብራላችሁ?
- (8) ቂም ስለመያዝ ምን ታስባለህ?
- (9) እንደ ባልና ሚስት የዛሬ 5 ዓመት ራሳችሁን የት ታያላችሁ? ከ25 ዓመት በሃላላሽ?
- (10) በወላጆቻችሁ ትዳር ውስጥ ያያችሁትና በእናንተ ትዳር ውስጥ እንዲገኝ የምትፈልጉት መልካም ነገር አለ? ምን? ለምን?
- (11) ይህንን ሰርግ ለማካሄድ ያቀዳችሁት የገንዘብ ወጪ ምን ያህል ነው?
- (12) ልጆች እንዲኖራችሁ ትፈልጋላችሁ? ምን ያህል? መቼ? ጾታቸውን? ባይኖሩሰ?
- (13) ልታገባት ያቀድሃት ሴት ላንተ እንደሆነች እንዴት ልታምን ቻልክ?
- (14) ጥሩ የትዳር መሰረት መጣል እንድትችሉ የሚረደዱችሁ አብራችሁ የምታደርጓቸው ነገሮች አሉ?

በእጮኝነት ጊዜ የሚፈጠሩ ችግሮች

በእጮኝነት ጊዜ የሚፈጠሩ ችግሮች አብዛኛዎቹ እልክኝነት ካልተጨመረባቸው በስተቀር ሊስተካከሉ የሚችሉ ናቸው። ሆኖም በዓላማና በባህርይ አለመጣጣም ካለ ወደጋብቻ ከማዝገም ይልቅ መለያየቱና ሌላ የሚመስለንን ሰው መፈለጉ የተሻለ ነው። ለምሳሌ ወንዱ እኔ ከጋብቻ በኋላ በሙሉ ጊዜዬ እግዚአብሔርን ማገልገል እፈልጋለሁ ቢልና ሌቷ እንዲህ ዓይነቱን ሽክም ለመሸከም ፍቃደኛ ባትሆን ተገቢው

ውሳኔ ይህን ግንኙነት ማቋረጥና ሌላ መፈለግ ነው። በሌላ በኩል በገንዘብ አያያዝና ወጪ የማይስማሙ ከሆነ ይህ በምክርና በውይይት ሊስተካከል ስለሚችል እጮኝነትን ለዚህ ብሎ ማቋረጡ አግባብ አይደለም። አንዳንድ ችግሮች በውይይት ይፈታሉ፤ ሌሎች በመቻቻል (ማመቻመቻ፣ አንዱ በመጠኑ ፍላጎቱን በመቀነስ ወይም መብቱን በመተው) ሊስተካከሉ ይችላሉ። በምክርና በትምህርት የሚለወጡም ነገሮች አሉ። አንዳንድ ችግሮች ግን አብረን ለመኖር የማያስችሉ ስለሚሆኑ፤ የእነዚህ ዓይነት ችግሮች መኖራቸው ከተረጋገጠ እጮኝነቱን ከመሰረዝ በስተቀር ሌላ አማራጭ አይኖርም።

(ሀ) ተገላልጦ አለመነጋገር

አብዛኛውን ጊዜ በተጨማሪ ወጣቶች መሃል ግራ መጋባት ከሚፈጥሩ ነገሮች አንዱ ስላሰፈው ታሪካቸው ምን ያህል ለእጮኛቸው መናገር እንዳለባቸው አለማወቅ ነው። እጮኛዎች ቆይቶ በትዳራቸው ውስጥ ችግር ሊፈጥር የሚችል ያለፈ ታሪክን ሁሉ በሚገባ መግለጥ አለባቸው። ለምሳሌ የቤተሰብ ታሪክ፣ ከመተዋወቃቸው በፊት የተፈጸሙ አንዳንድ አሳፋሪ ነገሮች፣ ከመንግስት ወይም ከእካባቢ ሰዎች ጋር ተፈጥሮ የነበረ ችግር ወዘተ መነገር የሚገባቸው ጉዳዮች ናቸው። የሕሊና ክስ ሆኖ የሚሰማቸውን ሁሉ ለምሳሌ የአባል ዘር በሽታ፣ የተወለደ ልጅ፣ እዳ የመሳሰለ ነገር ካለ በግልጽ ከወዲሁ መነጋገሩ እጅግ አስፈላጊ ነው። አንዳንድ ነውሮችና ኃጢአቶች ይቅር የሚባሉና የሚተው ናቸው ሊታሰቡ የሚገባቸው አይደሉም (1ዮሐ 1:9; ኤር 31:34)። አንዳንድ ነገሮች ለእጮኛ ሳይሆን ለቤተክርስቲያን አገልጋይ ወይም ለጋብቻ አማካሪ ብቻ መነገር አለባቸው። አንዳንድ ጉዳዮችን ለእጮኛቸው መናገሩ እጮኛቸው የማይችሉትን ሽክም ማሸከም ሊሆን ስለሚችል መጀመሪያ በጉዳዩ ላይ ከአማካሪው ምክር ቢጠይቁ ይሻላል። አማካሪው ጉዳዩን ከእጮኛቸው ጋር እንዲነጋገሩበት የሚያደፋፍር ከሆነ በንጽህና ለመነጋገር መቻል አለባቸው። ከዚህ ውጭ አንዱ የሌላውን ያለፈ የፍቅር ታሪክ ለማውጣት መድከም እንዲሁም እግዚአብሔር ይቅር ያለውን ነውርም አንስቶ መክሰስ የሚደገፍ አይደለም። በሁለቱም ልብ ሊኖር የሚገባው የኋላውን እየረሱ ወደፊት ወዳለው የመዘርጋት ዓላማ ነው (ፊል 3:13)።

(ለ) የተራዘመ የእጮኝነት ጊዜ

የትጭጭት ወቅት መተዋወቂያ ብቻ ሳይሆን ችግር ካለ የማረሚያም ጊዜ ነው። ለምሳሌ ያልተስተካከለ ባህርይና ልማድ ካለ ለማስተካከል ቃል መግባት ብቻ ሳይሆን ተግባራዊ የሚደረግበትም ጊዜ ነው። አሉባልታና ሌላም መሰረቱ ወሽት የሆነ ክስ ካለ እየተጠራጠሩ ከመጋባት ጉዳዩን ወደ አደባባይ አውጥቶ ወሽተኛው እንዲያፍርበት ይደረጋል፤ አልያም በንስህ ይስተካከላል። አለመግባባትና ፍቺን አስመልክቶ የትጭጭታቸው ጊዜ ረጅምና አጭር በሆነ ወጣቶች መካከል ከፍተኛ ልዩነት እንዳለ

አንድ ጥናት ያመለክታል። ለምሳሌ የሶስት ወር የትምህርት ጊዜ ያላቸው ወጣቶች ተጨማሪው ረጅም ጊዜ (ወደ ሁለት ዓመት) ከቆዩ ወጣቶች ከተጋቡ በኋላ የሚኖራቸው አለመግባባት ሃምሳ በመቶ (50%) ከፍ ይላል።

በሌላ በኩል አለቅጥ የተራዘመ የትምህርት ጊዜ ሁለት ችግሮችን ያስከትላል። አንደኛው ከመርዘሙ የተነሳ የማይንቀሳቀስና ማቋረጫ የሌለው ግንኙነት ከመምሰሉ ሌላ ተስፋ በማስቆረጥ ልብን ያሸፍናል። ሌላ መፈለግን ወይም በሌላ መወሰድን ያመጣል። ወጣቶች ከፊታቸው የሚያዩት አንድ ዓላማ ካላስቀመጡ በስተቀር ንትርክና አለመርካት በውስጣቸው እየተፈጠረ ይሄዳል። ጭለተኛው ችግር ሳያስቡት በስጋ ፈተና በመያዝ ወዳላሰቡት አቅጣጫ መጓዝ ነው። የእጮችን ጊዜ ወጣቶች በደንብ እንዲቀራረቡ ምቹ ሁኔታና አጋጣሚው ሰፊ እንዲሆን ያደርጋል። ስለሆነም ይህ ጊዜ አላግባብ ሲራዘም መቀራረባቸው በስጋ (ወሲብ) ወደ መደፋፈር ይወስዳቸዋል። ፈተናው በጊዜ መራዘም ብቻ ሳይሆን መቀራረቡም ራሱ የፈጠረው ስለሆነ ወጣቶች ይህ እንዳለ አውቀው ለየት ያለ ጥንቃቄ ማድረግ አለባቸው። ለምሳሌ የማይሰፈልግ መተሻሸትና መነካካት፣ ስሜትን የሚያነሳ አለባበስና ንግግር፣ በአንድ በተዘጋ ክፍል ወይም ስዋራ ስፍራ ለብቻ መቆየት፣ ሰውነትን የሚያጋልጡ ነገሮችን ማድረግ፣ ባጠቃላይ ወደወሲብ የሚገፋፉ ሁኔታዎች የማይኖሩበትን ሁኔታ መምረጥ ካልቻሉ ብዙ ችግር ውስጥ ሊገቡ ይችላሉ።

(ሐ) የወሲብ ፈተና

አንዳንድ ወጣቶች መጋባታችን ካልቀረ ለምን በፈተና እንቃጠላለን፣ ጥንቃቄ የተሞላውና እርግዝና የማይሰከትል ወሲብ ለምን እንፈጽም ይላሉ። ይህ አካሄድ ትክክል አለመሆኑን የሚያስረዱን ብዙ ምክንያቶች አሉ። መጀመሪያ ጋብቻቸውን በሚባርከው አምላካቸው ፊት ይህ ድርጊታቸው ጋጢአት ነው። ሌላው ከጋብቻ በፊት የሚፈጸም ወሲብ እንዲሁ ለሌላው ያለውን አክብሮት ይቀንሳል። እንዲሁም እርስ በርስ ያላቸውን ፍቅር ያጠፋል። በተጨማሪም የጋብቻቸው ዕለት እንዲሆን የሚጠብቁት አስደናቂ ነገር አይኖርም። የማይገባውን ነገር በማድረጋቸው በሕሊና ወቀሰ ሰላማቸውን ሊያጡ በተለይም ሴቷ በዚህ ጉዳይ የበለጠ ልትጎዳ ትችላለች። የወሲብ ግንኙነታቸውን ለስርጋቸው አለት በማስተላለፋቸው የተቆጨ ወጣቶች አጋጥመውኝ አያውቁም፤ ባንጸሩ ከመጋባታቸው በፊት በወሲብ ፈተና የወደቁ በጣም ብዙ ወጣቶች በጸጸት ሲናገሩ ስምቻለሁ።

ወጣቶች በትምህርት ወቅት በወሲብ ፈተና ቢወድቁ ሌላም የሚያስከትለው ችግር አለ። በስርጋቸው አለት የሚሆነውን የደስታና የመተላለር ምልክት ከጋብቻቸው በፊት ስላደረጉት ቃል ኪዳናቸውን በቀላሉ እንዳፈረሱ አድርገው እንዲቆጥሩ የሚያስገድዳቸው የሕሊና ክስ በውስጣቸው ይፈጠራል። ይህ በቀላሉ እንደ ፈረሰ የሚሰማቸው ቃል

ኪዳን ሌሎችንም እርስ በእርሳቸው የገቡትን ቃል ኪዳን ለማፍረስና ለመደፋፈር በር ይከፍታል። ስለዚህ ወጣቶች የትምህርት ጊዜ የጋብቻ ጊዜ እንዳልሆነ ራሳቸውን በሚገባ መላልሰው ሊያሳምኑ ይገባቸዋል። ከተጋቡ በኋላ መፋታት አይፈቀድም ትምህርትን ማፍረስ ግን ለጊዜው ጎጂ ቢሆንም አንደ ትልቅ ነውር አይቆጠርም። በወሲብ መደፋፈር በወንድና ሴት መካከል የሚፈጥረው ሌላም ጎጂ ነገር አለ። ይኸውም ክብሩን ጠብቆ የቆየው ወገን አንድ ነገር የተዘረፈ ስለሚመስለው ከዚህ በኋላ በጉጉት የሚጠብቀው ነገር ሁሉ ተራ ይሆንበታል።

አንዳንድ ጊዜ ከጋብቻ በፊት የሚደረግ ወሲብ ጥንቃቄ ቢደረግበትም እርግዝና የሚያስከትልበት አጋጣሚ አለ። በዚህ ወቅት ወጣቶች ባጋጠማቸው ሁኔታ በመደናገጥና ከሚደርስባቸው ሃፍረት ለመዳን ሲሉ ትዳርን ፈጥነው ይመሰርታሉ። በየትኛውም ቤተ ክርስቲያን ከጋብቻ በፊት እርግዝና ተቀባይነት የለውም። ሽፋኑናው ቢጋቡም እንኳን ልጅ ከተጠበቀው ጊዜ በፊት ሲወለድ ማሕበሩ ሁሉ ስለሚያውቀው ሐፍረቱና መሸማቀቁ ከባድ ይሆናል።

(መ) የእጮችን ታችሁን ጤነኝነት መፈተሽ

ትምህርት ወደትዳር ከመግባት በፊት የሚደረግ የመጨረሻ መፈታተሻ መንገድ ነው። በርካታ ትምህርቶች ቢጋብቻ ቢደመደሙም ቁጥራቸው ጥቂት የማይባሉ ጥንዶች ደግሞ የማይኳኋብት ሁኔታ አጋጥሟቸው ለጋብቻ ያቀዱትን ጉዞ የሚያቋርጡ አሉ። ይህ ሁኔታ ብዙ ጉዳት ማስከተሉ ባይካድም ተጋብቶ ከመፋታት የተሻለ እርምጃ ነው። ስለዚህ አንደኛው ወገን በትምህርቱ የማይገፋበት መሆኑን ሲረዳ ሲጀምረው የሚሆን መስሎት በንጹህ ልብ እንደ ጀመረውና አሁን ግን ሊቀጥል የማይችልበትን ምክንያት በመግለጽ ይቅርታ ጠይቆ መለያየት ይኖርበታል። አንድ ሰው ወደዚህ ውሳኔ የሚደርሰው በቂ ጥናት አድርጎና አብረው የማይዘልቁባቸው ወይም የማይኳኋብባቸው ነገሮች ሲያጋጥሙ ስለሆነ ሌላው ወገን እስተካከላለሁ ወይም አለመጣለሁ ቢል እንኳን ውሳኔው የመጨረሻ መሆን አለበት።

በብዙ ሀገሮች የሚታየው እጅግ የበዛው የፍቺ አደጋ የሚከሰተው በእጮችን ጊዜ እንደማይኳኋኑ አውቀው በይሉኝታና ሌላውን ላለማሳዘን በሚል መንፈስ በሚጀመር ትዳር ነው። ወጣቶች ወደስርጋቸው እየቀረቡ ሲመጡ በውስጣቸው ብዙ መናወጥና ጥርጥር ይገባል። «በእርግጥ ትክክለኛ ምርጫ ነው ያደረግሁት? ይህ ትዳር ዘላቂ ይሆን ይሆን? ያላሰብኩትና አጥርቼ ያላየሁት ነገር ቆይቶ ይገለጥ ይሆን?» የሚሉና ሌሎችም ተመሳሳይ ጥያቄዎች በውስጣቸው ሊመላለሱ ይችላሉ። በዚህ ጊዜ በውስጣችን የሚመላለሰውን ስጋት ችላ ከማለት ይልቅ ቆም ብሎ ነገሮችን ከአነሳሳቸው ማጣራትና እርግጠኛ እስኪሆኑ ድረስ ጊዜ መውሰድ አስፈላጊ ነው። በስጋትና ጥርጥር የሚጀምሩት ትዳር ቆይቶም ቢሆን ራስን ጭንቀት ውስጥ መክተቱ አይቀርም። ስለዚህ ረጋ ብለን ሁሉን

ካየን በኋላ ግንኙነቱ ጤነኛ መሆኑን ስናረጋግጥ በልብ ሙሉነት ወደስርጉ መጓዝ እንችላለን። በሌላ በኩል ጥርጣሬያችንን የሚያጠናክር ነገር ካለ ትዳሩ መፍረሱ አይቀርምና ከወዲሁ ቆራጥ እርምጃ መውሰዱ የሚመከር ነው።

አንዳንድ ጊዜ የሰርጉ ድግስ ተጀምሮ ጥሬው ታድሎ የማይኳኋብት ነገር ድንገት ብቅ ይላል። ይህም ቢሆን «አሁን ብዙ ሄደናል፤ በሂደት ይስተካከላል፤ ደግሞስ ሰዎች ምን ይሉኛል ወዘተ» በማለት እርግጠኛ ከማንሆንበት ትዳር ውስጥ ከመግባት ይልቅ የሚያሳፍረውን ያህል አፍሮ የሚከሰረውንም ያህል ከስሮ ትጭጭቱን ማፍረስ ይበጃል። ምክንያቱም በኋላ የባለ ኪሳራና ህፍረት ሊደርስ ይችላልና ነው። ሕይወት በጣም አጭር ናት እርሷንም በብስጭትና በሽጋት ልንጨርሳት አይገባም። አንድ የጋብቻ አማካሪ ለሚያማከራቸው ወጣቶች ተጋብቶ ከመፋታት የሰርጉ አለት በስፍራው አለመገኘቱ ይሻላል ብሏቸው ነበር። በእርግጥ እርምጃው አሳፋሪ ሊሆን ይችላል፤ ሆኖም የተሻለ ምርጫ ነው። በኋላ ሊመጣ ከሚችለው ችግር ጋር ሲነጻጸር ያሁኑ ጉዳት ከግምት ውስጥ የሚገባ አይሆንም።

አንዳንድ ወጣቶች ትጭጭታቸውን ለምን እንደሚተው ሲናገሩ «የእግዚአብሔር ፍቃድ ስላልሆነ ነው» ይላሉ። ይህ በቂ ምክንያት ቢሆንም አንዳንዴ የራሳቸውንም ደካማነት ለመሸፋፈን በመፈለግ የሚሰጡት ሰበብ ሆኖ ይገኛል። መጀመሪያውኑ የእግዚአብሔር ፍቃድ ነው ብለው የጀመሩትን ግንኙነት በሂደት ውስጥ በሚገለጥ አለመጣጣምና አለመግባባት የተነሳ ለማፍረስ ሲገደዱ እንዲያው በደፈናው የእግዚአብሔር ፍቃድ ስላልሆነ ፈረሰ በማለት ሃቁን ለመሸፋፈን ከመሞከር ይልቅ እውነተኛውን ምክንያት ቁልጭ አድርጎ መናገሩ ጤናማ እርምጃ ነው። አንዳንዴ ወጣቶች ሌላ የተሻለ ስላገኙ ወይም የመኖሪያ ቦታቸውን በመቀየር የተለየ ችግር ውስጥ ስለሚገቡ ግንኙነታቸውን ለመተው ሲገደዱ «የእግዚአብሔር ፍቃድ አይደለም» ይላሉ። ይህንን ከማለት ይልቅ ያሳዘናቸውን ወይም ያሰናከላቸውን ምክንያት በግልጽ ቢናገሩ የበለጠ ይቅር ሊባሉ ይችላሉ። ለጊዜው አድማጩን ሊያሳምም ቢችልም ትጭጭትን ለማቋረጥ እውነትን እንደመናገር ጥሩ መፍትሄ የለም። ወጣቶች ወደጋብቻ የሚደርሱት በውስጣቸው በእርግጠኛነት «አንዳችን ለሌላችን ሁለታችንም ለእግዚአብሔር» የሚል ልብ ሲኖራቸው ብቻ ነው። ቀጥሎ ያሉት ነጥቦች የተጫጨ ንደኛዎች ግንኙነታቸው ችግር ውስጥ መግባቱን የሚፈትሹባቸው መንገዶች ናቸው

1. በትንሹም ሆነ በትልቁ መጣላት ታበዛላችሁ
2. እንደቀድሞው በፍቅር ብን ማለት ትታችኋል
3. አንዱ ስለሌላው ቀድሞ ያለውን ዓይነት አክብሮትና አድናቆት ጠፍቶበታል
4. ስትገናኙ በመካከላችሁ ረጅም የዝምታ ጊዜ አለ?

5. የናንተን እጮኛ ከሌላው በማወዳደር ሌላው እንዴት እንደኛ አልሆነም ብላችሁ ታስባላችሁ?
6. ሌሎች ሰዎች በፍቅር ቀልባችሁን እየላቡ ነው?
7. ለብቻችሁ ወይም ከሌሎች ጋር የምትሆኑበት ጊዜ እየበዛ መጥቷል?
8. ወደፊት አብራችሁ የሚኖራችሁ ትዳር ጭለማ ሆኖ ይታያችኋል?
9. በውስጣችሁ ከእጮኛችሁ የመሸሸ ሁኔታ ይሰማችኋል?
10. አንድ እቃ ስትገዙ እንደቀድሞ አትማከሩም?
11. ላለመገናኘት ምክንያት ታበዛላችሁ?
12. ሳትነጋገሩ አድራሻ ቀይራችኋል?

እነዚህ ነገሮች ደጋግመው የሚፈጠሩ ከሆነ ምንም ዓይነት እርምጃ ከመውሰዳችሁ በፊት ከምታከብሯቸውና ምክራቸውን ዋጋ ከምትሰጡት ሰዎች ጋር በጉዳዩ ላይ በጥልቀት ተወያይ። ከዚያ የመጨረሻ ውሳኔ ላይ ከመድረሳችሁ በፊት የሚከተሉትን አድርጉ።

ሀ) ከእጮኛችሁ ለጥቂት ቀናትም ቢሆን እንኳን ዞር የምትሉበትን መንገድ ፈልጉና በጥሞና ይዘታችሁን አጢኑ።

ለ) የሰርግ ቀናችሁን አራዝሙ

ትጭጭትን ማፍረስ

እጮኝነትን ማፍረስ እጅግ በጣም ከባድ እርምጃ ነው። ሆኖም ጋብቻ ስላልሆነ በብዙ ጥንቃቄ ከተደረገ ስጋትና ፍርሃት ውስጥ ሆኖ ከመጋባትና በኋላ በፈሩት ነገር ከመጠመድ ከወዲሁ መለያየቱ ማስተዋል ያለው እርምጃ ነው። ሆኖም በድንገት ግንኙነቱን ከማቋረጥ ይልቅ የሚከተሉትን እርምጃዎች ማስቀደም ጠቃሚ ነው።

- ስርጉን እዘግይቶ ነገሩን ማጥራት
- ያለማስፈራራትና ያለተጽኖ ነገሩን ለመፍታት መሞከር
- በማስፈራራት፤ በተጽኖና በይሉኝታ በቀላሉ አለመፈታት። ይህ የእናንተ ሕይወት ነው። በኋላ የሚመጣውን ረጅም ዘመን ከወዲሁ እንዴት እንደምትኖሩ ማስቡና መወሰኑ አስፈላጊ ነው።
- ሰውየውን ሳይሆን ግንኙነቱን እንደ ፈረሰ በማወቅ ለበቀል አለመነሳሳት
- ግንኙነቱን ለምን እንደምታቋርጡ በግልጽና ባግባቡ መናገር። ካስፈለገ በሰው ፊት መነጋገር ይቻላል
- በነገሩ ማቅማማትና ውሳኔን አለማሳወቅ አደጋ አለው
- እጮኝነትን መተው ዘመድ የሞተ ያህል ስለሚጎዳ ስብራታችሁን ለመጠገን ጊዜ ውስዱ፤ ፈጥናችሁ ሌላ ግንኙነት አትጀምሩ

እጮኝነት የሚፈርስባቸው ምክንያቶች

እጮኝነትን ማፍረስ ከባድ እርምጃ እንደሆነ ቀደም ብለን አይተናል። ሆኖም የማይታቀቁና የማይፈቱ ቅራኔዎች ካሉ በትዳር ውስጥ ወደባስና

ወደከፋ ሁኔታ እያደገ ስለሚሄድ ከወዲሁ ይህንን አስቸጋሪ እርምጃ መውሰዱ የተሻለ ነው። አጠር ባለ ሁኔታ የሚከተሉት ነጥቦች እጮኝነትን ለማፍረስ ምክንያት ናቸው፡-

- በእጮኞቹ መሃል የማይታረቅና ግልጽ የሆነ ቅሬታ ሲኖር
- የኑሮ ዘይቤ፣ የዓላማና የአመለካከት ልዩነት ሲኖር (አብረው የማይዘልቁባቸው ልዩነቶች)
- እጮኝነቱ የተጀመረው ባንደኛው ወገን ወይም በቤተሰብ ወይም በውጭ ሰዎች ተጽኖ ከሆነ
- በትዳራቸው ውስጥ ጉዳት ሊያሸከትል የሚችል ዘግይቶ የተገለጠ (የተከሰተ) ነገር ካለ
- በአእምሮ፣ ስነልቦና፣ በመንፈሳዊ ነገር አለመብሰልና ኃላፊነትን ለመሸከም የማይችል ሁኔታ ካለ
- ከተጫወቱ በኋላ ከሁለት አንዱ በሌላው ላይ ሽክም የሚሆንበት ሁኔታ ከተገኘ። ለምሳሌ በአደጋ፣ በማይድኑት በሽታ፣ በስራ ማጣት ወዘተ) ባጠቃላይ ሌላው ሊቀበለው በማይችልበት ሁኔታ ከሆነ እጮኝነቱ ሊፈርስ ይችላል። ማወቅ ያለብን እጮኝነት በቃል ኪዳን የተሳሰሩበት ጋብቻ አይደለም። መቀባበል ከቻሉ ግን ውሳኔአቸውን ማክበር አግባብ ነው።
- በትዳር ለመጣመራቸው በእርግጠኛነት የእግዚአብሔር ፍቃድ አለመሆኑን ካወቁ

በእጮኝነት ጊዜ የሚከሰቱ ፈተናዎች ካለፉና ተገቢ ጊዜ በመውሰድ አንዳቸው ለሌላቸው መሆናቸውን ካረጋገጡ በኋላ የሚቀጥለው እርምጃ አንድነታቸው ለዘለቄታው የሚታለርበትን መንገድ ጥብቅ በሆነ መስረት ላይ መመስረት ነው። የሚቀጥለው ክፍል ይህንን ሰፊ ባለ መልክ ስለሚገልጥ በጥንቃቄ እንድትመለከቱት አደራ እላለሁ።

ክፍል 4 ስርግ

ምዕራፍ 15

የስርግ አስፈላጊነት

ከእጮኝነት ወደ ባልና ሚስትነት መሸጋገር

ስርግ ከእጮኝነት ወደባልና ሚስትነት መሸጋገሪያ መንገድ ነው። ከስርግ በፊት ሁለቱ ወጣቶች በተለያየ ቤት የሚኖሩ የራሳቸውን የኑሮ ዘይቤ የሚከተሉ፣ አልፎ አልፎ በመገናኘት በትዳር ዓለም ስለሚኖራቸው ሕይወት በመወያየትና ልዩነቶቻቸውን በማጥበብ መተዋወቅ፣ መግባባት፣ መገላለጥ፣ መረዳዳትና እቅድ ማውጣት ወዘተ የሚያደርጉባቸው ጊዜያቶች ናቸው። ከዚህ ሌላ በትዳር ውስጥ ስለሚኖራቸው የባልና ሚስት ኑሮ ትምህርት የሚማሩበት፣ ምክር የሚቀበሉበትና እንዳንድ አለመግባባት የሚፈጥሩ ጉዳዮቻቸውን በሌሎች እርዳታ አማካኝነት የሚያጠቡባቸው ጊዜያት ናቸው። የተጫወቱ ወጣቶች ትዳር በሚጀምሩበት ጊዜ በአንድ ቤት ለአንድ ዓላማና ግብ መኖር ይጀምራሉ። አንዳንድ ጾታዊና ግላዊ ከሆኑ ነገሮች በስተቀር ሁሉንም ነገሮች አብረው በመማከርና በመረዳዳት ተካፍለው ይኖራሉ። አረረም መረረም ከዚህ በኋላ ያለው ሕይወት በጋራ የሚኖሩት ይሆናል።

ስርግ በነዚህ በሁለቱ ክፍሎች (እጮኝነትና ትዳር) መሃል ድልድይ የሚሰራ ነው። ከስርጉ በኋላ ያለው ኑሮ በእጮኝነት ጊዜ ከሚኖሩት ኑሮ እጅግ የተለየና ብዙ ውጣ ውረድ የሞላው ነው። ምክንያቱም በእጮኝነት ጊዜ ወጣቶቹ በየግላቸው ቤት ስለሚኖሩና ራሳቸውን ችለው ስለሚተዳደሩ አልፎ አልፎ ያለመግባባት ችግር በእጮኞቹ መሃል ቢነሳም ተቻችለው መኖር ይችላሉ። ከዚህ ጋር በተገናኙ ቁጥር ደካማና አስቸጋሪ ገበያቸውን በመሸፋፈን፣ በተቃራኒው ጠንካራ፣ መልካምና ጥሩ የሆነውን ጎናቸውን በማሳየት ስለሚገናኙ ከጋብቻ በኋላ ሁለንተናን በመገላለጥ የሚነሳው ዓይነት ችግር አይገጥማቸውም።

በእጮኝነትና በስርግ መሀል ያለው ጊዜ ለወጣቶቹ እጅግ ፈታኝ ወቅት ነው። ምክንያቱም አሁን አንዳቸው የሌላቸው መሆናቸውን በልብ መገንዘብ ብቻ ሳይሆን እርስ በእርሳቸውም ተገላልጸውታል፤ በብዙ መንገድ በሰዎች መካከልም እንዲገለጽ አድርገውታል። አሁን በአንድነት ለመኖር የሚቀራቸው አንድ እርምጃ ብቻ ነው፤ ይህም ስርግ ነው። ብዙ ወጣቶች ወደዚህ ደረጃ ለመድረስ ጉልበት ያጥራቸውና በሰሜታቸው እጅግ መፈተን ይጀምራሉ። በውስጣቸው «ከዚህ በኋላ ያለርሱ (ያለርሷ)

ልኖር አልችልም» የሚል ስሜት ይተናነቃቸዋል። መሸቶ መንጋቱና ተገናኝቶ መተያየቱ የትየለሌ ይሆንባቸዋል። ብዙ ወጣቶች የተለየ የባህርይ ለውጥ መቁነጥነጥ፣ ትዕግስት ማጣት፣ ሃሳብን ባግባቡ ማስቀመጥ ወዘተ የሚሳናቸው ጊዜአት አሉ።

ዘላቂነት ያለውን ትዳር በሰርግ መጀመር

ጥሩ የእጮኝነት ሂደት በሰርግ ያበቃል ብለናል። የሰርግ አንዱ ዓላማም ግልጽ በሆነ መንገድ ወጣቶቹ ቤተሰቦቻቸውን በመተው አብረው በመኖር መጣበቃቸውንና አንድ መሆናቸውን ለማሳየት ነው (ዘፍ 2:24)። ብዙ ጊዜ የክርስቲያን የሰርግ ሰነ ስርዐት የሚከናወነው በቤተ ክርስቲያን የእግዚአብሔርን ስም በመጥራትና ምስክሮች በማስቀመጥ የሚደረግ ነው። ከዚህ የተነሳ ቅዱስ ጋብቻ ይባላል። በካቶሊክና በአብዮቶክስ ቤተ ክርስቲያን ጋብቻ ከቅዱሳት ሚስጥራት ከሚባሉት ውስጥ ይመደባል። ይህም የሚሆነው ጋብቻ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስና በቤተ ክርስቲያን መሃል ያለውን ግንኙነትና የሚመጣውን ሰርግ ስለሚያሳይ ነው (ኤፌ 5: 2ቆሮ 11፣ ራዕይ 19 ይታይ)። ክርስቲያን ተጋቢዎችም የዚህን ቃል ትርጉም የመኖር ኃላፊነት አለባቸው። ይህንንም ሲያደርጉ ትዳራቸው ዘለቄታ ያለውና ሞት ብቻ የሚለየው መሆኑን ያመለክታል። የተሰበሰቡት እድምተኞችም እነዚህ ወጣቶች አዲስ ግንኙነት መጀመራቸውንና አሁን በሕብረተሰቡ ዘንድ ኃላፊነትና አንዳቸው ለሌላቸው ታማኝ መሆን እንዳለባቸው ያመለክታል።

የሰርግ ሰነ ስርዐት አቅምንና የሁለቱንም ተጋቢዎች ፍላጎት ባገናዘበ መልኩ በሚገባ ተጠንቶ መዘጋጀት አለበት። አንዳንድ ወጣቶች ከገቢያቸው በላይ በእዳ ይነክሩና ሰርግ ይደግሳሉ። ይህ ለትዳር ሕይወታቸው እጅግ መጥፎ ጅማሬ ነው። በሌላ በኩል በግዴለሽነትና ለቁጠባ ተብሎ የሚደረግ መልክ ያጣ ሰርግ ቆይቶ ከሁለቱ በአንደኛው ወይም በሁለቱም ውስጥ ጸጸት ማስከተሉ አይቀርም። ምክንያቱም ሰርግ የአንድ ቀን ጉዳይ ቢሆንም በእድሜአችን ሁሉ እያስታወሰነው የምንኖረው ትዝታ ነው።

እንዲህ ዓይነቱ ነገር ውስጣቸውን ሲቆጣጠር መንፈስ ጠንካራና ፈሪሃ እግዚአብሔር ካልተሳበሱ በስተቀር የተለያየ ደካማ ምክንያት በመስጠት ለትዳራቸው መሰረት የሚሰጠውን በረከታቸውን ያጣሉ። ይህ ሲሆን በአንድ ድርጊት ምክንያት በረከቱ እንደ ተወሰደበት እንደ ኤሳው መራራ ስር በሕይወታቸው እንዲበቅል ያደርጋሉ (ዕብ 12:15-17፣ ዘፍ 25:34-38)። ይህ ድርጊታቸውን ሰው አያውቀው ይሆናል እግዚአብሔር ግን ያየዋል። ስለዚህ እጅግ ኃላፊነት ተሰምቷቸው ጥንቃቄ ካላደረጉ በስተቀር በኃጢአት ወድቀው ባርከታቸውን ለማስወሰድ ብዙ ጊዜ አይፈጅባቸውም።

ልባችንን በግባችን ላይ ማሳረፍ

በዚህ ርኩሰት እየበዛ ባለበት ዘመን ክርስቲያናዊ ጋብቻ ከዓለምና ከክፉ ልማዱ የራቀ፣ ከፍተኛ የመቀደስና ከዓለም የመለየት ምሳሌነት ሊኖረው ይገባል። የጋብቻ ቀለበት ምሳሌነትም ወጣቶቹ አንዳቸው ከሌላቸው ጋር በቅድስና እንደተሳሰሩና አብሮ ለመኖር ያላቸውን መብትና ግዴታ ያመለክታል። በቤተ ክርስቲያን የተወከለው አጋቢ፣ ባልና ሚስት መሆናቸውን ሲያውጅም ያ በዓይን ትውውቅ የተጀመረው ግንኙነት አሁን ለፍሬ እንደበቃ ያሳያል። ይህ ሁሉ ነው እንግዲህ ሰርግን የደስታና የጥሩ ጅማሬ መነሻ የሚያደርገው።

ወጣቶች በሰርግ ላለመጋባት አንዳንድ ከሚሰጧቸው ምክንያቶች ውስጥ፤ «የእኔንና ያንኛን ጉዳይ አንድ ብጣሽ ወረቀት አይወሰነውም» ወይም «አንዳችን የሌላችን መሆናችንን በትክክል ካወቅን ሌላ ምን ያስፈልጋል፤ ሕዝብ ሰብስቦን ካሳበላን አይሆንም ማለት ነው?» ወዘተ የመሳሰሉ ደካማና በኋላ ከባድ ጸጸትና አበላ ላይ የሚጥል እርምጃ ነው። ከላይ እንዳየነው ሰርግ ከብጣሽ ወረቀት ወይም ሰው ሰብስቦ ከመጋበዝ በላይ ነው። ወረቀቱም ሆነ ግብዣው ሳይኖር ሰርግ ከላይ ባየነው ባርከትን በመቀበል ብቻ መፈጸም ይችላል። ትልቁ ቁም ነገር በዘላቂ ዓላማ ላይ ጸንቶ ለዚህች የበረከት ቀን መብቃት ነው (ዕብ 12:152)።

ወጣቶችን ወደዚህ ከፍተኛ መፈላለግና መሳሳብ ወደ ሚያስከትል ደረጃ እንዲደርሱ የሚገፋፋቸው ልዩ ሃይማኖታዊ ምክንያትም አለው። ይህ በብዙ መንገድ ልክ ተለያይቶና ጠፍቶ የነበረውን ክፍል ድንገት በማግኘት አንድ ለማድረግ የሚፈጠር ከፍተኛ ፍላጎት ነው። ሌላውን ለራስ እንደ ተሰጠ እንደ እግዚአብሔር ልዩ ስጦታ መውሰድ ነው። በአራት ዘፍጥረት 1:27 ላይ እግዚአብሔር በራሱ መልክ ወንድና ሴት አድርጎ ሰውን እንደፈጠረ ያመለክታል። በሁለት ወጣቶች በፍቅር መውደቅ ይህንን የእግዚአብሔርን መልክ ለማግኘት አንዱ ሌላውን የሚሞላው ነገር እንዳለ መገንዘብ ነው። ከዚህ ጋር በዘፍጥረት 2:21-23 ሰው አንድ ሆኖ ተፈጥሮ በኋላ ለሁለት (ወንድና ሴት ሆኖ) እንደ ተከፈለ ነው። ይህም ሰው ሙላት የሚሰጠውን (ባል ወይም ሚስት) ካላገኘ በስተቀር ራሱን መቀበል እንደሚያስቸግረው ነው። ወደትዳር በሚደረግ ጉዞ በተለይም በእጮኝነት ወቅት ሰው ሙላት የሚሰጠውን ሌላውን ክፍል እንዳገኘ በእርግጠኝነት ስለሚሰማው፤ በመጋጠም ሙሉ ለመሆን የሚገድበውን የትኛውንም ነገር እንደ መሰናክል ሊቆጥረው ይገፋፋል።

እነዚህ ሁለት የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች የሚነግሩን የወንድና የሴት የጋብቻ ግንኙነት ከመጀመሪያው በእግዚአብሔር የተፈቀደና የተባረከ መሆኑን ነው። ከዚህ ጋር የሁለት ወጣቶች መቀራረብና በትዳር መፈቃቀድ በሁለቱም ውስጥ እድገትና ለውጥ የሚያመጣ ሂደት አለው። ወጣቶቹ ስለራሳቸው የሚሰማቸው መልካም ነገር ከፍ ይላል፤ ሌሎችንም ማክበርና መቀበል ይጀምራሉ፤ ስለሕይወት ያላቸውም አመለካከት እጅግ

የላቀና በአወንታዊ (Positive) ገጽታ የተሞላ ይሆናል። የሚታያቸውና የሚሰማቸው ሁሉ ከፍ ያለና ትልቅ ነገር ይሆናል። ይህ ሲሆን ነው በእውነተኛ ፍቅር ውስጥ የሚታየው ባሕርይ ሊታይባቸው የሚችሉው (1ቆሮ 13:4-7)።

ወጣቶች ይህንን አንድነታቸውን ዘለቂታ ባለው መንገድ የተባረከ እንዲሆን ትክክለኛውን ነገር ለማድረግ መጣር አለባቸው። አንዱን ለሌላው በመስጠት የባረካቸውን አምላክና ወደዚህ ትውውቅ፣ ቅርርቦሽና አንድነት ለመምጣት ምክንያት የሆኑትንና በፍቅር ጉዞአቸው ሁሉ የተባበሯቸውን ለመባረክና የነሱን ቡራኬ ለመቀበል በአደባባይ አንድነታቸውን የሚያጸድቅ ነገር ማድረግ አስፈላጊ እንደሆነ ሊረዱ ይገባል። ስርግ ይህንን ያመለክታል። ከዚህ ጋር ይህ ግንኙነታቸው በሚያድግና ስኬታማነት ባለው መንገድ እንዲቀጥል፣ ፍቅርና አንድነታቸው እንዲጨምር የመባረክን አስፈላጊነት እጅግ ሊገነዘቡ ይገባል። በ1ቆሮ 13:8 ላይ ፍቅር እስከመጨረሻው ይጸናል ይላል። ጽኑ ፍቅር መሰረቱ እግዚአብሔር ነው። ግንኙነታቸውን አስተማማኝ በሆነ መንገድ ላይ ማጽናት እጅግ አስፈላጊና ሊያስቡበት የሚገባ ጉዳይ ነው።

ተከፍቶ የሚነበብ መጽሐፍ ነን

ከሰርጉ በኋላ ግን አንዱ በሌላው ፊት ሁለንተናውን ገልጦ ይኖራል። አብሮ መኖር ገባናን ይከፍታል። ለጊዜው በአዲስ የሰርግ ፍቅር ቢሸፈንም እየቆየ ቀድሞ ያልታየና በማወቅም ሆነ ባለማወቅ ተሸፋፍኖ የቆየውን ባህሪ፣ አመለካከት፣ ሚስጥር ወዘተ ቀስ በቀስ ይወጣል። አንድ ሰው «የእጮኝነት ጊዜ ውጭው በጣም የሚያምር ቆንጆ የመጽሐፍ ሽፋንን ይመስላል፤ ጋብቻ ግን መጽሐፉን በየገጹ እየገለጡ ማንበብ ነው» አለ። ይህ ትክክለኛና እውነተኛ አባባል ነው። የሚገርመው ግን የማይወዱትን መጽሐፍ ካልፈለጉ መጣል ወይም አጥፎ ማስቀመጥ ሲቻል በክርስቲያናዊ ጋብቻ ፍቺ አለመፈቀዱ ነው።

ከዚህ ጋር ሰው ተለዋዋጭ ነው። ሰው በእድሜ በገፋ መጠን በተፈጥሮ ሂደት ይለወጣል። ጉልበቱ ቁመናው ባህርዩ እየተለወጠ ይሄዳል። ማግኘትና ማጣት፣ ሹመትና ሽረት፣ በሽታ፣ እውቀት፣ ወዘተ ሰውን በብዙ መልኩ ይለውጡታል። ከዚህ ሌላ ሰው በሚያየው፣ በሚሰማውና በሚኖርበት አካባቢ ሁኔታ ይለወጣል። የሕክምና ጠበብት ሰው በሚበላው ምግብ ሳይቀር ይለወጣል ይላሉ። በሀገራችንም ሰው ኑሮውን ይመስላል ይባላል። አንዳንድ ሰውጦች እጅግ ጥሩና ተፈላጊ ሲሆኑ ሌሎች ለውጦች ግን ሳይኖሩ የማይፈለጉ ናቸው። እንግዲህ ትዳርን ስኬታማ ወይም ሳይኖሩ የሚያደርጉት እነዚህ ናቸው። ስርግ ከላይ ያየናቸው የእጮኝነትና የጋብቻ ማዕከል ነው። ብዙ ትዳር በቀላሉ ይፈርሳል። ሌላው ብዙ ትዳር ደግሞ እጅግ የከፋ ማእበልና ወጀብ ቢመታውም እንደ ማይናወጥ ቋጥኝ አለት ጸንቶ ይኖራል። የእግዚአብሔር ቃል «ብዙ ውሃ ፍቅርን ያጠፋት ዘንድ

አይችልም» ሲል በመከራና በችግር ተፈትኖ የወጣን ፍቅር ለመግለጥ ነው (መጋ 8:7)።

ትልቁ ችግር የናንተ ትዳር የትኛውን እንደሚመስል በእርግጠኛነት አለማወቁ ነው። ሁሉም ሰው ትዳር ሲይዝ የርሱ ትዳር ልዩና ስኬታማ እንዲሆን በማሰብ ነው። ማንም ሰው ይበላሽ ብሎ ትዳር የሚጀምር የለም። ችግሩ ያሳሰብነውና ያልጠበቅነው ነገር ይደርስና የኛንም ሆነ የትዳር ሕይወታችንን ያመስቃል። አንዳንድ ችግር በትንሽ ይጀምራል። ሲጀምር ትንሽ ስለሆነ አድኅ የሚለያይና ሕይወትን የሚጎዳ አይመስለንም። ስለዚህ ባልና ሚስቱ በእንጭጩ እርምጃ ከመውሰድ ይልቅ በማዋልና በማሳደር እንዲያድግና ስር እንዲሰድ ያደርጉታል። ሌላው በአጋጣሚ የሚደርስ ነው። ይህ ከቁጥጥራችን ውጭ የሆነ ነገር ስለሆነ ለማስወገድ በጽናት መዋጋት ያለብን ጉዳይ ነው። አንዳንዱ ችግር ግን ካለመገላለጥና በሚገባ ካለመተዋወቅ እንዲሁም አቅምን ካለማገናዘብ የሚገቡበት ትዳር ነው። ለሁሉም ነገር ወጣቶች ትዳር ሲጀምሩ ብዙ ፈራተባ የሚሉባቸው ምክንያቶች የነሱ ትዳር ስኬታማ ወይም ያልተሳካ አለመሆኑን ካለማወቃቸው የተነሳ ነው።

ለዚህ ነው ክርስቲያን እጮኛዎች ወደትዳር ከመግባታቸው በፊት፣ በሰርጋቸውና ከሰርጉ በኋላ ብዙ ትምህርት፣ ድጋፍ፣ ጸሎት፣ የሌሎች ምክርና እርዳታ የሚያስፈልጋቸው። እንደ እግዚአብሔር ቃል በግልጽነትና በመተማመን የሚጀምሩት ትዳር እግዚአብሔርን እየፈሩና እያከበሩ ከቀጠለ በእርግጥ ይሳካል። ስርግን እጅግ ተፈላጊ የሚያደርገው በዚህ መልካም ምኞት በተሞላበት የእጮኝነት ሕይወትና እውነቱን ተገላጠን በምንኖርበት ትዳር መሃል የሚገኝ መሆኑ ነው። በቤተ ክርስቲያን የሚደረግ ስነስርዐት፣ ጸሎትና የእግዚአብሔር ቃል ትምህርት የእግዚአብሔርን ባርኮት ለማስተላለፍና እርዳታውን ለመማጠን የሚረዳ ነው። እንዲሁም በትዳራችን ጅማሬ የተገኙ ምእመናን ለእኛ በመጸለይና እኛን በመደገፍ በትዳር ዘመናችን እንዲገቡ የምንጠይቀበት ነው። ስርግ ትዳር የሚጀመርበትን ከፍተኛ ደረጃ ያመለክታል። ይህ በትክክል እንዲፈጸም በክርስቲያናዊ ጋብቻ ሦስት ነገሮች መፈጸም አለባቸው። እነዚህም የእግዚአብሔርንና የሕዝብን (ቤተ ክርስቲያንን) ባርኮት መቀበል፣ የቀድሞ ግንኙነታቸውን መተውና እንደ ባልና ሚስት መጣበቅ የሚሉ ናቸው።

ስርግ የሚያመለክታቸው ተጨባጭ ነገሮችን

ስርግ የደስታና ወጣቶች አሁን ባልና ሚስት መሆናቸውን በግልጽ የሚያሳይ ድርጊት ቢሆንም ምልክትነቱ ከዚህ በላይ ነው። ቀጥለን ስርግ የሚያመለክታቸውን ሰባት መሰረታዊ ነገሮች እንመልከት።

1. አዳስ ቤት (መዝ 126:1-5)። ይህ ባልና ሚስት ቆይቶም ልጆች የሚኖሩበት ቤት በቃል ኪዳን የተሳሰረ ስለሆነ እግዚአብሔር የሰራው የደስታና የበረከት ቤት ነው። እንዲህ ዓይነቱ ቤት ተጋቢዎቹ እድሜ

ልካቸውን በመደጋገፍና እንዳቸው ለሌላቸው በመኖር የሚሰሩት የሚያደረጁትና ተባርከው ለበረከት የሚሆኑበት ቤት ነው (ምሳ 5:18፤ 31)።

2. ልዲስ ጅግሬን (ዘፍ 2:24) ስርግ አዲስ ቤተሰብ መጀመሩን ያመለክታል። ይህም ከአርጌው ቤተሰብና ግንኙነት ጋር ያለን ሀብረት መቆሙን የሚያሳይ ትልቅ ድንበር ነው። ከዚህ የተነሳ ይህንን አዲስ ግንኙነት ጠንካራና አስተማማኝ በሆነ መንገድ ላይ እናጸናለን። ይህም በቤተ ክርስቲያን እግዚአብሔርንና ሰዎችን ምስክር በመጥራት የምንፈጽመውን ስርዐትን ያመለክታል። የሚጋቡ ወጣቶችም ወደዚህ ደረጃ ለመድረስ በብዙ ማስተዋልና ራሳቸውን በመመርመር መሆን አለበት። ምክንያቱም የክርስቲያን ጋብቻ አንዴና እስከ እድሜ ልክ በመሆኑ ነው።

3. ልዲስ ትስስር (ማቴ 19:6)። የባልና የሚስት ግንኙነት አዲስና የጠበቀ ትስስር ነው። እንደ ወላጅና ልጅ ወይም እንደ እህትና ወንድም ከመሰለ ተፈጥሮአዊ ግንኙነት በጣም ይለያል። በሕይወታችን ብዙ የምንጀምራቸው ግንኙነቶች አሉ። በጎረቤት በመሥሪያ ቤት በቤተ ክርስቲያን በተለያዩ ስፍራ ከምናገኛቸው ሰዎች ጋር ትውውቅ ወዳጅነትና ቅርርብ እንጀምራለን። አንዳንዱ ግንኙነት ለአጭር ጊዜ ብቻ ይቆያል። ለምሳሌ ጉርብትና ከሆነ ሰፈር ስንለቅጥ ሥራ ከሆነ መሥሪያ ቤት ስንቀይር ወዘተ ይለወጥና በስፍራው አዲስ ግንኙነት እንጀምራለን። በጋብቻ የሚጀመር የባልና የሚስት ግንኙነት ግን ትስስሩ እስከሞት ድረስ ነው። በሕይወት ዘመናችን የሚደርስብንን ውጣ ውረድ ሁሉ ያልፋል። ለዚህ ነው በጋብቻ ቃል ኪዳን ውስጥ «በማግኘትና በማጣት በሕመምና በጤንነት በደስታና በህዘን» ጊዜያቶች ሁሉ በታማኝነት አብረው ለመኖር ቃል የሚገቡት።

4. ልዲስ ኃላፊነትና ሽክም (1ጦሞ 5:8)። ትዳር አዲስ ኃላፊነትና ሽክምን ይጥልብናል። ይህም ለቤተሰባችን እንክብካቤ፣ ጥንቃቄ፣ እርዳታ ወዘተ እንድናደርግ ይጠበቅብናል። ሳናገባ በፊት እንዲህ አልነበረም። ምናልባት ራሳችንን ችለን የምንኖር ከራሳችን በላይ ብዙም ኃላፊነት የማይሰማን ልንሆን እንችላለን። ትዳር ስንጀምር ግን ሌላ ሰው በሕይወታችን ማስገባታችንና እርሱን (እርሷን) ለመጠበቅና ለመንከባከብ ቃል በመግባት ኃላፊነት መቀበላችን ነው። በትዳር ዘመን በቆየን መጠን ኃላፊነት እየጨመረ ይሄዳል። ልጆች ይወለዳሉ፣ ወላጆቻችንን የመርዳት ኃላፊነት ይወድቅብናል፣ በምንኖርበት ሕብረተሰብና ቤተ ክርስቲያንም ውስጥ ሃላፊነታችን እየጨመረና እያደገ ይሄዳል። ይህንን ኃላፊነት ግን በበቂ መንገድ አለመወጣት እጅግ ከባድ ተጠያቂነት አለው። ተጠያቂነቱ በእግዚአብሔር ዘንድ በመንግስት በቤተ ክርስቲያን በሰፈር ወዘተ ሊሆን ይችላል።

5. ልዲስ ድጋፍ (ልጋር) (መክ 4:9-10)።

ትዳር ሁለት ሆነው የሚኖሩት ኑሮ ነው። በዚህ ውስጥ መተጋገዝ መመካከር፣ የኑሮን ቀንበር አብሮ መሸከም፣ አብሮ ወጣ ገባ ማለት ወዘተ አለበት። ትዳር የሚያዝበት አንዱ ምክንያት ከብቸኝነት ለመገላገል ነው (ዘፍ 1:18)። ብቸኝነት ደግሞ የሰው ልጆች እጅግ ከባድ ጠላት ነው። መክ 1:9 «ድካማቸው መልካም ዋጋ አለውና» ይላል። በሁለት ሰው የሚሰራ ስራ በሁለት ጭንቅላት የሚታሰብ የእቅድ ውጤት በሁለት ጥረት የሚቋቋም ቤት በርግጥ ከፍተኛ እርካታ አለው።

6. ልዲስ ጉልበት (መክ 4:11-12)።

ኑሮ በጣም ከባድ ነው። ብዙ ውጣ ውረድ ፈተና፣ ውጥረት፣ አደጋ ወዘተ የሞላው ነው። ትዳር እንዲህ ዓይነቱን የኑሮ ችግር ለመጋፈጥ አዲስ ጉልበት ይሰጠናል። በቃል ኪዳን የተሳሰሩ ባልና ሚስት በችግር ጊዜ እንደ አንድ ሰው ሆነው ይቆማሉ። ባንዳቸው የደረሰውን ወይም የሁለታቸው የሆነውን ቤት የሚፈታተነውን ችግር ጉልበትና ችሎታቸውን በማቀናጀት እንደ አንድ ሰው ይጋፈጡታል። ብቸኛ ሰው ምንም ዓይነት ጉልበትና ችሎታ ቢኖረው እንዲህ ዓይነቱን አዳጋችና ቀውጢ ጊዜ መውጣት አይሆንለትም። ትዳር አንድ ሰው የሌለውን ጉልበት ይሰጠዋል።

7. ልዲስ ይስታ (ምሳ 5:18-23)

ከሚወዱት ጋር ትዳር መስርቶ አብሮ መኖር በዚህ ምድር ሰው ከሚያጋጥመው ትልቁ የደስታ መንገድ አንደኛውና ዋናው ነው። ስርግ የዚህ ደስታ ዋዜማ ነው።

ፍቅር የትዳር ቁልፍ ነው

ምዕራፍ 16

የጋብቻ ቃል ኪዳን

ቃል ኪዳን ለምን ያስፈልጋል?

ብዙ ወጣቶች ጋብቻቸውን ለምን በቤተ ክርስቲያን እንደሚፈጽሙ በሚገባ ላይረዱ ይችላሉ። አንዳንድ ሰዎች ስርዓት በቤተ ክርስቲያን ስርዓት መፈጸም ልዩ ምትህት ያለው ይመስላቸዋል። አንዳንዴ ሌሎች ሰላደረጉት ብቻ እነሱም ማድረግ ያለባቸው ይመስላቸዋል። ስርዓት በቤተ ክርስቲያን ስርዓት መፈጸም አራት ዓላማዎች አሉት። እነዚህም

1. የእግዚአብሔርን ባርኮት ለመቀበል ነው። ይህ እጅግ ጥላቀት፣ ሰፋትና ዋስትናን በሚሰጥ መሰረት ላይ ትዳርን መገንባት ነው። ስርዓት አንድ ቀን ነው ትዳር ግን ለዘላቂታው ነው። ሰው በተለያዩ መንገዶች ደግሞ ተለዋዋጭ ነው። በዘመናት ውስጥ የገባነው ቃል ኪዳንና እግዚአብሔር የማይለወጡ ናቸው። የእርሱን ባርኮትና ጥበቃ ፊልኅ ትዳርን መመስረት በርግጥ ዘላቂነት ባለው ሁኔታ ትዳርን መገንባት ነው።
2. ክርስቲያናዊ የስርዓት ስነ ስርዓት ለተጋቢዎቹ ያለባቸውን ኃላፊነትና ተጠያቂነት ያስገነዝባቸዋል። ይህም የጋብቻ ቃል ኪዳናቸው ጽኑ የማይለወጥና የእያንዳንዳቸውን ከፍተኛ ኃላፊነት የሚጠይቅ መሆኑንና በሁሉም ሰፍራና ሁኔታ የሚገኘው አምላካቸው ለገቡት ቃል ኪዳን ታማኝነታቸውን እንደሚመለከትና አጥፊውን በመቅጣት ታካፊን ደግሞ በመባረክ በሕይወት ዘመናቸው ሁሉ አብሯቸው እንደሚኖር ያመለክታል። ይህንንም ወጣቶቹ ወደስርዓቸው ዕለት ከመድረሳቸው በፊት በሚገባ እንዲማሩትና እንዲያውቁ ይደረጋል።
3. አንዱ ለሌላው ያለበትን ኃላፊነትና ግዴታ ያስገነዝባል። መጽሐፍ ቅዱስ በተለያዩ ሰፍራ ባል ለሚሰጡ ሚስትም ለባሏ እንዲሁም ሁለቱም ለትዳራቸው ስላላቸው ኃላፊነት በሰፊው ይናገራል። ይህ ሰፊ ትምህርት በጋብቻ ቃል ኪዳን «በደስታና በህዘን በማግኘትና በማጣት በጤንነትና በህመም» ጊዜያት አብረው ለመኖርና ለመደጋገፍ በሚገቡት ቃል ኪዳን ባጭሩ ይጠቀሳል። በሰው ሕይወት በሚያጋጥሙ ውጣ ውረዶች ውስጥ ባልና ሚስቱ እንደ አንድ ሰው በመቆም ደስታውንም ሆነ ህዘቱን ይካፈሉታል።
4. የምእመናንና የቤተ ክርስቲያን አገልጋዮችን ጸሎት ምክር፣ እንክብካቤ (ድጋፍ) ወዘተ እንደሚያገኙ ያመለክታል። ክርስቲያናዊ ጋብቻ በስርዓት ላለት ብቻ የሚያበቃ አይደለም። ቤተ ክርስቲያን ባጋባቻቸው ሰዎች ላይ ከፍተኛ ኃላፊነት አለባት። እንደ ባልና ሚስት አብሮ መኖርም በእጩኝነት ጊዜ

እንደሚታየው በፍቅር መያያዝና በደስታ አብሮ መሆን ያለ አይደለም። የተጋቡ ሰዎች በትዳር ጉዞአቸው በሚያጋጥማቸው ችግርና ፈተና የቤተ ክርስቲያን መሪዎችና ምእመናን ጣልቃ በመግባት አብሮ ለመጸለይ ለመመከከርና ችግራቸውን ለመካፈል ከፍተኛ እድል ይሰጣቸዋል። ከዚህ ጋር በቤተ ክርስቲያን በሚሰጡ የአምልኮና የምእመናን ሕብረት ላይ መገኘታቸው እድሉም ከተገኘ ባገልግሎት መሳተፋቸው ትዳራቸውን ለማጠናከር ከፍተኛ አስተዋጽኦ አለው። ሰው የሚኖርበትን አካባቢ ይመስላል። ክርስቲያናዊ ሕብረት በስርዓትን እለት የገባነውን ቃል ኪዳን በታማኝነት እንድንጠብቅና የትዳር ጓደኛችንን እንድንገዛባቸው እጅግ ብዙ ይረዳናል። መጠጥ ቤትና መሸታ ቤት የሚያዘውትር ሰው ለብዙ የብልግናና ጎጂ ባሕርያት የተጋለጠ እንደሚሆን ሁሉ ክርስቲያናዊ ሕብረት ደግሞ በተቃራኒው በቤተሰብ ኑሮአችን ታማኝነትና ጽናት ባለው ሁኔታ እንድንገኝ ያደርገናል።

ጽኑ መሰረት

ትዳርን በተመለከተ በምእራቡ ዓለም የተደረጉ ሰፋ ያሉ ጥናቶች እንደሚያመለክቱት ጋብቻን በሃይማኖታዊ መሰረት ላይ መጀመር አብሮ በስምምነትና በፍቅር ለመኖርና ለትዳራቸው ጽናት ከፍተኛ አስተዋጽኦ እንደሚያደርግ ነው። (Premarital Guidance; by Charles W. Taylor, 1999 Pg. 9)። የትዳር ሕይወታቸውን በክርስቲያናዊ ስነ ስርዓት በጀመሩና በቤተ ክርስቲያን ውስጥ በሚኖሩ መሃልና ከቤተ ክርስቲያን ውጭ ባሉ ሰዎች መሃል በተደረጉ ጥናቶች በትዳራቸው በወሲብ እርካታና እርስ በእርስ በመቀበል በመሰሉ ነገሮች ሃይማኖታዊ ሰዎች ከፍተኛ መቀበል፣ መደጋገፍና እርካታ እንዳላቸው ጥናቱ ያመለክታል። በጸሎት፣ በቤተ ክርስቲያን አምልኮና መጽሐፍ ቅዱስን ማዕከል ባደረጉ የትዳር ጓደኞች መሃል የሚነሱ ችግሮች ቀላል በሆነ መንገድ እንደሚፈቱ ተቀባብሎ በደስታ መኖራቸው ከሌሎች ይልቅ እጅግ በልጦ እንደሚታይ በጥናቱ ላይ ተመልክቷል።

የተጋቡ ባልና ሚስት ከሚያገኙት ደምዘ፣ ካላቸው እውቀት፣ የኑሮ መደብ ወይም ደረጃ ይልቅ ጸሎት (አብረውም ሆነ በየግል የሚያደርጉት ጸሎት) በትዳራቸው ለመርካትና በታማኝነት አብሮ ለመኖር ከሌሎች ይህን ከማያደርጉ ባልና ሚስቶች እጅግ በላቀ ሁኔታ ስኬትና እርካታ እንዳላቸው ጥናቱ ያመለክታል። ከዚህ ጋር እርስ በርስ ለመቀበልና ለመከባበር በታማኝነት አብሮ ለዘላቂታው ለመኖር፣ በቤት ውስጥ ባሉ ጉዳዮች ለመረዳዳትና ኃላፊነት ለመውሰድ፣ ስለትዳር ጉዳይ በሚያጋጥሙ ችግሮችና ትዳርን ስለሚያሳድጉ ነገሮች ተስማምቶ ለመወያየት ልጆችን በማሳደግና ዘመዶችን በመርዳት ወዘተ ባሉ ጉዳዮች ስምምነት ለመድረስ እንዲሁም በፍቅር ለመያያዝና ለመተናነጽ ወዘተ በሆኑ

ጉዳዮች ላይ ሃይማኖታዊ ቤተሰቦች እጅግ ስኬታማ ናቸው። ጸሎት ባልና ሚስቱ ዋጋ የሚሰጧቸውን ነገሮች ለመነጋገርና የከበዳቸውን ነገሮች ተስማምተው እግዚአብሔርን ለመለመን፤ ስኬታማ በሆኑ ነገሮች ለማመስገን የአንድነት አስተዋጽኦ ስለሚያደርግ የማቀራረብ፣ የመተዋወቅና የመቀበል ግንኙነታቸውን ያዳብራል። እግዚአብሔርን እጅግ አድርጎ መቅረብ፣ ማምለክና መታዘዝ የሚፈልግ ባል (ሚስት) የትዳር ጓደኛውንም እጅግ አድርጎ መቅረብ፣ መቀበል፣ ማድመጥና መታዘዝ ይሆንለታል። በዚህ በሁለቱ (እግዚአብሔርን መውደድና የትዳር ጓደኛን መውደድ) መሃል ከፍተኛ መቀራረብ አለ።

እቤት እዚህ ለመድረስ የፈጀብን ጊዜ

የጋብቻ ቃል ኪዳን ጥልቅ ሚስጥር

ሰዎችን ወደዚህ ጥልቀትና ስፋት ወዳለው ቃል ኪዳን የሚያመጣቸው ምንድነው?

1. በፍቅር ሰለተገናኙ (ሰለወደቁ) ነው። ይህ አባባል እውነት ቢሆንም አጥጋቢ ያልሆነ ምክንያት ነው። ለዚህም ማስረጃው በመነካካትና በመተያየት የሚገለጠው ፍቅር ሲጠፋ ትዳር ግን ይኖራል። ጥልቅ የሆነ የፍቅር ሚስጥር ሲኖር ቃል ኪዳን ተጠብቆ አብሮ መኖር ይቻላል። ከዚህ አንድ ሰው ጋር ልዩ የሆነ ስሜትና የሕይወት መተሳሰር የሚኖረን ስምንድነው? እስከ ሰርጋችን ዕለት ድረስ በተለያዩ ስፍራዎችና ሁኔታዎች በተገኘንባቸው አካባቢዎች ሁሉ ከብዙ ሰዎች ጋር አብረን ሆነናል። አብረንም የተጫወትናቸው፣ ወጣ ገባ በማለት በተለያዩ መንገዶችና አጋጣሚ የተወዳጀናቸው ብዙ ሰዎች ነበሩ። ለልባችን የቀረቡ፣ ሚስጥራችንን ያካፈልናቸው፣ በደስታና ሃዘናችን አብረውን የተጓዙ የተመረጡ ወዳጆች ነበሩን። የምናደንቃቸውና

የተዋጣላቸው በማለት ምሳሌነታቸውን ለመከተል የምንፈልጋቸውም ብዙ ሰዎች አሉ። ከነዚህ ሁሉ በዙሪያችን እያሉ ከዚህ ከአንዱ ሰው ጋር እንዲህ ያለ ልዩ ግንኙነት ለመመስረትና የዕድሜ ልክ የሆነ ውህደትን ለመፍጠር መወሰናችን አስደናቂ ነው። እኛ ብቻ ሳንሆን ሌላውም በእኛው ዓይነት ሰፊ መንገድ አልፎ እኛን ለመምረጥም ሆነ ለመቀበል መዘጋጀቱ ጉዳዩን የበለጠ አስደናቂ ያደርገዋል። አብረን የመጠናናትም ሆነ የመፈታተሽ ወራትንም ሆነ ዓመታት አሳልፈን ለዚህ ሠርግ መብቃታችን ቃላት ሊገልጹት ከሚችሉት በላይ አስደናቂ ነው። ሰዎች ሁሉ የሚያደርጉት ቢሆንም ይህን ግዴታና አድካሚ ጉዞ እያወቅን ችግሩ ሳይገታን በሕይወታችን ሙሉ በትዳር ለመጣመር መወሰናችን በርግጥ አስገራሚ ነው። ያ የጠበቅነው ቀን የማይደርስ ቢመስልም ደርሶ ለሠርጋችን ዕለት በቅተናል። ይህንን ከፍተኛ የውህደት ውሳኔ በቆራጥነት እንድናደርግ የገፋን እውነተኛው ፍቅርና የፍቅር አምላክ መሆን አለበት።

2. የኮከባችን መገጣጠም የባህሪያችን መጣጣም ነው ወይስ ድንገተኛ አጋጣሚ? አይደለም፤ እግዚአብሔር ለያንዳንዳችን ባለው ዘላለማዊ ፍቅርና ጥበቃ እንደባልና ሚስት አጋጠመን እንጂ። እርሱ ለልጆቹ በጎ ስጦታን መስጠት ይችላል። እርሱ ለሕይወታችን ካለው ዓላማ የተነሳ ወደዚህ ደርሰናል። ይህ መንገዳችን የተቀየሰው እግዚአብሔር አሁን ባለንበት ቁመናና ማንነት እንድንገኝ በማድረጉም ነው። እግዚአብሔር ለእኛ ካለው ድንቅ ዓላማ የተነሳ።
 - ጉልበት ውበትና ራሳችንን የመተካት /የመዋለድ/ችሉታ ሰጥቶ ሰውነታችንን ፈጠረው
 - ማፍቀር መቀራረብና መላላብ የምንችል ስሜታዊ ፍጥረት አድርጎ ሠራን
 - የሚያስብ፣ የሚያመዛዝን፣ የሚወስን፣ የሚቀይስና ዕቅድን ተግባራዊ ለማድረግም የሚተጋ አሳቢና አመዛዛኝ ፍጥረት አድርጎናል።
 - መንፈሳዊ ህልውና ያለው የፈጣሪውን ህብረትና ግንኙነት የሚፈልግ፣ ዕለታዊ ኑሮውን በአምላኩ ፍቃድ መምራት የሚሻ መንፈሳዊ ፍጥረት አደረገን።

ይህም በመሆኑ አንዳችን ሌላችንን አግኝተን ለመጋባት መወሰናችን ድንገተኛ አጋጣሚ አይደለም። የበለጠ የሚገርመን ደግሞ ተፈላልጎ ለመገናኘት ያደረገነው ሂደትና የወሰድነው እርምጃ በእግዚአብሔር የተመራና የተቀናጀ እንደሆነ ስንገነዘብ ነው። አንዳችን የምንፈልገውን በሌላኛችን ውስጥ አገኘን። እዚህ ላይ መገንዘብ ያለብን አንድ መሰረታዊ

ሃት አለ። ይኸውም እግዚአብሔር ጥሩ የትዳር ጓደኛ ፊልኅ የሚያገናኝ አማጭ ሳይሆን አንዳችንን ስለሌላችን የፈጠረ አምላክ መሆኑን መረዳት ነው።

በሀገራችን ሰዎች የሚጋቡበት መንገድ ባብዛኛው ባህላዊውን አካሄድ የተከተለ ነው። ከተማ ጠቀስ በሆነ አካባቢ ሰዎች እርስ በርስ በመመራረጥና በመዋደድ ይጋባሉ። አልፎ አልፎ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ችግርን ለመፍታት በማለም ብቻ የሚጋቡበት አጋጣሚ አለ። አንድ ዘመዴ ወደውጭ አገር ተሾሞ ሲሄድ ተገናኝቶ ለመተዋወቅ ሁለት ቀን ብቻ የፈጀበትን ልጅ አግብቶ እንደሄደ አስታውሳለሁ። የዲቪ ዕጣ ስላገኘች በትራንስፖርትና በሌላም ጭጭ የሚችላትን ሰው አግብታ የሄደችም የማውቃት ልጅም አለች። ሳታውቀው ድንገት ጠልፎ ካገባት ሰው ጋር የምትኖርም ሰው አለች። የሴት ጓደኛው ስላረገዘች ብቻ የግድ ማግባት አለብህ ተብሎ የተጋቡ ወጣቶች ብዙ ናቸው።

በሰለጠኑት አገሮች የሚታየውን የፍቺ መብዛት ሲመለከቱ ትዳር ዘላቂ የሆነ ደስታን አያመጣም በማለት ከጋብቻ የሚሸሹ ብዙ ናቸው። በምዕራቡ ዓለም ባንዳንድ ከተሞች የፍቺው መጠን ከ60% በላይ እየሆነ ነው። የሚያሳዝነው ትዳርን ችላ በማለት በሰፍራው ሊተኩት የሚፈልጉት ልት የወሲብ ግንኙነት፣ ያለጋብቻ አብሮ መኖርና ሌሎችም መፍትሄ የሚሏቸው መንገዶች ህብረተሰቡን እጅግ እየሳዱትና እያፈራረሱት መሆኑ ነው። ሰለጠኑ በሚባሉት አገሮች ውስጥ ያለጋብቻ የሚወለዱና ያለአባት የሚያድጉ ልጆች ቁጥር እጅግ ብዙ ነው።

የሰርጉ ስነ ስርዐት

የሰርግ ስነስርዐት የቤተ ክርስቲያንን አሰራርና እምነት በተከተለ መንገድ መፈጸም አለበት። ለእዚህ ጉዳይ ከሚመለከታቸው የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ጋር ጊዜ ወስዶ መነጋገሩ እጅግ አስፈላጊ ነው። በአንዳንድ ቤተ ክርስቲያን የተፈቀደና ያልተፈቀደ ድርጊት አለ። ለምሳሌ አንዳንድ ቤተ ክርስቲያን ጭብጨባና ከወትሮው ወጣ ያለ የአምልኮ ሁኔታን አይቀበሉም። ሌሎች ቤተ ክርስቲያናት የተጋቢዎቹን ጤንነት በህኪም ምስክር ወረቀት ማረጋገጥ የሚፈልጉ አሉ። ስለሚዘመረው መዝሙር ዓይነት፣ ስለአምልኮ መሪው፣ ስለመዘምራን፣ የእግዚአብሔርን ቃል ስለሚያቀርበው ሰው፣ አልፎ አልፎ ስለሙሽሮቹ ሚዜዎች ማንነትና ወዘተ ቀደም ብለው ማወቅ ይፈልጋሉ። ብዙ ጊዜ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች የተጋቢዎችን ምኞት ለማርካት ቢፈልጉም የቤተ ክርስቲያናቸው ሕግና ልማድ ከሚፈቅደው በላይ መሄድ አይፈልጉም። አንዳንድ ቤተ ክርስቲያናት ተጋቢዎቹ የእግዚአብሔርን ቃል በተከተለ መልኩ የራሳቸውን ቃል ኪዳን አዘጋጅተው እንዲመጡ የሚያደፋፍሩም አሉ። ተጋቢዎቹ ወደ እግዚአብሔር ቤት መጥተው ቃል ኪዳናቸውን የሚያረጋግጡት «በእግዚአብሔርና በእነዚህ ምስክሮች ፊት አገባሽለሁ» «አገባሃለሁ» በሚሉ ቃላት በማጠቃለል ነው። በዚህ ቃል መሰረት አዲስ

ግንኙነትን ይጀምራሉ። ከዚህ በኋላ እንደ ባልና ሚስት ሆነው ካሁን በፊት ያልኖሩትን አዲስና እንግዳ ኑሮ መኖር ይጀምራሉ ማለት ነው። ይህም ሆኖ አንድ ሰው ሐኪም እሆናለሁ ስላለ ብቻ ሐኪም አይሆንም። ሐኪም ከመሆኑ በፊት የሕክምና ትምህርትና ልምምድ መውሰድ አለበት። ጋብቻ ግን ከዚህ የተለየ ይዞታ አለው። በቃል ኪዳናቸው መሰረት የቤተ ክርስቲያን መሪው «ከዚህ በኋላ ባልና ሚስት ሆናችሁ እንድትኖሩ ጋብቻችሁን በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም አጸናላችኋለሁ» ሲል ሕጋዊ ባልና ሚስት ይሆናሉ። ይህ አንዴ ከታወጀ በኋላ ሰው ሁሉ ባልና ሚስት አድርጎ ይቀበላቸዋል። አንድነታቸውም አንድ ሰው ተምሮ ሲጨርስ ለመማሩ ማረጋገጫ ዲግሪ እንደሚቀበልበት ሳይሆን በገቡት ቃል ኪዳን ላይ ብቻ ተመስርቶ የተገኘ አንድነት ነው። ትምህርቱና አንድነቱ ጋብቻው ከተመሰረተ በኋላ የሚመጣና እንደባልና ሚስት እየኖሩ በተግባር የሚማሩት ነው።

ትዳር እንዲሁ በዘፈቀደ እያጠፉ የሚማሩት ትምህርት ሳይሆን ትዳር በእግዚአብሔር ቃል ምሪት እንደባልና ሚስት በመኖር ጥፋታቸውን በንስህ ወደ ብርታት በመለወጥና መልካሙን በማጎልበት በአንድነት የሚያድጉበት ነው። እግዚአብሔር ስለባልና ሚስት አኗኗር በቃሉ ላይ በግልጽ የሰፈረውን ቃሉን በሚገባ ካልተከታተልነውና የሚለንን ካላረፈግን በጋብቻ ሕይወታችን ውስጥ ብዙ ችግሮች መከሰታቸው አይቀርም። በእግዚአብሔር ቃል መሠረት ባልና ሚስት ብዙ የሚመሳሰሉበት ነገሮች መኖራቸው እውነት የመሆኑን ያህል አብረው ተደጋግፈው ለመኖር የማያስችሏቸው ብዙ ልዩነቶችም አሏቸው።

ባልና ሚስት በሰውነት አቋማቸው፣ በሰሜታቸው፣ በአእምሮ ብስለታቸው፣ በመንፈሳዊ ሕይወት ይዞታቸው ሳይቀር ብዙ የሚለያዩባቸው ነጥቦች አሉ። መገንዘብ ያለብን እነዚህ ልዩነቶች የሚቃረኑ ሳይሆኑ አንዱ የሌለውን ጉድለት የሚያሟሉበትና የሚያካክሱበት ስለሆነ ባልና ሚስቱን ተደጋጋፊና ተጓዳኝ ያደርጋቸዋል። በዚህ አጋጣሚ አንዱ ከሌላው ይበልጣል ተብሎ የሚወዳደር እንዳልሆነም ልብ እንበል። በዘፍ 2:23-25 የተገለጠው የሚሟላውና ሁለቱም በዚህ አንድነት ደስተኞች ሆነው መኖር የሚችሉት «መጣል» «መተው»ና «መጣበቅ» እንደሚገባቸው አውቀው ወደ አንድነት ሲመጡ ነው። በማቴ19:5-6 መሰረት የአንዱ ሕይወት ከሌላው ጋር በሚገባ ይቀላቀልና ህልው ህልሟ፣ ተሰፋው ተሰፋዋ፣ ሸክሙ ሸክሟ፣ ደስታው ደስታዋ እየሆነ እንደ አንድ ሰው መኖር ይጀምራሉ።

በቃል ኪዳን መጠበቅ

ጋብቻ የሁለት ሰዎችን ዓለም አንድ ላይ አምጥቶ ማጋጠም ሳይሆን ሁለት የተለያዩ ሰዎች ከመገናኘታቸው በፊት የነበሩበትን ዓለም በገዛ ፈቃዳቸው በመተው አንድ የጋራ ዓለም የሚመስርቱበት ትስስር ነው። ይህ ሁኔታ ጌታ ኢየሱስ ባለጠጋውን ሰው ያለውን ሁሉ ሸጦ እንዲከተለው

የጠየቀውን ይመስላል። ትዳር ሁሉን ትተን እንደ ምንጀምረው አዲስ ስራ ዓይነት ነው። በሌላ መልኩ ትዳር ባልንጀራን እንደራሰ አድርጎ መውደድና መንከባከብ ነው። ለእያንዳንዳችን የትዳር ጓደኛ ማለት እንደ ራሳችን ልንወደው የሚገባ ባልንጀራችን ነው። መርዳት ብቻ ሳይሆን ከዚህ ሰው ጋር ዕድሜ ልኩን ተሳስቦ ለመኖር በቃል ኪዳን ይቆራኛል። ይህ ዓይነት ጋላፊነት በቀላሉ የሚወሰድ ሳይሆን በእግዚአብሔር ዕርዳታና ጸጋ የሚወሰድ ነው። ለዚህም ነው ጋብቻ በቃል ኪዳን መጽናት ያለበት። የእግዚአብሔር ስም ሳይጠራባቸው የሚጀምሩ ብዙ ጋብቻዎች አሉ። እነዚህ ጋብቻዎች ሊጸኑም ሳይጸኑም ይችላሉ። ባንጽሩ እነዚህ ሰዎች በራሳቸው መንገድ አንዱ ስለሌላው ራሱን በሙላት ለመስጠት ቃል ሲገባቡ ቢያውቁም ወይም ባያውቁም የእግዚአብሔር የማስቻል ጸጋ አብሯቸው ይሆናል። አንድ ሰው የሚወዳትን ልጅ በ5 ሰዓት እንደሚያገኛት ቢቀጥራት ሊፈጽመው የሚችለው ቃል ነው። ባንጽሩ በሚቀጥለው 40 እና 50 ዓመት ሊወዳትና ሊያከብራት፣ ሊንከባከባት ቃል ሲገባ ይፈጽመዋል ማለት አይደለም። ምክንያቱም ሰው ተለዋዋጭ ከመሆኑ ሃቅ ጋር ተደማምሮ በዘመናት መካከል ቃል ኪዳንን የሚፈታተኑ ዛሬ ያሳሰብናቸው ነገሮች ነገ ሊፈጠሩ ይችላሉና ነው። ለዚህ ነው ዘላለማዊነትና የማይለወጥ ባህርይ ያለውን እግዚአብሔርን በቃል ኪዳናችን ውስጥ የምናስገባው። እርሱን ስናስገባ በዘመናችን ሁሉ ሊረዳን፣ የገባነውን ቃል ኪዳን በምስክርነት በዘመናችን ሁሉ ሊመለከትና ጽናትን ሊሰጠን ይችላል። እርሱ በቃል ኪዳናችን ውስጥ ሲገባ ልባችንን የሚያረጋጋ፣ ዋስትናን የሚሰጥ መንፈስ ይሰማናል።

የጋብቻ ቃል ኪዳን አጭርና ቀላል በሆነ መልክ የተገለጠ ቢሆንም በውስጡ ጋብቻ የሚጠበቀውን ሁሉ የያዘ፣ ለማታለልና ሌላ ትርጉም ለመስጠት ምክንያት የማይሰጥ ነው። ብዙ ሰዎች በዕድሜያቸው ሙሉ በአክብሮት በትጋት፣ በስጋት የሚያስቡት ቃል ኪዳናቸውን ለማፍረስ ሲፈተኑም ትዝ የሚላቸው አንድ ጉዳይ ቢኖር ይህ ቃል ኪዳን ነው። ዕድሜያቸው በገፉ መጠንም ይህንን ቃል ኪዳን እንዴት ሊጠብቁ እንደቻሉ ይገረማሉ። ለክርስቲያን ይህ የጋብቻ ቃል ኪዳን ልዩ መልዕክት አለው። በዘመኑ ሁሉ የእግዚአብሔርን ታማኝነት የሚያስታውሰው ሲያፈርሰውም ከአምላኩ ፈቃድ ውጭ እንደሄደ በማሳሰብ የሚያስጠነቅቀውና በንሰሃ እንዲመለስ የሚጠራው መሳሪያ ነው።

ቃል ኪዳኑ ቢፈርስ አሳሳቢና አስደጋጭ ጉዳት የሚያደርሱ ነገሮች ይከተላሉ። ምክንያቱም በውነተኛው መንገድ ስንመረምረው በጋብቻችን እለት ቃል ኪዳን የምንገባው ከምናገባው ሰው ጋር ብቻ ሳይሆን ከእግዚአብሔርም ጋር ነው (ሚል 2:14-16)። ስለዚህ ቃል ኪዳንን እንደ ቀላል ቆጥረው የሚጋቡ ሞቾች ብቻ ናቸው። ብዙ ሰዎች ስለቃል ከዳኑ ምንነትና ተጠያቂነት እምብዛም ሳያስቡ ጋብቻቸውን ይፈጽማሉ። ይህ አለማስተዋል እንዲሁ በዘልማድ ስርዐትን ለመፈጸም ብለው

የሚያደርጉትና ተጋቢዎችንም ሆነ የእግዚአብሔር ስም ሳይጠራበት የሚጀመሩትን ባህላዊ ጋብቻዎች ሁሉ ይመለከታል። ማወቅ ያለብን ግን በየትኛውም ዓይነት የጋብቻ ጅማሬ እግዚአብሔር ምስክር በመሆን መገኘቱ አይቀሬ ነው።

አንዳንዴ ሰዎች የጋብቻን ቃል ኪዳን ሲገቡ ልክ በፍርድ ቤት በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ እጃቸውን ጭነው መሃላ እንደማድረግ የመሃላ ስርዐት ይመስላቸዋል። የጋብቻ ቃል ኪዳን ግን ከኛ ባህርይ በላይ ነው። ልክ እንደ ውለታ እንደመዋዋል ወይም ሕጋዊ ኮንትራት እንደመፈራረም አይደለም። አንድ ሰው ሌላውን ለመውደድ መዋዋል (ኮንትራት ማድረግ) አይችልም። የሚያደርገው ቃል ኪዳን መግባት ነው። ቃል ኪዳን በራሳችን ብቃት እንደሌለን የምንናዘዝበት መንገድ ነው። ይንንም ስናደርግ ብቸኛና ብቃት ያለውን እግዚአብሔርን መጋበዛችን ነው።

ለብዙ ሰዎች (አማኞች ባይሆኑ እንኳን) ጋብቻቸውን በእግዚአብሔር መፈጸም የተከበረ፣ ዘላቂነት ያለውና ሊጠበቁት ግዴታ ያለባቸው እንደሆነ ይገነዘባሉ። ለአንዳንዶች ግን እንደ ምትሀት የሚመስላቸውም አሉ። ብዙ ሰዎች በእድሜ ልካቸው የእግዚአብሔርን ስም ጠርተው ቃል የሚገቡት በጋብቻ ቃል ኪዳን ብቻ ነው። የጋብቻን ቃል ኪዳን ለማለት ከሦስት ደቂቃ ያነሰ ጊዜ ይፈጅ ይሆናል መጠበቅ (በቃል ኪዳን መኖር) ግን የዕድሜ ልክ ጋላፊነት ነው። የጋብቻ ቃል ኪዳን ከተራ ውል ወይም ውሳኔ የሚለየው እዚህ ላይ ነው። አንድ ውሳኔ እንድንገባ በኋላ የተረሳ ወይም የተጣለ ይሆናል። ያለው አማራጭ ካስፈለገ አዲስ ውሳኔ ማስተላለፍ ነው።

ቃል ኪዳኑ እኛን የሚጠብቀው በየለቱ ምን ያህል ታማኝ እንዳልሆንን ወይም ምን ያህል ፍቅር እንደጎደለን በማሳየትና ያለማቋረጥ ታማኝነትና ፍቅር እንዲኖረን በማሳሰብ ነው። ስለዚህ በከፍተኛ ደረጃ ለቁም ነገር እንድንበቃና ተጠብቀን እንድንኖር በየጊዜውና በየሁኔታው ያነሳሳናል። ስለዚህ ያገባ ሰው ጥበቃ አለው። የሚጠብቀውም በእግዚአብሔር ፊት ሆኖ የገባው ቃል ኪዳን ነው። ይህንንም የሚያደርገው ማለቂያ በሌለው ይቅርታ ውስጥ በመሆን ነው። የጋብቻ ትልቁ መልህ ይቅር ለማለት መቻልና ይቅርታን ለመቀበል ፍቃደኝነትን በማሳየት ላይ የቆመ ነው።

ምዕራፍ 17

እስከ ሞት የታመኑ መሆን

"ሞት እስኪለየን ድረስ"

ብዙ ሰዎች የጋብቻ ቃል ኪዳን ሊጠቁ የሚችለው ባልና ሚስት እርስ በርስ ካላቸው ፍቅር የተነሳ ነው ይላሉ። ይህ ስህተት ነው። የተጋቡ ሰዎች በተለያዩ ምክንያት ለመፋታት ሲወሰኑ ፍቅር በመካከላቸው በመጥፋቱም ነው። ሰዎችን ከፍቺ የሚጠበቃቸው የገቡት ቃል ኪዳን እንጂ ፍቅር አይደለም። በሕግም ሆነ በአስታራቂ ሽማግሌ ፊት ለመፋታት የቀረቡ ሰዎችን እነሱ እንደፈለጉት እንዳይፋቱ የሚከብዳቸው ከዓመታት በፊት የገቡትን ቃል ኪዳን ስለሚያሳስቧቸው ነው። ቃል ኪዳንን አፍርሶ መፋታት ቀላል አይሆንም። በእግዚአብሔር በሕግና በሕብረተሰቡ ዘንድ ተጠያቂነትን ያስከትላል። ሰዎች በዳኛ ወይም በቤተ ክርስቲያን መሪ ፊት ቀርበው ለመጋባት ሲወሰኑ ቀላሉን መንገድ የመረጡ ሊመስላቸው ይችላሉ። ይህም ስህተት ነው። ምክንያቱም ቃል ኪዳኑ በልብ የሚሆን ጉዳይ እንጂ ስርዐትን (ፍርማሊቲን) ማሟላት አይደለም። ጋብቻ ጽኑና የተላካ እንዲሆን ፍቅር እጅግ አስፈላጊ ቢሆንም ተግባራዊ በሆነ መልኩ በጋብቻ ውስጥ ፍቅር ሲጎድልና መሰናክል ሲበዛ ጋብቻው እንዳይፈርስ ጨብጦ የሚይዘው ይህ ቃል ኪዳን ነው። ይህም ማለት ቃል ኪዳን ተራ ወይም ስሜታዊ ያልሆነ ተስፋና ውሳኔን የሚጠይቅ፣ ሙሉ ፍቃዳችንን (Will) የሚያካትትና ተግባራዊ እንዲሆን ጥረት ለማድረግ የምንወስንበት ነው። የጋብቻ ቃል ኪዳን የስርዐትን ድምቀትና ውበት የሚያሳ ሳይሆን በቃል ኪዳናችሁ ለመጽናትና በፈተና ሰዓት ሳይናጉ ለመቆም ምን ያህል ፈቃደኛ ናችሁ ብሎ ተጋቢዎችን የሚጠይቅ ነው። የምንለውም «በህዘንና በደስታ፣ በሕመምና በጤንነት፣ በማግኘትና በማጣት ጊዜ በአንተ ወይም በእንቺ ብቻ ጸንቼ እኖራለሁ» ነው። በእውነተኛ ፍቅር ላይ የተመሠረተ ጋብቻ በማዕበል ውስጥ ለማለፍ የተዘጋጀና በተራራውም ሆነ በሽለቆው አብሮ ለመዝለቅ የቆረጠ ሊሆን ይገባዋል። ለዚህም በየጊዜው ቃል ኪዳኑን መሰስ ብሎ በማሰብ ቀላልና አጭር ቢመስልም ያለ እግዚአብሔር ዕርዳታ ሊተገብሩት እንደማይችሉ በማመን ያለማቋረጥ የእርሱን ብርታትና መታደስን የሚያገኙበት መሆን አለበት። ምክንያቱም በትዳር አብሮ መኖርን ከውጭም ሆነ ከውስጥ የሚቀናቀኑና ዘላቂነቱን የሚፈታተኑ እጅግ ብዙ መሰናክሎች ስለሚያጋጥሙ ነው።

እግዚአብሔር ጊዜአዊና ስብእዊ ከሆነ ፍቅር ባሻገር የእርሱን መውደድና የፍቅር ስበት እንድንይዝ ይጠይቀናል። የማይወድዱትን

የሚወድ የሚጠሉትን የሚያፈቅር እግዚአብሔር ብቻ ነው። ይህንን እውነት ስንገነዘብ በኛም አምላካችንን በመክተል ለትዳር ዓደኛችን ራሳችን በክፉም ሆነ በመልካም ጊዜ እየሰጠን እንድንኖር እንነሳለን። ይህ ስናደርግ በአዲስ ኪዳን ስለጋብቻ ከየተነገሩትን ሁለት ትዕዛዛት እንፈጽማለን ማለት ነው። ትእዛዛቱም ያለ ማቋረጥ በፍቅር መኖርና እርስ በእርስ መቀባባሌ እንዲሁም በምንም ሁኔታ መፋታት አለማስብ ናቸው። ራሳችንን በፍቅር ለትዳር ዓደኛችንን ስንሰጥ ኃጢአተኛን የሚወደው እግዚአብሔር በልባችን የትዳር ዓደኛችንን በአስቸጋሪ ጊዜ እንኳን ልንወድ የምንችልበትን ፍቅርና የልብ ስፋት ያበዛልናል። ብዙ የጋብቻ አማካሪዎች ፍቅራቸው የቀዘቀዘባቸውን ባልና ሚስት ሲመክሩ ወደ ጳላ ተመልሳችሁ (ሀ) የገባችሁትን ቃል ኪዳን (ለ) በፍቅር ሆናችሁ ስታደርጉ የነበሩትን ነገሮችና ስትሄዱባቸው የነበሩትን ስፍራዎች ኅብኙ ይላሉ። ዓላማው ቀድሞ በፍቅር የተያያዘበትና በቃል ኪዳን የተሳሰረበት ጊዜ ልባችንን የማደስና ግንኙነታችንን የማጠናከር ኃይል ስላለው ነው።

የእምነት እርምጃ

በውስጣችንም ሆነ በዚህ ዓለም ካለው መለዋወጥና መበስበስ የሚጠብቀን እግዚአብሔር ብቻ ነው። እርሱ ብቻውን ዘላለማዊና የማይለወጥ ነው። የጋብቻ ቃል ኪዳናችንን የምናስበውም በእርሱ በማይለወጠው፣ በስፍራ በማይወሰነውና ሁሉን አዋቂ በሆነው በእግዚአብሔር አማካኝነት ብቻ ነው። ከዚህ የተነሳ ከየትኛውም ምድራዊ ግንኙነት ይልቅ ጋብቻ ዘላለማዊነትን እንድንቀዳጅ ያደርጋል። ቃል ኪዳኑ በዚህ ተለዋዋጭና አላፋ ዓለም የማይለወጥና ዘላቂነት ያለው ግንኙነት እንድንጀምር ያደርጋል። በልባችንም ሆነ በፍቅር ላይ የተገነባ ታማኝነትን ለዘላቂታው እንቀዳጃለን። እግዚአብሔር በጋብቻ አማካኝነት ፍቅራችንና መተላለባችን ዘላቂታ እንዲኖረው በማድረግ ዘላለማዊነትን ከዚህ ጀምረን እንድንለማመድ ያደርገናል። ይህ ዘላለማዊነት በሕይወታችን እውነት የሚሆነው የእግዚአብሔርን ተስፋ በጋብቻ ቃል ኪዳን መቀበል ስንችልና ለቃል ኪዳኑ እየተገዛን ስንኖር ነው። የጋብቻ ቃል ኪዳን የሚከተሉት ባህርያት አሉት

1. የጋብቻ ቃል ኪዳን በእምነት የሚደረግ እርምጃ ነው። ሰዎች በተፈጥሮአቸው ታማኞች ቢሆኑ ኖሮ ቃል መግባት ባላስፈለገ ነበር። እውነቱን እውነት፣ ውሸቱን ሐሰት በማለት ይቀጥሉ ነበር። በእድሜ መግፋት፣ በኑሮ መለዋወጥ፣ በእውቀት ማደግ፣ እንዲሁም በሰው የሚደርስ የሕመምና የጤንነት፣ የሐዘንና ደስታ፣ የማግኘትና ማጣት ሂደት ሰዎችን ተለዋዋጭ ያደርጋቸዋል። ስለዚህ ታማኝነት ንጹህም፣ አፍቃሪም ስላልሆኑ ቆመው ታማኝም ንጹህም አፍቃሪም ለመሆን ቃል ይገባሉ። ማወቅ ያለብን ግን በአደባባይ ቃል ኪዳን መግባታቸው ሕይወታቸውን ምትሀታዊ በሆነ መንገድ ለውጦ

ቃላቸውን የሚጠብቁና በተናገሩት የሚጸኑ ልዩ ፍጥረት አያደርጋቸውም። በወቅቱ ቃል ኪዳን ሲገቡ ታማኝም አፍቃሪም ሆነው ለመገኘት መወሰናቸው ሊሆን ይችላል። ሆኖም ቀደም ብለን ሰው ተለዋዋጭ እንደሆነ አመልክተናል። ለዚህ ነው በአደባባይ ቃል ኪዳን ሲገቡ ወዳጅና ዘመድ ጠርተን ከሰው ባህርይ ውጭ በሆነና እግዚአብሔር ብቻ ሊረዳን በሚችለው መንገድ ቃል ኪዳን የምንገባው።

2. የጋብቻ ቃል ኪዳን እግዚአብሔርን የሚያከብር ነው። ወንድና ሴት በሰርጋቸው ዕለት ስለመፈቃቀር ቆሚያዘውን የእግዚአብሔር ትዕዛዝ ለመጠበቅ ይቀርባሉ። የእግዚአብሔር ጸጋም የሚያስፈልጋቸው ይህንን የገበቡትን ቃል በድካማቸውም ጊዜ እንዲያከብሩ ለማድረግ ነው። ጋብቻ ቅዱስ የሚሆነው ከዚህ የተነሳ ነው። ይህንን ቃል ኪዳን የሚገባ ሰው «ቃሌን ላልጠበቅ እችላ ይሆናል» በማለት ሊጨነቅ አይገባም። በተመሳሳይ መንገድም የትዳር ጓደኛችንም ትዳርን በሚጎዳ ሁኔታ ክፉ አሰልፎ፣ ታማሚ፣ ሥራፊት ሰው ሊሆንብን ወይም አሳፋሪ ነገር ሊያደርግ ይችላል ይሆን ብለንም በስጋት ልንጨነቅም አይገባም። ምክንያቱም በእኛ በኩል ቃል ኪዳን የገባነው ቢሳካም ባይሳካም ጤንነትም ሆነ ሕመም ቢኖር፣ ለውጥና ፈታኝ ነገር ቢያጋጥም ያለማቋረጥ ለማፍቀር ነው። የገባነው ቃል ኪዳን የሚነግረን የገባነውን ቃል በየግላችን መጠበቅ እንዳለብን እንጂ ሌላው ስለሚያደርገው ነገር በጭንቀትና ስጋት ከአሁኑ እንድንርበተበት አይደለም። ከሁሉ በላይ ደግሞ ይህን ቃል ኪዳን ስንገባ በእኛ እቅም መፈጸም የማይቻል አንደሆነ በመገንዘብ፣ በእግዚአብሔር ዕርዳታ ላይ ተደግፈን መሆኑን መዘንጋት የለብንም።

3. የዛሬው ፍልቅልቅ ፍቅር ሁል ጊዜም ላይኖር ይችላል። የጋብቻ ቃል ኪዳን የሚነግረን በሚጋቡ ሰዎች መሃል ዛሬ ፍልቅልቅና ቆራጥነት ያለው ፍቅር መታየቱ ለዘሰቂታው ዋስትና እንደሌለውና በእግዚአብሔር ላይ ባለን እምነት የተመሠረተ ፍቅርና ውሳኔ ብቻ ዘላቂነት እንደሚኖረው ነው። ሰዎች በሰርጋቸው እለት ቃል ኪዳን ለመግባት እግዚአብሔር ፊት ሲቀርቡ የሚደረገው ስነ ስርዐት የሚያስገነዝቡ እርሱ በዘላለማዊ ጥበቡ ሁለቱን እንዳገናኘና በትዳርም አብረው ሲጣመሩ በመርዳት፣ በመፈቃቀርና በመተላለብ እንዲኖሩ ፈቃዱ እንደሆነ ነው። ሁለቱን ያጣመረ ሰብአዊ እጅ እንዳልሆነና ስለዚህም የሰው እጅ ሊለያያቸው እንደማይችል የሚታመነውም ለዚህ ነው /ማቴ 19:6/። ቃል ኪዳን መግባታቸው ብቻ እርስ በርሳቸው እየተዋደዱና እየተረዱ ለመዝለቃቸው ዋስትና የሚሰጥ ላይሆን በእግዚአብሔር ጸጋና ኃይል በእምነትና በፍቅር ለመኖራቸው ማረጋገጫ ነው።

4. በአስፈላጊው ነገር ላይ ትኩረት ማድረግ። ለመጋባት በሚዘጋጁና በትኩስ ጋብቻ ውስጥ የሚስተዋለው ትልቁ ችግር በየግላቸው በጣም

ብዙና ከባድ ነገሮችን ለማድረግ መጣራቸውና ይህንንም ሲያደርጉ እንደ ማርታ እጅግ አስፈላጊውን ነገር ችላ ማለታቸው ነው። ማርታ የተባለችዋ ሴት በመስተንግዶ ዝግጅት ላይ ትኩረት ሰጥታ ላይ ታች በማለት በመባከኗ «አስፈላጊው ነገር» እንደቀረበት ጌታ ኢየሱስ የተናገራት ሴት ነች (ሉቃስ 10:42)። ሊያስተውሉ የሚገባቸው ነገር በትዳራቸው ውስጥ ከእግዚአብሔር ቀጥሎ እጅግ አስፈላጊ ነገር ቢኖር አንዳቸው ለሌላቸው ያላቸው ፍቅርና ቃላቸውን ያለገደብ መስጠት እንጂ አንዳቸው ሌላውን ወይም ተጋባዮችን ለማስደሰት የሚያደርጉት ነገር አለመሆኑን ነው። ይህንን የሚያዘናጋና የሚተካ በዚህም ዓለም ጨርሶ ሊኖር አይገባም።

5. ቃል ኪዳኑ ቅድሚያ ልንሰጠው ስለሚገባ ነገር ይነግረናል። ይህን እጅግ አስፈላጊና ጥልቅ ሚስጥር ያዘለን የጋብቻ ቃል ኪዳንን ለመረዳትም ሆነ ለማለት ቀላል ቢመስልም ለመጠበቅ በጣም አስቸጋሪ ነው። ምክንያቱም ቃል ኪዳኑ የሚጠይቀው በውስጣችን ያለውን ክፉትና ስስት ያለማቋረጥ ማስወገድ ብቻ ሳይሆን፣ ለትዳራችን ቅድሚያ ለመስጠት ስንል መልካምና ጥሩ የምንላቸውን አንድ ሥራ፣ ጓደኛ፣ ትምህርት — ሳይቀር ቅድሚያ አለመስጠትን ያመለክታል። ምንም ዓይነት ጥበቅና ጥልቅ የሆነ ዘመድና ጓደኛ ቢኖረን ከትዳራችን አንጻር ሁለተኛና ሦስተኛ ደረጃ ልንሰጠው ወይም ጨርሶ ልንተወው ይገባናል እንጂ ቅድሚያ ልንሰጠው አይገባንም። ለትዳራችን ቅድሚያ እንዳንሰጥ የሚያደርገን ምንም ዓይነት ሹመት፣ ዝና፣ የሥራ እድል ቢኖር እንኳ ጨርሶ ሊተው ይገባል። የቤተ ክርስቲያን አገልግሎት እንኳን ቢሆን ለትዳራችን መሰናክል የሚሆን ከሆነ ሊታሰብበት ይገባል። ይህ ቀደም ብለን እግዚአብሔርን ማምለክ ቅድሚያ ሊሰጠው ይገባል ያልነውን የማይመለከት መሆኑን እንባቢው ልብ እንዲለው ዳግመኛ በማሳሰብ ነው።

♦ እግዚአብሔርን ማምለክና ትዳራችንን ችላ እንድንል የሚያደርግ የቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ልዩነት አላቸው። ለምሳሌ የመዘምራን አባል መሆንና በቤተ ክርስቲያን ቆሞ መዘመር ለትዳራችን የምንሰጠውን ጊዜም ሆነ የምንከፍለውን መስዋዕትነት የሚሻማ ከሆነ ሊቀር ይገባል ማለት ነው። ለትዳራችን ብለን የከፈልነውን ዋጋና ያሳለፍነውን ጊዜ ጨርሶ በጸጸት ልናስበው አይገባም። ትዳራችንን ችላ በማለት የምናከናውናቸው የትኞቹም መልካምና ጠቃሚ የምንላቸው ነገሮች ሁሉ ፋይዳ ቢስ ናቸው። ትዳር ዕድሜያችንን ሙሉ እንድን ሰው ብቻ ለመውደድና ደስ ለማሰኘት ቃል የምንገባበት ውህደት ነው። ስለግንኙነቱ ሲያወሩ ቀላል ይመስላል፣ ከባድ የሚሆነው በድርጊት ሊያውሉት ሲሞክሩና የሚጠይቀውን ዋጋ ለመክፈል ሲጥሩ ነው።

- ♦ እግዚአብሔርን መውደድ ቀላል የሚሆነው እንደሰው ተለዋዋጭ ባለመሆኑ ነው። ሰው ተለዋዋጭ ብቻ ሳይሆን አሳዛኝና ጎጂ ነገር ሊያደርግብንም መቻሉ ነው። ዓለም ትልቅና ከፍተኛ ለሆነ ነገር ቅድሚያ መስጠት እንዳለብን ሲያውጅ፤ የጋብቻ ቃል ኪዳን ራሱን ዝቅ በማድረግና ቀላሉን መንገድ በመምረጥ አንድን ሰው ብቻ ዕለት በዕለት መንከባከብና መጠበቅ እንዳለብን ይነግረናል። ዓለም ለእንደዚህ ዓይነቱ ድርጊት ብዙም ዋጋ ሳይሰጥ ይችላል። ምክንያቱም ይህን ማድረግ ዝናም ሆነ ሽልማት አያሰጥም። ሆኖም በሰው ፊት ዋጋ ባያሰጥ በእግዚአብሔር ፊት ግን ከዚህ የሚበልጥ ነገር የለም። እግዚአብሔርም ቢሆን እኛን በማዳንና ያለማቋረጥ በመጠበቅ የሚያደርገው ይህንኑ ሰው ብዙ ዋጋ የማይሰጠውን ድርጊት ነው።
- 6. ጋብቻ የተጋቢዎቹን የማያቋርጥ ጥረት ይጠይቃል። ጥረት ደግሞ በበኩሉ ጊዜን ይጠይቃል። ይህንን ደግሞ ትዳር ለመጀመር የሚጥሩ ሁሉ በሚገባ ማወቅ አለባቸው። ጋብቻ የእኛን የማያሰልስ ትኩረት የሚጠይቀው አብሮ የመኖር ትርጉሙ የሚመስረተው በዚህ ላይ ስለሆነ ነው። ስለዚህ ለዕለት እንኳን ትዳራችንን ችልን ልንለው አይገባም። ጋብቻ የማያቋርጥ የፍቅር ውህደት ስለሆነ ችልን ስንለው ወደማናውቀውና ወደማንቆጣጠረው አቅጣጫ ይወስደናል። ጋብቻ የሙሉ ጊዜ ሥራ እንጂ ያዝ ለቀቅ የምናደርገው የትርፍ ጊዜ ስራ አይደለም። ገባንም አልገባን ወይም ወደድንም ጠላን ከትዳር ዓደኛችን ጋር ለዘላቂታው አንድ ሆነናል። ትዳር የሚፈርሰው ከሁለት አንደኛቸው በሞት ሲለዩ ብቻ ነው። ከጉዞዎች ሁሉ ከባዱ ጉዞ የትዳር ጉዞ ነው። እግዚአብሔር ለእኛ ካለው እቅድ ዋነኛው ለትዳራችን የምንደክመውና የምናደርገው አስተዋጽኦ ነው። ከዚህ ግንኙነትም ሊቀድምም ሆነ ሊበልጥ የሚችል ጨርሶ ሊኖር አይገባም።
- 7. ትዳር የሌሎች ግንኙነቶችን ሁሉ መለኪያ ነው። ፍቅርን ለጎረቤት ከማሳየታችን በፊት የትዳር ሕግ ከቤት እንድንጀመር ይጠይቀናል። ማንኛችንም ብንሆን ከጥሩ ዓደኛችን ወይም በጋብቻ ካገኘናቸው አማኞቻችን ወይም ከአለቃችን ጋር ችግር እንዲኖረን አንሻም። ሆኖም በነዚህ በኩል የሚመጡ ችግሮችን ልንተዋቸው ወይም ልንቋቋማቸው እንችላለን። በባልና በሚስት መካከል የሚነሳ አነስተኛ ግጭት ግን አንድነታችንን ሊያናጋና ሊጊዜውም ቢሆን መራራቅን ይፈጥራል። በአንዱ ነገር የተጀመረ ችግር ወደሌላው በመዛመድም ግንኙነታችንን ሽባ ሊያደርገው ይችላል። ባልና ሚስት አንድ ስጋ ናቸው። በመካከላቸው ችግር ቢነሳ ከራሳቸው ስጋ ወይም ለውነት ጋር እንደመለየት ይሆናል። ከሰውነቱ ክፍል አንዱ ለየት በማለቱ የማይቀበል (አፍንጫ፣ ከንፈር፣ ጥርስ ወዘተ) ሰው በሕይወቱ እርካታ የራቀውና በምሬት የተሞላ ነው። በኤፌ 5:28 «የገዛ ሚስቱን

የሚወድ ራሱን ይወዳል» ሲል እግዚአብሔር ባልና ሚስትን ምን ያህል አንዳጣመረ ያሳያል። በዚህም እግዚአብሔር ፍቅር ከቤት መጀመር አለበት ይለናል።

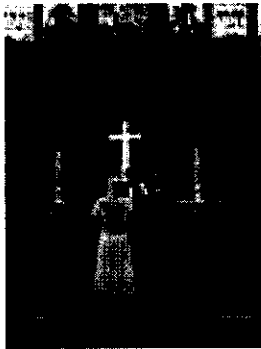
እንግዲህ ይህ ቀላል የሚመስለን የጋብቻ ቃል ኪዳን ይህን ሁሉ ይዟል ማለት ነው። በዓለም ውስጥ ብዙ ፍቅራችንን፣ ችሎታችንን፣ ጊዜያችንን፣ ጥሪታችንን የሚሻሙ ግንኙነቶች አሉ። እነዚህ ብዙ ጊዜ ከትዳራችንም ጋር ይፎካከራሉ። የትዳር ዓደኛን መውደድ በዓለም ካለው የእኛን ጊዜ፣ ችሎታ፣ ጉልበት፣ ፍቅር ከሚጠይቁ ሌሎች ጉዳዮች ጋር ሲወዳደር ብልጫ አለው። የትዳር ቃል ኪዳን ይህንን ሁሉ ይናገራል።

የቃል ኪዳኑ መስራች እግዚአብሔር ነው የጋብቻ ቃል ኪዳን በጣም ጠባብ በሰለት ሌላውን የምንይዝበት ወይም ባልና ሚስት ከእርስ በእርሳቸው በስተቀር ሌላውን ማየት የማይችሉበት የፍቅር አድማ አይደለም። ሆኖም ሌሎችን ከምንወደውና ለሌሎች ከምናደርገው የበለጠ በትዳር ቃል ኪዳን ለተሳሰርነው የምንሰጠው ስጦታ ነው። ሰው ሌላውን እንደራሱ መውደድ ሲችል ነው ፍቅርን ተቀብሎ መስጠት የሚችለው። በሁለቱ ተጋቢዎች መካከል የሚጀመረው ፍቅር ወደ ጎረቤት፣ መሥሪያ ቤት፣ ቤተ ክርስቲያንና ሕብረተሰብ ይዛመዳል። ፍቅር በሁለት ግለሰቦች መካከል ብቻ የሚፈስ ወንዝ ሳይሆን ከእነሱ አልፎ የሚፈስ ነው። ይህ በትዳር ውስጥ እውነት ነው። ተጋቢዎች ተሳሰቦ ስለመኖር የሚሰለጥኑበት ትምህርት ቤት ቢኖር ትዳር ነው። በትዳር ውስጥ አንዱን የትዳር ዓደኛችንን ማፍቀር፣ ማክበርና መንከባከብ ስንጀምር ሌላውንም የምንቀበልበትን ራዕይ እናገኛለን። በቤተሰብ ውስጥ ችግር የሚፈጠረው ፍቅር ሲበዛ ሳይሆን ሲጠፋ ነው።

የጋብቻ ቃል ኪዳን እግዚአብሔር ከአብርሃም ጋር ያደረገውን ቃል ኪዳን ይመስላል (ዘፍ 12)። እግዚአብሔር አብርሃምን ለመውደድ፣ ለመጠበቅና ለመንከባከብ ቃል ገባ። እግዚአብሔር ኪዳኑን በታማኝነት በመጠበቁ ከአብርሃም ዘር የሆነው ኢየሱስ ወደዓለም መጣ። የኢየሱስ ባርኮት ከአብርሃም ዘር አልፎ የሚፈስ ወንዝ በመሆን ዓለምን ሁሉ የሚባርክ ሆነ። እንዲሁም ከደህንነት አመጣጥ ታሪክ እንደምንረዳው የደህንንነት ታሪክ የጀመረው እግዚአብሔር ከአንድ ሕዝብ ጋር ከገባው ቃል ኪዳን ነው (ዘጸ19:5)። የእግዚአብሔር ፍቅር በአንድ ህዝብ ብቻ የተወሰነ የሚመስላቸው ሰዎች አሉ። ይህ ጨርሶ የተሳሳተ ግምት ነው። በተለያዩ ሁኔታ ፍቅር ፍቅርነቱ የሚገለጠው በአንድ ግለሰብ ወይም ቡድን ላይ ሲያርፍና ያም ያረፈበት ግለሰብ ወይም ቡድን ከሁሉም ብልጫ ያለውን ባርኮት፣ እንክብካቤና ጥበቃ ሲደረግለት ነው። ጌታ ኢየሱስ ለክንፍዊቷ ሴት እርሱ የተላከው ለጠፋት ለእስራኤል ልጆች እንደሆነ ነገራት (ማቴ 15:24)። ሆኖም ይህ ተልእኮው ከእስራኤል ዘር አልፎና ተርፎ ለርሷም ከተለየ ዘር ለሆነችው እንደደረሳት የተረጋገጠ

ነው (ቁ 28)። የጌታ ኢየሱስ አገልግሎት ከአንድ ዘር ጀምሮ ወደ ዓለም ሁሉ ፈለሰ።

ይህ የኢየሱስ ፍቅር ከሌሎች አፍቃሪዎች የሚለየው በአንድ የተወሰነ አካባቢ ላይ በማረፉ ነው። እንዳንድ ሰዎች ለሰው ዘር ሁሉ ፍቅር እንዳላቸው ይናገራሉ። ይህ ፍቅራቸው በሃሳብ ወይም በንግግር የሚገለጥ እንጂ በአንድ ስፍራና ሁኔታ ላይ እንኳን ትኩረት ሰጥቶ ስለማይገለጥ ደብዛዛና ብኩን ሆኖ ይቀራል። የጌታ ፍቅር ግን የሚጓዝበት መስመርና የሚፈለበት አድራሻ እንዳለው ወንዝ አቅጣጫውና ልኩ ኩልል ብሎ ይታወቃል። ከመስመሩም ሆነ ከድንበሩ አልፎ በመፍለስ አካባቢውን ሁሉ እንደ ክረምት ነርፍ ያጥለቀልቃል። የጌታ የኢየሱስ ፍቅር በአንድ አገርና በአንድ ሕዝብ ወይም አይሁድ ላይ ያተኮረ ሳይሆን የተወሰነ ቁጥር ባላቸው ተከታዮቹ ላይ ያነጣጠረ ነበር። ይህ ፍቅር በአንድ ግለሰብ «ኢየሱስ ይወደው የነበረው ደቀመዝሙር» በተባለው ተከታይ ላይ ተገልጧል። ሰዎች እርስ በእርሳቸው መዋደድ ሲያቅታቸው ራሳቸውን እንኳን መውደድ ይላናቸዋል። እርስ በእርስ ፍቅርና መዋደድ ሲኖር ግን የፍቅሩ አሳት ከራሳቸው አልፎ ሌሎችንም ያቅፋል።

መንገዱ የሰመረለት እዚህ ይደርሳል

ለቃል ኪዳን ታማኝ መሆን

የጋብቻ ቃል ኪዳን ጥልቅ የሆነ ትርጉም ይዞ የሚገኘው እግዚአብሔር ከሕዝቡ ከእስራኤልና ከእንዳንድ ግለሰቦች ጋር ከገባው ቃል ኪዳንና ከፈጸመው ድርጊት ጋር በመመሳሰሉ ነው። ባልና ሚስት አንዱ በሌላው ፍቅር ታስሮና ግንኙነታቸውን አጥብቀው በሕይወታቸው ዘመናቸው ሁሉ አብረው ሲጓዙ ይህንን የእግዚአብሔርን ቃል ኪዳን የመምሰል ሚስጥር ይኖረዋል። ይህንን እጅግ አስፈላጊ የሆነ ግንኙነት ከመንከባከብ ይልቅ ችላ ብንለውና ሌሎች ተግባሮችን ብናስቀድም ትዳራችን ጥያቄ ውስጥ ይገባል። ትዳር የአንድን ሰው መንፈሳዊ ሕይወት እቋም ለመለካት የሚጠቅም ጥሩ መሣሪያ ነው። በጋብቻ ሕይወት ውስጥ የሚታይ ችግር

ወይም የሚደረግ መገለል በግለሰቡ ሕይወት ውስጥ ስር የሰደደ ችግር እንዳለ ያመለክታል። ችግሩ እየቆየ ሲሄድ ባልና ሚስቱን ከእግዚአብሔርም ሆነ ከሌሎች ሰዎች ጋር ያላቸውን ግንኙነት ጨርሶ የሚበጠስ ይሆናል። ባንጻሩ በጋብቻ ውስጥ የሚገለጥ ጥብቅ ፍቅር በሕይወታቸው ያለውን የእግዚአብሔርን ታማኝነት በምሳሌነት ያሳያል።

ባልና ሚስት መዋደድ ያለባቸው በገቡት ቃል ኪዳን ላይ በመመስረት ነው። ፍቅር በሚኖረን የማቴሪያል ይዞታ ወይም በሌለን ነገር ላይ አይመስረትም። ምክንያቱም የገባነው ቃል ኪዳን በማጣትና በማግኘት በህመምና በጤንነት በሐዘንና በደስታም አብረን እንዘልቃለን የሚል ነው። ስለዚህ የፍቅር ንደኛችንን ከብዙ ሰዎች መሃል ፈልገን ያገኘውና የመረጥነው ስለሆነ እንደ ዓይን ብሌን ልንጠነቀቅለት እንደሚገባ ያመለክተናል። እግዚአብሔር ያዘዘን የተጣሉትን የተገፋትንና ድሆችን ሳይቀር እንድንወድ ነው። የኛ ምርጫና የፍቅር መግለጫ አድርገን የተቀበልነውን አንድ ግለሰብ በሕይወት ውጣ ውረድ ውስጥ አብረነው ልንዘልቅ ካልቻልን እንዴት ሌሎችን ልንወድ እንችላለን? ሁለት ተጋቢዎች በሰርጋቸው ዕለት የጋብቻ ቃል ኪዳን ሲፈጽሙ ስለሚጠየቁት ጥያቄ «አዎን» እያሉ ይመልሳሉ። ይህም በማለታቸው የጋብቻ ቃል ኪዳናቸው ይጸድቅና ባልና ሚስት በመሆን አብረው መኖር ይጀምራሉ። የጋብቻ ቃል ኪዳን የሚከተሉትን ይዟል፡-

- እንዳቸው ለሌላቸው ያላቸውን የፍቅር ጥልቀትና አብረው ለመኖርና ለመዋሃድ ያላቸውን ጠንካራ ፍላጎት ያመለክታል።
- ደስታቸውንና ስለወደፊት ያላቸውን ብሩህ ተስፋ ያመለክታል
- ወደዚህ ለመድረስ ያደረጉትን ዝግጅት ያለፋቸውን አድካሚ የሆነ ጉዞና በናፍቆት ሲጠብቁት የነበረውን ቀን እንዲያስቡ ያደርጋል። ለዚህ አንድና ልዩ ቀን መብቃታቸውን ብቻ ሳይሆን በደስታ ለመተላለበትና ደስታቸውን ለሌሎች ለማካፈል ያደረጉትን የጥልበትና የገንዘብ ወጪ ድካምና ልፋት ጭንቀትና ስጋት ያሳስባል። «አረረም መረረ ድግሴን ተወጣሁት» እንደሚባለው በአቅማቸውም ሆነ ከአቅማቸው በላይ ብዙ እውጥተውና ደክመው የደረሱበት እዚህ ቀን ላይ መሆኑን ያሳያል።
- ሕጋዊ የሆነ አንድነትን ለመጀመርና በተፈቀደ ሁኔታ አብረው እንደባልና ሚስት በአንድ ቤት ጣሪያ ስር ለመኖር የሚያደርጉትን ጅማራ ያመለክታል።
- በእነሱ ተጋብዘው ወይም ዝምድናውና ወዳጅነቱ ግድ ብሏቸው ደስታቸውን ለመካፈል የመጡትን ብቻ ሳይሆን ወደዚህ አንድነት እንዲደርሱና ለዚህ አንድነታቸው ቀን የሚያስፈልገውን በማዘጋጀት አብረዋቸው የሮጡትንና የደከሙትን ሰዎች ውጤትና ደስታ ያሳያል።
- በእግዚአብሔርና በእግዚአብሔር ሕዝብ ፊት ቆመው ቃል ኪዳን ሲገቡ ምስክሮች እንዲሆኑ ብቻ ሳይሆን ዘመን የማይለውጠው

አምላካቸው ቃል ኪዳናቸውን ለመጠበቅ እንዲረዳቸው የሚጣጣሩበትና ወዳጅ ዘመድንም በዚህ አዲስ ጅማሬአቸው ግንባታ ላይ እንዲያግዟቸውና እንዲተባበሩዋቸው የሚጠይቁበት ቀን መሆኑን ያመለክታል።

- ከብቸኝነት ኑሮ ተላቀው ሕይወታቸውን ከሌላ ሰው ጋር አደባቀው ለመኖር የሚወስኑበትና የወደፊቱን ሃምሳና ስልሳ አብሮ የመኖር ዓመታት በተሰፋ እንዲቃኙ የሚያደርጋቸው ጊዜ ነው።

ከዚህ የተነሳ የጋብቻቸውን ቀንም ሆነ የጋብቻ ቃል ኪዳናቸውን ከየትኛውም ምድራዊ ግንኙነቶች ጋር ያግወዳደር አይቻልም። ምክንያቱም ይህ ቃል ኪዳን አንድ ሰው የወለዱት ወላጆቹን እንኳን ትቶ ከትዳር ጓደኛው ጋር እስከ ሕይወቱ ፍጻሜ ለመጣበቅ በመወሰን በአደባባይ እርምጃ የሚወስድበት የከበረ ግንኙነት ጅማሬ ስለሆነ ነው። የጋብቻ ቃል ኪዳን ሰው በዚህ ዓለም ላለ ለመኖር የሚያስፈልገውን ሁሉ ይዟል። ሁለት ሰዎች ለመጋባት ቃል ኪዳን በሚገቡበት ጊዜ ሕጋዊ ስነ ስርዐትን ማሟላት ወይም የተለመደውን ባህል መፈጸማቸው ሳይሆን ዓላማቸው ለወደፊቱ አብረው ለረጅም ጊዜ የሚመሩትን ሕይወት በቃል ኪዳን መጀመር ነው። በታላቅ ደስታና በግል ፍቃዳቸው ተነሳስተው አንዱ ሌላውን በዓለም ካሉ ግንኙነቶች በላይ አብልጦ እንደሚወደውና እንደሚንከባከበው በመመስከር ከዚህ ቀን ጀምሮ አንዱ ከሌላው ጋር ሕይወቱን፣ ጊዜውን፣ ፍቅሩን፣ ሃብቱንና ጉልበቱን አቀናጅቶ ለመኖር የሚወስንበት ቀን ነው። ጎን ለጎን በመሆን የሕይወትን ትግል በጋራ ለመታገል ሽክሙን ለመሸከም ደስታውን ለመካፈል ሩጫውን ለመሮጥ በቃል ኪዳን የጋራ ሕይወትን አንድ ብለው ይጀመራሉ።

ኃላፊነትን መቀበል

በቃል ኪዳን የሚገኝ አንድነት

እጮኛዎች በክርስቲያናዊ ሰርግ የሚፈጽሙት ትዳራቸው በቤተ ክርስቲያን፣ በሕግ (መንግስት)፣ በቤተሰቦቻቸው፣ በወዳጆቻቸው እንዲባረክ ነው። እነዚህ ባርኮቶች ካልተገኙ ትዳሩ በችግር እንዲጀመር ምክንያት ይሆናል። ሰርግ የሚሰረገው ይህንን ለማግኘት ነው። ከዚህ ጋር በሰርግ የሚገኝ አዲሱን የባልና ሚስት ግንኙነታቸውን ለመፍጠርና ለማሳደግ የቀድሞ ግንኙነታቸውን ግልጽና አፈሌላዊ በሆነ መንገድ ለመተው ሰርግ ከፍተኛ አስተዋጽኦ ያደርጋል። በአንዳንድ ቤተ ክርስቲያን የሙሽሮቹ ወላጆች ወይም ወኪላቸው ቆመው ሙሽሮቹን እንዲባርኩ የሚያደርጉት ይህንን በግልጽ ለማሳየት ነው። የመተው ዋነኛ ተፈላጊነት አዲሱን ግንኙነት በግልጽ ለመጀመር እንዲቻል ነው። ይህንን ግንኙነት «መጣበቅ» በሚል ቃል ይገለጻል። መጽሐፍ ቅዱስ በዘፍ 2:24፣ ማቴ 19:5፣ ማር 10:7 ላይ መተውና መጣበቅ የሚለው ይህንን ነው። ከዚህ ቀጥለን ትዳርን ይመሰርታሉ ስለምንላቸው ሦስት ነጥቦች እንመልከት።

፩ ባርኮትን መቀበል

ባርኮት የሚለው ቃል አንድ ሁኔታው የተለያየ ትርጉም አለው። ለምሳሌ የሚከተሉትን ልብ በሉ።

- ♦ አሳልፎ መስጠት ማለት ነው። በረከት ስንሻ ራሳችንን ለሚባርክን መስጠት ነው።
- ♦ መለየት ነው። ለበረከት ከሌሎቹ ለየት ብሎ መውጣት (መቆም፣ መንበርከክ፣ በፊት መደፋት ወይም መተኛት) ነው።
- ♦ መቀደስ ነው። መቀደስ ለሃይማኖታዊ ነገር መለየት ወይም ራስን ማንጸት ወይም መለየት ነው። የተቀደሰ ነገር በእግዚአብሔር ቁጥጥር ስር መሆኑን ያመለክታል (ዘኃ. 6፣ ኢሳ 52)።
- ♦ መባረክ ማለት ምስጋና ማቅረብም ነው። ጌታ ኢየሱስ እንጀራውን አንስቶ ባርኮ (አመስግኖ) ለደቀመዛሙርቱ እንደ ሰጠ ነው (ዮሐ 6፣ 1ቆሮ 11)።
- ♦ በሌላ በኩል ባርኮት መመረቅ (ማረጋገጫ መስጠት) ነው። ይህ በተለይ በሰርግ ላይ ወላጆች ልጆቻቸውን ባርክው (መርቀው) እንደሚሰጡ ያመለክታል። ትዳር ለመመስረት የወላጆች ፍቃድ የሚጠየቀው በረከታቸውን (ምርቃታቸውን) ለመስጠት ነው።

ወደቤተክርስቲያንም የሚመጡት የእግዚአብሔርን፣ የቤተክርስቲያን መሪዎችና ምእመናንን ባርኮት (ምርቃት) ለመቀበል ነው።

እነዚህ እንግዲህ በብዙ መንገድ የሰርግን ምንነት ያመለክቱናል። ወጣቶች ከመጋባታቸው በፊት ወደቤተ ክርስቲያን መጥተው ለጋብቻ የሚሆን ትምህርትና ምክርን ሲቀበሉ ይህን ባርኮትም በትክክለኛ መንገድ ለማግኘት በመፈለግ ነው። በሌላ መንገድ ለምክር ወደቤተ ክርስቲያን የሚመጡ እጮኞች ቀደም ብለው ለመጋባት የወሰኑ ናቸው። ይህን በተለመደበት ወጣቶች ወደጋብቻ የሚያልፋቸው አራት ነዳናዎች አሉ። እነዚህን ቀደም ብዬን በተለያዩ መንገድ የገለጽናቸው ስለሆነ ባጭሩ ቀጥለን እንያቸው።

❖ በመጀመሪያ በወጣቶች ውስጥ በየጥላቸው የሚፈጠረው ውሳኔ ነው። ለራሳቸው ለተወሰኑ ጊዜያት አብረው ወጣ ገባ ካሉ በኋላ «እኔ የማገባው ይህንን (ይህችን) ሰው ነው» ወይም «እሱ (እሷ) የትዳር ንደኛዬ ይሆናል (ትሆናለች)» የሚሉት ነው። ይህ እንግዲህ በግልጽ መፈቃቀዳቸውን ሳይነጋገሩ በውስጣቸው የሚፈጠረው ስሜት ነው።

❖ እርስ በርስ መፈቃቀዳቸውን በቃላትም ሆነ በሁኔታቸው የሚያመለክቱበት መንገድ ሁለተኛው ነው። ከሌሎች ሰዎች ይልቅ ልዩ መቀራረብና መገላለጥ ይጀምራሉ። አንዱ ሌላውን ከፍና ጠለቅ ባለ ደረጃ ማስቀመጥ፣ ቅድሚያ መስጠት፣ ማክበርና መቅረብ ይጀምራል። ይህ ከፍ እያለ ሲሄድ «አንቺ (አንተ) የኔ ነህ (ነሽ)» ይባላሉ። ቃላትን በመጠቀምም ይህንን ፍላጎታቸውን ይገላለጣሉ።

❖ በሦስተኛ ደረጃ ይህንን እርስ በእርስ የተነጋገሩትን ለትዳር የመፈላለግ ምኞት ባደባባይ መናገራቸው (ማሳወቃቸው) ነው። ይህ ሲሆን ከሌላው በተለየ ሁኔታ እርስ በርስ መተሳሰባቸውና መቀራረባቸው እንዲሁም ወደ አንድነት ስለሚመጡበት መንገድ ማሰባቸው የጠለቀና የጨመረ ይሆናል። ለወላጆችም ሆነ ለቤተ ክርስቲያን ራሳቸውን በመግለጥ ለትዳር መፈቃቀዳቸውን የሚገልጡት በዚህ ጊዜ ነው። አሁን የሚቀራቸው አንድነታቸውን በግልጽ የሚመሰርተው ሰርግ ነው።

❖ ሰርግ አራተኛውና የመጨረሻው ደረጃ ነው። አንድነታቸው ግልጽና ሕጋዊ ለመሆን በወላጅ፣ ዘመድና ወዳጅ፣ በቤተ ክርስቲያንና በመንግስት የተፈቀደና ተቀባይነት እንዳገኘ የሚያመለክተው ይህ በአደባባይ የሚደረግ ሰርግ ነው። ሰርግ ማለት ድግስ ማለት ሳይሆን የአንድነት መገለጫ በዐል ማለት ነው።

ባርኮቱ ምን ያመለክታል?

ብዙ ወጣቶች ለምን በቤተ ክርስቲያን እንደሚጋቡ ሲጠየቁ መልሳቸው ትክክለኛው ነገር ስለሆነ ነው፤ ወይም ወላጆቻቸው ስለሚፈልጉ ነው፤ ወይም እኛ ክርስቲያኖች ስለሆንን ነው የሚል ዓይነት መልስ ይሰጣሉ።

ትክክለኛው ነገር ግን ባርኮትን መቀበልና አስተማማኝ በሆነ መንገድ ላይ ትዳራቸውን መመስረታቸው ነው። በትዳር ጅማሬ የሚገኝ ባርኮት የሚከተሉትን አምስት ነገሮች ያመለክታል።

- (1) ወጣቶቹ አንዳቸው ለሌላቸው ራሳቸውን በሙላት ለመስጠት መፍቀዳቸውንና አንዱ ሌላውን በመንከባከብ፣ በማገዝ፣ በመጠበቅ ለመኖር መወሰኑን በግልጽ (ባደባባይ) መወሰናቸውን ያመለክታል። ስለዚህም ሰርግ እንዲያሌላው በረከት የመሆን ምልክት ነው።
- (2) ሰርጉ በቤተ ክርስቲያን በሚፈጸምበት ጊዜ ቤተ ክርስቲያን ጋብቻውን መባረክ ነው። ይህም ማለት እግዚአብሔርና ቤተ ክርስቲያን ጋብቻው ተቀባይነት እንዳለውና ከጥበቃቸው ስር እንደ ሆነ ማወጃቸው ነው።
- (3) የመንግስትን ሕግና ስርዐት የተከተለ (ትክክለኛና ጤናኛ ውህደት) ከሆነ መንግስትም ጋብቻው ሕጋዊና ተቀባይነት ያለው መሆኑን የሚያረጋግጥበት ነው። የቤተ ክርስቲያን የጋብቻ ምስክር ወረቀት በየትኛውም ሕጋዊ ክፍል ተቀባይነት አለው። ይህም ማለት ጋብቻቸው በመንግስትም ዘንድ ጥበቃ አለው ማለት ነው።
- (4) ቤተሰብ ጋብቻውን መቀበሉንና መባረኩን ያሳያል። ይህም የሚሆነው በሰርጉ ላይ በመገኘትና ብዙ ጊዜ እንደሚሆነው ድግስ በማዘጋጀት ወዳጅ ዘመዶቻቸውን በመጥራት የበዐሉ ተካፋይ በመሆን ነው። ሌሎችም ቤተሰብ የጋብቻውን ተቀባይነት ማግኘት የሚገልጡባቸው መንገዶች እንደየባህሉና አካባቢው ሲኖሩ ይችላሉ። በአንዳንድ አካባቢ ቤተሰብ በተለይም ወላጆች በግልጽ (በአደባባይ) የሚጋቡትን ሙሽሮች ይመርቃል (ይባርካሉ)።
- (5) የቤተ ክርስቲያን ሰዎች፣ ተጋብዘው የመጡ ዘመድ ወዳጆች በመገኘታቸውና የቃል ኪዳኑ ምስክር በመሆናቸው ተጋቢዎችን ይባርካሉ።

፪ መተው

የሰርግ ስነ ስርዐት የሚያመለክተው አንዱ ነገር ወጣቶቹ የቀድሞ ግንኙነታቸውን ትተው አዲስ ግንኙነታቸውን መጀመራቸውን ነው። የሰርጉ ስነሰርዐትና አብሮት የሚሄደው ነገር ይህ መፈጸሙን ማረጋገጫ ነው። የሰርጉ የምስክር ወረቀትና የመንግስት ሕግ የቀድሞው የወላጅና ልጅ፣ የእህትና ወንድም ግንኙነት ተቋርጦ አዲስ ግንኙነት የባልና ሚስት ግንኙነት መጀመሩን ያመለክታል። የወላጆች፣ ዘመዶችና ወዳጆች በሰርጉ ላይ መገኘታቸውም ይህንን አዲስ ግንኙነት መፍቀዳቸውንና መቀበላቸውን ያሳያል። ከሰርጉ በኋላ እዲሶቹ ተጋቢዎች ከየትኛውም ግንኙነት በበለጠና በጠነከረ መልኩ የነሱ ወዳጅነት ጥብቅ መሆኑን ያመለክታል። ይህ ከሆነ በኋላ ከወላጆቻቸውና ከወዳጆቻቸው ጋር የነበራቸው የቀድሞው ዓይነት ግንኙነት ያቆምና በደረጃው ዝቅ ባለ የግንኙነት መልክ ይቀጥላል። በብዙ መንገድ ይህ መተው የሚጀምረው

የሰርጉ እለት ሳይሆን ከዚህ ቀደም ብሎ ወጣቶቹ ልብ ለልብ በመፈላለግና በመፈቃቀድ ደረጃ ባሉ ጊዜ ነው። በእጮኝነታቸው ወቅት ፍላጎታቸውና ምኞታቸው ሁሉ ከሚወዱት ጋር አብሮ መሆን ነው። ስለዚህ በስሜታቸው ከዚህ ጊዜ ጀምሮ ከቤተሰቦቻቸው እየራቁ በትዳር ለመጣመር የወሰኑትን እየቀረቡ ይሄዳሉ ማለት ነው። ቁሳዊ (ማቴሪያል) በሆነ መንገድ ለምሳሌ እንደ ምግብ፣ ልብስና መጠጊያ በመሳሰሉ ነገሮች በወላጆቻቸው ላይ ይደገፋ ይሆናል ሲያገቡ ግን ይህ ይቆማል። ራሳቸውን ችለው የሚኖሩ ወጣቶች እንኳን ቢሆኑ በወላጆቻቸው ላይ የሚደገፉባቸው ብዙ ነገሮች አሉ። የሰርጉ እለት የሚያመለክተው ይህ በስሜትና በምኞት ቀደም ብሎ የተፈጠረ መለየትና ከሚወዱት ጋር መጣበቅ አፈላጊና ሕጋዊ በሆነ መንገድ በግልጽ መፈጸሙን ነው።

ወጣቶች በጋብቻ ሲጣመሩ የሚተውት ወላጆቻቸውን ብቻ ሳይሆን ሌሎችንም በተለያዩ መንገድ የተወዳጁቸውንና የሚደገፏቸውን ሁሉ መሆን አለበት። የሚቀርቧቸው ዘመዶች፣ አብረው በመውጣትና በመግባት የሚያዘወትሯቸው ዘመዶች ሁሉ በደረጃ ዝቅ ብለው የትዳር ጓደኛ ከሁሉም በሚበልጥ ሁኔታ ቅድሚያ ወዳጅና ጓደኛ ይሆናል።

ወጣቶች ሁሉን ትተው ከትዳር ጓደኛቸው ጋር ሲጣመሩ የእምነት እርምጃ መውሰዳቸው ነው። ይህንን ማድረግ ሲችሉ ነው ከትዳር ጓደኛቸው ጋር እውነተኛ፣ ጥልቅ የሆነና ዘላቂ አንድነት የሚፈጥሩት። ልክ አብርሃም ከዘመዶቹ፣ ከህገናና ከቤተሰቡ እንደተለየና እግዚአብሔርን በማመን ወደማያውቀው ምድር እንደተጓዘ (ዘፍ 12)፣ እንዲሁ አዲስ የተጋቡ ባልና ሚስት ይህ ጉዞአቸው የት እንደሚያበቃ ሳያውቁ አንዳቸው በሌላቸው ላይ ተደግፈው የትዳርን ጉዞ ይጀምራሉ። የሚያቀትንና የለመዱትን አካባቢና ሁኔታ ትተው ብዙ ወዳለመዱትና በሚገባ ወዳላውቁት መሄድ ትልቅ እምነትን ይጠይቃል። መለየቱ ቀላል ሳይሆን ይችላል። ትልቅ እምነትን ድፍረትንና ቆራጥ ውሳኔን ይጠይቃል። አንዳንዴ ከሰርጉ በፊት በሚጋቡ ሰዎች ውስጥ የሚፈጠር ፍርሃትና ስጋት ይህንን የሚያመላክት ነው።

ከችግር ለመሸሽ ብሎ ማግባት

መተው ማለት ትቶ መሸሽ አይደለም። ብዙ ወጣቶች የሚያገቡት ወላጆቻቸው ከሚያደርሱባቸው ግፍ ለመገላገል ወይም በውስጣቸው የሚፈጠረውን የወሲብ ፍላጎት ቶሎ ለማብረድ ሲሉ ነው። ይህ ከላይ ያየነው ዓይነት መተው ሳይሆን መሸሽ ነው። እንዲህ ዓይነት ሰዎች ጋብቻን የሚያቻኩሉት የጋብቻ ሚስጥር ስላልገባቸው ነው። የነሱ ግፊት «መቼ አግብቼ ከዚህ — ተገላግቼ» የሚል ነው። እንዲህ ዓይነት ፍላጎታቸውን ከሚቋቋም ለምሳሌ «ቅድሚያ ማድረግ ያለባችሁ ነገር አለና ዘግቼ» ወይም «ትክክልና ጤነኛ አይመስልምና ይቅርባችሁ» ወዘተ የሚላቸውን ሁሉ ይቀየማሉ ወይም ይሸሻሉ። በወላጆችና በልጆች በቤተክርስቲያን መሪዎችና በተጋቢዎች ወይም በጓደኞች መሃል የሚነሱ

ጠቦችና ቂሞች ይህንን ይመለከታሉ። ይህ እንግዲህ ጋብቻንም ሆነ የትዳር ጓደኛን ከችግር መሸሻ እንጂ በሱነቱ (በሷነቷ) ከመፈለግና አብሮ ለዘለቄታው ከመኖር የሚመነጭ ፍላጎት አይመስልም። ብዙ ጊዜ በዚህ ዓይነት በችኮላና ዓላማን ባላገናዘበ ሩጫ የሚፈጸም ትዳር ስኬታማ አለመሆኑ ብቻ ሳይሆን አንደኛው ወገን ሌላውን የሚጨቁን ወይም በትዳሩ የማይታመን ይሆናል።

ወጣቶች ማወቅ ያለባቸው ከወላጆቻቸው ጋር ጤነኛ ግንኙነት ባይኖራቸውና ወላጆቻቸው ቢከብዱባቸው መሆን ያለበት ችግሩን መፍታት እንጂ ትዳር በመያዝ መሸሽ አይደለም። ምክንያቱም ችግሩ ተከትሎ ይመጣልና ነው። ወላጆቹ የሚጨቁኗትና የሚበድሏት ወጣት ስታገባ ጨቋኝ ልትሆን ትችላለች።

ከዚህ ሌላ አንዳንድ ወጣቶች የቀድሞ ግንኙነታቸውን ለመተው ዝግጁ ሳይሆኑ ትዳር ይጀምራሉ። ይህ ለትዳራቸው እጅግ ከባድ ፈተና ይሆናል። ይህ የሚሆነው ብዙ ካለመብሰልና ከወላጆች ተለይቶ ለመኖር በቂ ዝግጅትም ሆነ ጥንካሬ ስለሚጠፋ ነው። አንዳንዴ ወጣቶች በቂ ዝግጅት ሳያደርጉ ከቤተሰብ ጫና ለመሸሽ ብቻ፣ ሌላ ጊዜ ደግሞ ከወላጆች ግፊት የተነሳ ልጆቹ ትዳር ለመያዝ ሳይዘጋጁ ወይም በእድሜ ሳይበስሉ ይዳራሉ። በእርግዝና ምክንያት የሚመጣውን ህፍረት ለመሸሽ የሚደረግም የተጣደፈ ጋብቻ ከዚህ ጋር የሚደመር ነው። አንዳንዴ አንዳንድ ሰዎች ከሚለማቸው የብቸኝነት ስሜት የተነሳ ወይም ሌላው ስላደረገው ብቻ ብዙም ስለትዳር ነገር አውጥተው አውርደው ሳይሆን እንዲሁ በስሜት ተነሳስተው ያገባሉ። እንዲህ ዓይነት ሰዎች የሚያገቡትን ሰው ወደው ወይም ወደዋት ሳይሆን እንዲሁ ካለባቸው ጫና የተነሳ ብቻ ያገቡና በትዳር ውስጥ ለሚፈጠር ከፍተኛ ቀውስ ምክንያት ይሆናሉ። አንዳንድ ሰዎች የትዳር ጓደኛቸው በሞት ይለይና ወይም እጮኝነታቸው በድንገት ይፈርስና በቂ ማገገሚያና ማለቢያ ጊዜ ሳያገኙ ፈጥነው ወደትዳር ያመራሉ። ለዚህ ዓይነት ሰዎች ትዳር ካለባቸው ችግር መሸሻ እንጂ በርግጥ ይሁነኝ ብለው አስበውና ተማክረው የማያደርጉት ይሆናል። እንዲህ ዓይነት ሰዎች ማድረግ ያለባቸው በመጀመሪያ ካሉበት ሁኔታ ነጻ ለመውጣት ጊዜ መውሰድ እንጂ ትዳርን ያህል ከባድ ቀንበር ለመሸከም መነሳት የራሳቸውንም ሕይወት አበላሽቶ የሌላውንም ሕይወት ችግር ውስጥ ይከታሉ። የጋብቻ አማካሪዎችም እንዲህ ዓይነት ሰዎች ሲያጋጥሟቸው ጋብቻውን እንዲያዘገዩና በሌላ መንገድ እንዲረዱባቸው መጣር አለባቸው።

፫ መጣበቅ

የመተው መሰረታዊ መነሻ ከትዳር ጓደኛ ጋር ለመጣበቅ ነው። የሰርጉ ዝግጅትና ሌሎች ነገሮች ሁሉ ወደዚህ የሚያመሩ ናቸው። መጣበቁ የሚጀምረው የሰርጉ እለት ነው። መለየት ከመጣበቅ የሚለየው መለየት በየግል የሚደረግ እርምጃ ሲሆን መጣበቁ ከትዳር ጓደኛ ጋር ባንድነት

የሚሆን ነው። መጣበቅ በአንድነት መኖር ማለት ሳይሆን ትዳርን ለመገንባትና ለመንከባከብ የየግል አስተዋጽኦ ማድረግን አጥብቆ ይጠይቃል። እያንዳንዳቸው እንደችሎታቸው፣ ስጦታቸውና እውቀታቸው የኑሮን ቀንበር በመከፋፈል አብረው ለመሰረቱት ትዳር ይሰራሉ። ይህ ሰምሳሌ ስለግንኙነታቸው፣ ስለንብረታቸው፣ ስለዘመድና ወዳጆቻቸው ተቀምጠው በመወያየት ይወስናሉ። አብረው የሚያጠፉት ጊዜ፣ ሰዎችን የሚያስተናግዱበት ሁኔታና ወቅት፣ የቤቱን ሥራ ተከፋፍለው የሚሰሩበት ሁኔታ፣ ለወደፊት ትዳራቸውን ስለሚያሳድጉበት መንገድ ሁሉ በመነጋገር ወደውሳኔ ላይ ይደርሳሉ። አንዳንዱ ጭው እንግዳ ማስተናገድ ይሆንለታል ሌላው የተጠየቁትን ማድረግ እንጂ ካልተናገሩት አይናገርም። እንዲህ ዓይነት ሰዎች በትዳራቸው ውስጥ ምን ምን ድርሻ ሊኖራቸው እንደሚችል መገመቱ አያስቸግርም። አንዳንድ ተጋቢዎች ቢጣሉ ምን ምን እንደሚያደርጉ ቀደም ብለው በደህናው ጊዜ ይስማማሉ።

ከዘመኑ ሂደት ጋር የመጣ ለውጥ

የትዳር ይዞታ መሰረታዊ ነገሩ ባይለወጥም አያያዙና አሰራሩ ግን እየተለወጠ ነው። ቀደም ባለው በወላጆቻችን ዘመን የነበረው የትዳር ይዞታ የማሕበሩን ስርህትና ወግ ለማስጠበቅና ልጆች የሚያድጉበትን ሕጋዊና አስተማማኝ ሁኔታ መፍጠር ውርስ የሚተላለፍበትን መንገድ፣ ንብረት የሚጠበቅበትንና ባህልና ልማድ የሚተላለፍበትን መንገድ የሚረዳ ነበር። ዛሬ ግን የተጋቢዎቹን የየግል ፍላጎትና ስሜት ለማርካትና ለመጠበቅ ወደሚያመች መልኩ እየተለወጠ ነው።

ባህላዊው ጋብቻ ቤተሰብንና ዝምድናን በማስፋት፣ በማያያዝና በማጠናከር የሕብረተሰቡንና የፖለቲካውን ሁኔታ ጠብቆ የማኖር ይዞታ አለው። የሕብረተሰቡም ሆነ የቤተሰቡ ታሪክ ተጠብቆ የሚተላለፈው በዚህ መልኩ ነው። ባል በቤተሰቡ ውስጥም ሆነ ቤተሰቡን ወክሎ በማሕበረሰቡ ውስጥ ከፍተኛ ስፍራ አለው። የቤተሰቡ ንብረትና ጥበቃ ሁሉ በርሱ ስር ነው። ሚስት ከባሏ ስር ሆና በቤት ውስጥ ኃላፊነትን በመውለድ ልጆችን በማሳደግና የእርሻው ሥራ የሚካሄድበትን መንገድ ለማቃናት ምግብ በማቀበልና አነስተኛ እርዳታዎችን በማድረግ ትረዳለች። በሥራውም ዘርፍ ቢሆን ልጅ የወላጇን ሙያና ስፍራ በመከተል ወንዱ እንዳባቱ ሲቷ እንደ እናቷ መስለው ያድጋሉ።

እየተለወጠ የመጣው የጋብቻ ሂደት ግን በሁለቱ ተጋቢዎች ደስታና እርካታ ላይ የሚያርፍ ነው። በእርሻ ላይ ያተኮረ ሳይሆን በንግድ፣ በፋብሪካና በቢሮ ስራ ላይ የተመሰረተ ነው። እርሻውም ቢሆን እንደ አባቶቻችን ደቦ ጠርቶ ጉልበት አስባስቦ መስራት ሳይሆን በቴክኖሎጂ ተደግፎ በጣም ብዙ ሰው የሚሰራውን ሥራ በአንድ ግለሰብ ማከናወን እየተለመደ በመምጣት ላይ ነው። በሥራም ሆነ በመብት ጉዳይ የሴትና የወንድ ገደብ እዚህ ላይ ነው ከማንልበት ደረጃ ላይ እየደረሰን ነው። መንግስትም ቢሆን እንደ ቀድሞው በባላባትና መልክኛ ላይ መደገፉን

ትቶ ቋሚ ተቀጣሪ ሠራተኞችን በያካባቢው በማስማራት እንደ ፖለቲካ እምነቱ ለሕዝብና ለሀገር ይጠቅማል የሚለውን እያከናወነ ነው። ከዚህ የተነሳ መንግስትን ይደግፋል ተብሎ ይጠበቅ የነበረው ስርዐት በብዙ መልኩ እየፈራረሰ ነው።

ሕዝብ ከመጠን በላይ በተለያዩ ምክንያት ከቦታ ወደቦታ ስለሚዘዋወርም አንድ ልጅ ወላጆቹ ተወልደው ባደጉበት አካባቢ እርሱም አድጎ ኃላፊነቱን ተወጥቶ መሞቱ ቀርቷል። እንግዲህ በጊዜ ሂደት ቀደም ብሎ ይታወቅ የነበረው ስርአትና ልማድ ሁሉ ተፈልጎም ሆነ ሳይፈለግ እየቀረ ነው። በሀገራችን በአጼ ሚኒልክና በአጼ ኃይለስላሴ የነበሩ ሰዎች ባህሉንና ወጉን ጠብቀው በመኖር ከአባቶቻቸው እንብዛም ለውጥ በሌለው ሁኔታ ይኖሩ ነበር። ዛሬ በሀገራችን ቀደም ብሎ በተጀመረው የፖለቲካ ለውጥና ነውጥ የተነሳ አባቶቻችን በጣሊያን ጊዜ እያሉ እንደሚነግሩን ታሪክ እኛ በተራችን በሚኒሊክና በኃይለስላሴ ጊዜ እያልን የነበርንበትንና ያለፍንበትን ሁኔታ ለማያውቁ ልጆቻችን ከምናወራበት ጊዜ ላይ ደርሰናል።

የለውጡ መዘዝ

እነዚህ ለውጦች በቤተሰብ ላይም እጅግ ከፍተኛ ለውጥ አምጥተዋል። ቀድሞ በነገር አባትና በሽማግሌ ይፈጸም የነበረ ጋብቻ ዛሬ በቤተክርስቲያንና በመንግስት ድርጅት እየተፈጸመ ነው። ባህሉ የቤተሰብን የኑሮ ሁኔታ ከመወሰንና ከማስተካከል እየወጣና ወጣቶች ያዋጣናል በሚሉት በፈቀዱት ዘዴና የመኖሪያ አካባቢ ትዳራቸውን እየመሩ ነው። ችግር ቢፈጠርም የሽማግሌ ምክርና ውሳኔ የመጨረሻው ከሚሆንበት ደረጃ አልፏል። በዓዳና በአደባባይ ሥራም ቢሆን መገደቡ ቀርቶ ምግብ መስራት የሚችል ባል እንደ ክቡር ሙያና አስፈላጊ አስተዋጽኦ እየተቆጠረ መጥቷል። በዚህ መልኩ የወንድ ሥራና የሴት ሥራ የሚለው ገደብ በብዙ መልኩ ተነስቷል።

ይህ ለውጥ ባንዳንድ ሁኔታ በቤተሰብ ውስጥ ከፍተኛ ችግርም አያስከተለ ነው። ለዚህ ምክንያቱ፡

- (1) ብዙ ወጣቶች በባህላዊው ስርዐት ስላደጉ በውስጣቸው ለውጡን የመቀበል ልብ ቢኖራቸውም «ልማድ (ዘር) ከልጓም ይሰባል» እንደሚሉት በወላጆቻቸው ተቀርጸው አድገዋልና የወላጆቻቸውን ዓይነት ትዳር ለመኖር ይሳባሉ። ይህ በሴትም በወንድም ያለ ችግር ነው። አንድ ምሳሌ እንጥቀስ ሶፍያ ከአባቷ ጋር መቀራረብ ኖሯት ያደገች ልጅ ናት። በሌላ በኩል አባቷ ቤተሰባቸውን የሚወዱ ቢሆኑም ጠያቂ የሌለባቸው የበላይ ነበሩ። ይህ ባንዳንድ በኩል አስተማማኝ ስርዐት በቤቱ ውስጥ እንዲሰፍን አድርጓል። ሁሉም ስፍራውን አውቆ ያድራል። ሶፍያ በነርስ ሙያ ከሰለጠነች በኋላ ያገባች ብትሆንም ባሏ ቤቱን እንዳባቷ እንዲያስተዳድር ትፈልጋለች። ሆኖም አባቷ እርሷን በፍቅር ቢይዟትም እናቷን ጨቁነው የሚያኖሩ

ለሌሆን ባሏ ይህን ዓይነትን ልማድ እንዳያሳያት ትሰጋለች። ሶፍያ በእውቀት ደረጃ የዘመኑ ሰው ብትሆንም በኑሮ ደረጃ የባህሉ ተጽኖ አብሯት ሊኖር ችሏል። ባንዳንድ በኩል ባሏን የቤተሰቡ ባለሙሉ ሙብት አድርጋ ስትጠብቅ በሌላ በኩል ዘመኑ የሰጣትን ሙብት ደግሞ እንዲነፍጋት አትፈልግም። እንዲህ ዓይነቱ አንድ ወጥ ያልሆነ አመለካከት በትዳር ውስጥ ችግር መፍጠሩ አይቀርም።

(2) በቤት ውስጥ የባልና የሚሰት የሥራ ድርሻ ከፍፍል፣ የአመራር ዘይቤ በዘመናዊው ጋብቻም ቢሆን ገና ትክክለኛ መልክ አልያዘም። በሙከራ ሂደት ላይ ያለ ይመስላል። ከዚህ የተነሳ ባልና ሚስት በትክክል ሊከተሉት የሚችሉት መመሪያ የላቸውም። ባንዳንድ በባህላዊው ጋብቻ በብዙ መቶና ሺ ዘመናት ሂደት ተያይዞ የመጣ ስለሆነ ከሚሰትና ከባል የሚጠበቀውን ጋላፊነት ለይቶ ለግወቅ አያስቸግርም።

በአንድ ቤተሰብ ያጋጠመ ምሳሌ እንጥቀስ። አቶ ታደሰ በጣም የተማረና የዘመኑን የኑሮ ዘይቤ የተቀበለ ሰው ነው። ከባለቤቱ ከዘመናዊ ጋር ከተጋባ አንድ ዓመት ተኩል ሆኖታል። ታደሰ በትዳሩ ብዙ ገራ የሚገባው ነገር አለ። ባለቤቱን በቤት ውስጥ ቤት በመጥረግ፣ አልጋ በማግኘት፣ አልፎ አልፎ የሚችለውን ምግብ በመስራት መርዳት ይፈልጋል። ሆኖም በትልጥፍናውም ሆነ በሙያው ክነት እንደ ባለቤቱ ትጉና ፈጣን አይደለም። እሷ የተሻለ እንደምትሰራው አልፎ አልፎም እሱ በሚሰራው ባለመርካቷ እሱ የሰራውን መልሳ እንደምትሰራው ያውቃል። እርግፍ አድርጎ መርዳቱን እንዳያቆም «ዘመኑ በመረዳት የሚኖሩበት ነው» የሚለውን አባባል በአንድ ገብሃ ላይ ዳተኛ ወንዶችን ለመወረፍ ሲነገርና ሲሳቅ የሰግው ትዝ ይለዋል። ደግሞ አልሆነ ቢለው እንጂ ቢረዳ ከልቡ ይወዳል። በሌላ መልኩ ከዘመናዊ ጋር ልጅ በምትወልድበት ጊዜ ልጃቸውን የግላደግ ሰፊ ጊዜ እንዲኖራት ስለወሰኑ እሷ ሥራ ልትተው እሱ ለቤተሰቡ የሚሆነውን ገንዘብ (ደሞዝ) እንዲያመጣ ተስማምተዋል። ብዙ ጊዜውን ለሥራው ሰጥቶ ጠንክሮ ቢሰራ ሊሾምና የደሞዝ እድገት ሊያገኝ ስለሚችል ዘመናዊ ሥራ ስታቆም የቤተሰቡን ወጪ በሚገባ ለመሸፈን እንደሚችል ያውቃል። ስለዚህ ከቤት የሚያደርገውን አስተዋጽኦ ቀንሶ ብዙ ጊዜውን ለሥራው መስጠት ይፈልጋል። ታደሰ ምን እንደሚያደርግ ገራ ገብቶታል። የሚመክረው በጣም ይፈልጋል ወደት መሄድ ይችላል? ባለቤቱም ብትሆን ይህ ነገር እንደት መሆን እንዳለበት የሚመክራት ትፈልጋለች።

መተወና ለውጥ

መጣበት ከላይ ያየነውን የሕብረተሰብ መለወጥ ተከትሎ የተለያየ መልክ አለው። በባህሉ ባልና ሚስት አንድ ሲሆኑ ያካፈሉትን ልማድ በተከተለ መንገድ ስለሆነ ምን እንደ ሚጠበቅባቸው ያውቃሉ። ባል የቤተሰቡ የበላይ መሪ ነው። ከውጭ በመስራት ለቤተሰቡ ኑሮ የሚሆኑ ነገሮችን

ያቀራርባል። ሚስት የባሏ ረዳት በመሆን በቤት ውስጥ ባለው ትረዳለች። በዘመናዊው ጋብቻ ይህ የለም። ሁሉም ነገር ተስማምተውና ተግባብተው የሚያደርጉት ነገር ነው። ባንዳንድ በኩል ይህ የባል ወይም የሚስት የሥራ ድርሻ ነው የሚሉት የለም።

በባህላዊው ጋብቻ ባልና ሚስት በቤትና በውጭ የሚኖራቸው የሥራ ድርሻ በሚገባ ስለተገለጠ ሁለቱም የሚጠበቅባቸውን አድርገው ከተገኙ ደስተኞች ናቸው። በትዳራቸው ውስጥ ፋክክር የሚባል ነገር የለም። በሌላ በኩል በዘመናዊው ጋብቻ ባልና ሚስቱ ያላቸው ግንኙነት ዋናው ነገር ነው። በትዳራቸው ውስጥ ተግባቦት (ኮምኒኬሽን)፣ ተወያይቶ ችግርን መፍታት ወይም የሚሰሩትን መወሰን እጅግ አስፈላጊ ነው። ከዚህ የተነሳ በትዳራቸው ደስተኛ እንዲሆኑ የሥራ ድርሻ መከፋፈል፣ አብረው የሚኖሩበትን ስርዐትና ደንብ ማውጣት፣ ግንኙነታቸውን የሚያዳብሩ ነገሮች ለምሳሌ አብሮ ወጣ ገባ ማለት፣ መገበበዝ፣ ስጦታ መለዋወጥ፣ በፍቅር መነጋገር ወዘተ የመሳሰሉትን ነገሮች ማዳበር አለባቸው።

በባህላዊው ጋብቻ በማሕበረሰቡ፣ በቤተ ክርስቲያን፣ በመንግስት የሚጠበቅባቸውን ካደረጉ ጨዋና የታፈሩ ሆነው ይታያሉ። አመጸኛና ክፉ የሚያሰኘው ይህንን አሻፈረኝ ማለት ነው። በዘመናዊው ጋብቻ ወላጅና ለትዳራቸው መጽናትና መፍረስ ተፈላጊው ነገር የሁለቱ ተግባብቶ መኖርና መቀበል ነው።

መጣበቅ በብዙ ቤተሰብ ውስጥ እጅግ ከባድና የችግር ምንጭ ነው። ምክንያቱም ለመጣበቅ አንድ ሰው የግል ነጻነትና ችግርን በማስተዋል የመፍታትን ብልህነት ይጠይቃልና ነው። በትዳር የሚነሳ ችግር ወደመለያየት የሚያደርሰው አንድም በኩርፊያና ግዴላሽ መሆን ሲሆን ሌላው ችግር እንዳይነሳ አለቅጥ የምናደርገው ጥንቃቄ ነው። በትዳር ውስጥ ውይይት ማድረግ ማለት በአክብሮት መቀበል፣ ችግር እንዳለ አውቆ በልበ ሰፊነት ተወያይቶ ለመፍታት ፍቃደኝነትንና የራስን ጥፋት ለመሸፋፈን ወይም ምክንያት በማብዛት ላለመቀበል መሸሽን አለመፈለግን ይጠይቃል። መወያየት ማለት ሌላውን ሰው ማቃለል ወይም ትችትና ንትርክ ማለት አይደለም።